14

KONSTYTUCYE

Seymu Walnego Ordynaryinego w Warſzawie Roku Pańſkiego MDCCLXVI. hoc est 1766to.

Dnia 6. Pazdziernika.

Złożonego.

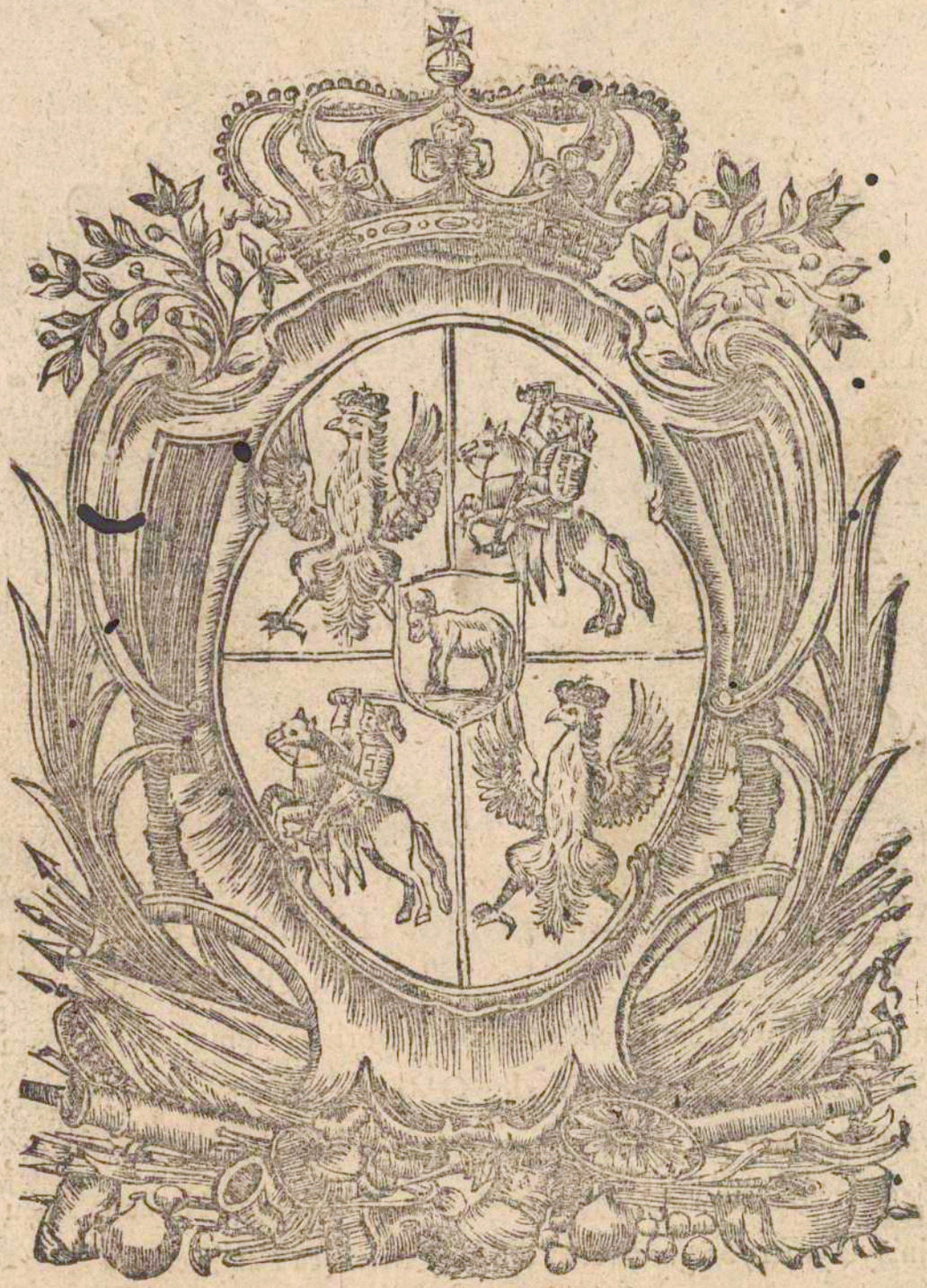

w WARSZAWIE
w Drukarni J. K. Mci y Rzeczypoſpolitey u *XX. Scholarum Piarum.*

342.4(438)"17"

KONSTYTUCYE KORONNE

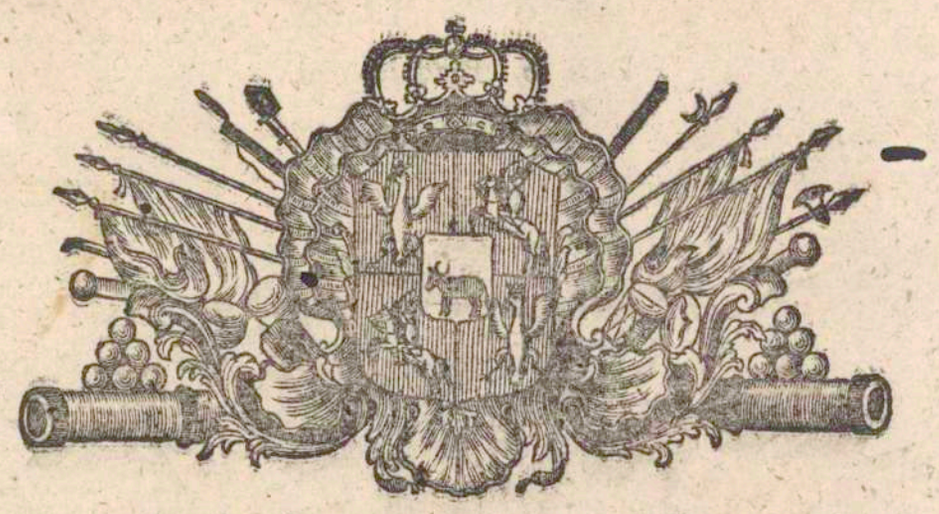

STANISLAW AUGUST.

Z BOZEY Łaſki KROL Polſki, Wielki Xiąże Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mazowiecki, Zmudzki, Kijowſki, Wołyńſki, Podolſki, Podlaſki, Inflantſki, Smoleńſki, Siewierſki, y Czerniechowſki.

AKADEMIA PODLASKA BIBLIOTEKA GŁÓWNA W SIEDLCACH
333479

WSzem w obec Państw Naſzych Koronnych y Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego, oraz Prowincyi do Nich należących Obywatelom wiadomo czyniemy: Jż my tchnący chęcią gorliwą pomnożenia Dobra Oyczyzny Naſzey, Seym Walny Ordynaryiny, z Kadencyi w Prawach opiſaney przypadaiący, wydawſzy wprzod do Woiewodztw, Ziem y Powiatow Oboyga Narodow Uniwerſały Naſze w Roku ninieyſzym 1766*tym* na Dzień Szoſty Mieſiąca Pazdziernika złożyliśmy.

D-480/2004

liśmy. Na ktorym idąc porządkiem na Seymach *Convocationis* y Szczęśliwey Koronacyi Naſzey opiſanym, niżey zaraz naſtępuiące za zgodą wſzech Stanow Rzeczypoſpolitey poſtanowiliśmy Prawa.

WIARA SWIĘTA KATOLICKA RZYMSKA.

CHcąc iak naygruntowniey Wiarę Naſzą Swiętą Katolicką Rzymſką, przeciwko Nieunitom y Dyſſydentom ubeſpieczyć, Prawa wſzyſtkie Oyczyſte dawne, oſobliwie *Annorùm* 1717*mi*, 1733*tij*, 1736*ti*, y oſtatnie Seymu *Convocationis* 1764*ti*, *unà cum pænis* przeciwko wykraczaiącym *cujuſcunque Statûs & Conditionis*, *in toto*, *& per omnia* reaſſumuiemy.

MATERYE SKARBOWE

Znieſienie Cła generalnego.

CŁo generalne Konſtytucyami Konwokacyiną y Koronacyiną *Anni* 1764*ti* uſtanowione w Koronie Polſkiey y w Wielkim Xięſtwie Litewſkim, *& in annexis Provincijs* znoſiemy, od ktorego Szlachtę y Duchowieńſtwo uwalniaiąc, przy przeſzłych Prawach zoſtawuiemy.

Uchylenie Cła *in Regno*.

POnieważ Cło *in Regno* ieſt niemałym dla kupczących *in Commercijs* naprzykrzeniem, a przeto do rozſzerzenia Handlu Krajowego tamą y przeſzkodą; więc dogadzaiąc żądaniu powſzechnemu, toż Cło *in Regno*, w Koronie y Litwie *cum annexis Provincijs* dla wſzyſtkich Handluiących uchylamy. Co ma ſłużyć y dla Handluiących z Litwy do Korony, y z Korony do Litwy, y przez Litwę idących y płynących.

Względem zaś Cła generalnego w oſobliwym Punkcie wyżey opiſanego, przywrocenie Duchowieńſtwa y Szlachty do Praw poprzedzaiących Konſtytucye *Anni* 1764*ti*, na Miaſta y wſzyſtkich

Obywatelow Woiewodztw Pruſkich, tudzież Xięſtw Jnflantſkiego y Kurlandſkiego *in corpore* tylko tychże Woiewodztw y Xięſtw, rozciągamy. A Komora z Fordona niema bydź do Oſtromęcka przeniesiona.

A że Cło *in Regno* do Skarbow Rzeczypoſpolitey należące, duchem ułacnienia drogi do Handlow y Manufaktur ieſt przez Nas za zgodą zgromadzonych Stanow znieſione; więc y My daiąc z ſiebie przykład miłości Dobra Krajowego, takowego Cła *in Regno* do Skarbu Stołu Naſzego Krolewſkiego należącego chętnie odſtępuiemy, y bonifikacyi Nam od Stanow Rzeczypoſpolitey ofiarowaney, zakładaiąc zyſk dla Nas naywiękſzy na wdzięczności Narodowey, nieprzyimuiemy.

CZOPOWE y SZELĘZNE Generalne w Koronie na znieſienie Pogłownego y Podymnego.

PRagnąc aby w Narodach Nam w rządy powierzonych, rowneż wſzyſtkim Prowincyom y Woiewodztwom były pożytki y ciężary, przywodząc oraz do ſkutku Konſtytucye Seymow Konwokacyinego y ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey Roku 1764*tego*, przyrzekaiące, znieść przeciążaiący Woiewodztwa niektore Pogłownego y Podymnego Podatek, na Zołd Woyſku Koronnemu, ktory po więkſzey części z upadać maiącego Pogłownego ſkładał ſię, tudzież na zaſilenie Dochodow Skarbu Koronnego zmnieyſzonych przez znieſione Cło generalne y uchylenie w Kraiu Cła, poſtanawiamy na wzor Konſtytucyi Roku 1710*tego* Podatek generalnego Czopowego y Szelężnego, ktore wnieſione, y wybierane niżey opiſanym bydź ma ſpoſobem. Wſzyſcy Obywatele Koronni w Dobrach tak Stołu Naſzego, iako też Staroſtwach, Dzierżawach, y innych iakiegożkolwiek nazwiſka Krolewſzczyznach, tudzież Ziemſkich Szlacheckich, Duchownych, czyli to do Miaſt należących w Miaſtach y Miaſteczkach, Wſiach, Karczmach y innych ſzynkownych Domach, tudzież Browarach Szlacheckich po Miaſtach Krolewſkich będących, propinacye trunkow w ſzynkach czyli Arędach maiący iakiegokolwiek Stanu y Kondycyi, niezaſłaniaiąc ſię żadnemi wolnościami ani Przywilejami, bądź od Krolow niegdyś Dziedzicow, bądź w czaſie poźnieyſzym od Stanow Rzeczypoſpolitey pozyſkanemi *ſine ulla Bonorum & Perſonarum exceptione* ſami *in Perſonis*, alboli też przez Kommiſſarzow lub Ekonomow, czyli Piſarzow Prowen-

wentowych, to ieſt: Ludzi wiary godnych, y rzeczy tey wiadomych, a w Dobrach Naſzych Stołowych Adminiſtratorowie lub Ekonomowie, wylikwidowawſzy prowent z propinacyi, bądź przez właſny Dworny ſzynk dawaney, bądź Arędą poſtąpioney wykalkulować zyſk czyſtey intraty *demptis Expenſis*, z ſamey tylko propinacyi trunkow przez Rok przychodzący, będą powinni (to ieſt: w ſzynkach dwornych wytrąciwſzy expens Poſſeſſorow, a w Arędach to wſzyſtko co nie ieſt propinacyą trunkow) z takowego zyſku dzieſiąty groſz do Skarbu Rzeczypoſpolitey płacić, y realność importowania podawſzy Tabellę, każdey Karczmy y ſzynku w Miaſteczkach, Dobrach, Krolewſzczyznach, Wſiach, iako też y w Dobrach Stołu Naſzego znayduiących ſię zaprzyſiądź maią *in eam Rotham.*

Ja N. przyſięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu w Troycy S. iedynemu: Iż w Dobrach N. nazwanych zyſku z propinacyi trunkow przychodzącego intraty roczney Złotych Polſkich N. w Roku teraźnieyſzym do wybierania znalazło ſię, od ktorego dzieſiąty groſz, to ieſt: Złotych Polſkich N. do Skarbu Rzeczypoſpolitey wypłacam, oraz do zapiſania w Taryffę, dla płacenia in futurum, *do dalſzey w tym dyſpozycyi Rzeczypoſpolitey ſprawiedliwie podaię, y nic z takowego od propinacyi trunkow zyſku na ſzkodę Rzeczypoſpolitey nieutaiłem, tak mi Panie BOZE dopomoż.*

Takowy Jurament w Roku 1768*mym* począwſzy od Dnia pierwſzego mieſiąca Marca do Dnia piątego mieſiąca Kwietnia Roku tegoż *non obſtante Die Feſto* w Grodach właſnego Woiewodztwa, Ziemi lub Powiatu przed oſobą Urzędu Grodzkiego wykonywać, *& expleti Juramenti Rotha* w Akta tegoż Grodu wpiſana bydź ma.

Przy wykonaniu ktorego Juramentu każdy Poſſeſſor lub Kommiſſarz, Ekonom albo Piſarz prowentowy, pierwſzą importancyą połroczną Podatku Czopowego y Szelężnego, *inſtantaneè* do Kancellaryi Grodzkiey za kwitami Regenta lub Viceregenta *ſine ſolutione* kwitowego wnoſić ma.

A iuż takowy Podatek za wykonanym raz Juramentem do dalſzey Rzeczypoſpolitey Dyſpozycyi każdego Roku dwoma Ratami, to ieſt: *Jedną* Ratą od Dnia pierwſzego Marca, do Dnia piątego Kwietnia Roku tegoż, *Drugą* Ratą od Dnia pierwſzego Września do Dnia piątego Mieſiąca Pazdziernika, na Terminach połrocznych płacony będzie, *nullo obſtante caſu aut impedimento, ſub pœna ſolutionis alterius tanti,* za wydaną z Grodu delatą od Kommiſſyi Skarbu Koronnego, przez Exekucyą żołnierſką, ktorey Kommiſſya Woyſkowa negować niema, *in rem Fiſci Reipublicæ* na Dobrach *Inculpatorum vindicanda.* Poddani także Naſi w niektorych Dobrach

tak Stołu Naſzego iako też y innych Krolewſzczyznach zaſzczycaiący ſię Libertacyami y Przywilejami Antecceſſorow Naſzych na pędzenia Wodek y Piwa, aby Daninę pod nazwiſkiem ſuchych Rat lub inną Nomenklaturą do dworow zwyczayną wypłacali, a z oney dzieſiąty groſz do Skarbu Rzeczypoſpolitey aby od Poſſeſſorow był dawany waruiemy y ſtanowiemy.

Kancellarye zaś Grodzkie wſzyſtkich Woiewodztw, Xięſtw, Ziem czyli Powiatow, przy wyſłuchanych Juramentach Taryffę Czopowego y Szelężnego *proprij Palatinatûs, Terræ vel Diſtrictûs* ſporządzaiąc wiele z ktorych Dobr, bądź to Stołu Naſzego, czyli innych Krolewſkich, bądź Ziemſkich czyli Duchownych, Miaſt, Miaſteczek, Wſiow, *& quovis nomine* oſiadłości, płaconym bydź ma, *cum diſtincta ſpecificatione* Poſſeſſorow, oraz Karczem czyli ſzynkow porządnie ſpiſać, a takową Taryffę przez Urząd Grodzki podpiſaną y z Akt Grodzkich urzędownie wyiętą do Kommiſſyi Skarbu Koronnego w Roku tymże 1768*mym in ſpatio* naydaley Mieſięcy czterech *omnino ſub pœnis* odſyłać powinne będą.

A ieżeliby Dobra iakieykolwiek natury extenſyą ſwoich Attynencyi w drugie Woiewodztwo lub Powiat miały, tedy Poſſeſſor lub Kommiſſarz, Ekonom czyli Piſarz Prowentowy, nie odłączaiąc *à fundo* Attynencyi w tym Wojewodztwie lub Powiecie, Podatek Czopowego y Szelężnego zaprzyſięgać, Tabellę Karczem y ſzynkow podawać, y cały Podatek do Kancellaryi wnoſić będzie obligowanym, w ktorym Woiewodztwie lub Powiecie *fundus principalis Bonorum* ieſt ſytuowany.

Takowy zaś Podatek Czopowego y Szelężnego, ażeby bez uciążliwości Obywatelow Koronnych tym łatwiey mogł bydź opłacany, y ażeby Zaſtawnicy lub Arędarze Dobr, z okazyi onego, do Dziedzicow czyli ſwych Prawodawcow iakowey pretenſyi nie formowali, w Dobrach Stołu Naſzego Adminiſtratorowie lub Ekonomowie, w Krolewſkich Staroſtowie y Dzierżawcy y innych wſzelkich iakiegokolwiek Stanu y Kondycyi, Miaſta, Miaſteczka, Wſi, Karczmy, Domu Szynkownego Poſſeſſorowie mieć będą moc każdego trunku w propinacyi czyli to w Dworney, czyli też Arędą puſzczoney, podnieść cenę ſzynku. Zakazuiemy oraz Urzędom Woiewodzym do takowey ceny trunkow, zboż y innych produktow wdawać ſię, pod oſtrością Prawa.

A gdyby ktory Poſſeſſor iakiegokolwiek Stanu y Kondycyi, bądź Duchowny albo Swiecki, w Miaſtach, Miaſteczkach, Dobrach, y Wſiach, propinacye przez Arędy lub ſzynki maiący, teraźnieyſzemu uſtanowieniu ſprzeciwiaiąc ſię Podatku Czopowego y Szelężnego nie zaprzyſiągł; takowy każdy *ex Delatione cujuſvis* do

Gro

Grodu swego Woiewodztwa, Ziemi lub Powiatu zapozwany, *in solutionem* nie iuż dziesiątego Grosza, ale całego Prowentu swego z propinacyi, *per medium* Sądowi *& medium Delatori* z wroceniem Unkosztow Prawnych, zaraz zaprzysiądź mianych, *præcisâ quavis appellatione, præcisisque omnibûs Dilationibûs ac Legis beneficiis* za dwu niedzielnym Pozwem z osobliwego Regestru *Fisci* (ktory wszystkie *ad hunc Actum* Grody mieć, y na każdey Kadencyi *sub Pænis irremissibilibus* odsądzać maią) sądzony bydź powinien, y Podatek Czopowego y Szelężnego od tegoż Prowentu do Taryffy Grodowey przyłączony pośledniey, sposobem wyżey opisanym opłacać ma pod winą dwoistey opłaty ninieyszym Prawem nakazaney.

Grody zaś sprzeciwiaiących się Prawu temu od wyznaczoney uwalniać kary, mocy mieć nie będą, pod ostrością Prawa nań wskazać mianą.

Za ktoremi Taryffami wszystkie Grody Woiewodztw, Ziem y Powiatow Koronnych w każdym Roku po skończoney każdey Racie Summy z Podatku Czopowego y Szelężnego importowane w pilney maiąc pieczy, zessanym od Kommissyi Skarbu Koronnego Officyalistom, lub za teyże Assygnacyami *prævia* siebie *Quietatione* niezawodnie wypłacać, a zaległe *vigore* Taryffy, y w wyznaczonych Rat Terminach, niewypłacone Podatki na delatę wydawać, y takową delatę nieodwłocznie odsyłać maią. Za ktore Kancellarye y Officyalistow ten Podatek odbieraiących, ich Starostowie, a w Xięstwie Mazowieckim Pisarze Ziemscy, *in responsione* Skarbowi Koronnemu będą.

Ponieważ zaś Podatku nowo ustanowionego Czopowego y Szelężnego, na zniesienie Pogłownego y Podymnego, *certa Quantitas* teraz wiadoma bydź nie może; przeto dla pewnieyszey Woysku płacy, Pogłowne y Podymne aż po zapłaceniu Raty Septembrowey *in Anno ut supra* 1768*vo* po wszystkich Woiewodztwach Koronnych ustawać ma, y nikt z Obywatelow Koronnych, iuż o rzeczone podatki Pogłownego y Podymnego inkwietowany bydź niepowinien.

Przy oddawaniu ktorych Summ y wyrachowaniu się z onych rzetelnym, Regentom Kancellaryi Grodzkich, za konserwacyą onychże, y porządne Taryff spisanie, od każdego Złotego przy każdey Racie po Szelągu iednym z teyże Summy z Dyspozycyi Kommissyi Skarbu Koronnego przez odbieraiącego Officyalistę Skarbowego, lub maiącego Assygnacyą wypłacanym bydź ma.

Miasta Głowne Korony Polskiey y inne Krolewskie, ktore maiąc sobie *Jura propinandi*, piwa wyrabiaiąc, wodki pędząc, dotąd kontrybuowały do Czopowego Woiewodztw, Ziem y Powiatow,

tudzież Jurysdykcye za Mieyskiemi Prawami w tychże Miastach propinuiące (oprocz Starostow Naszych, ktorzy iuż czwartą płacą intraty część do Skarbu Koronnego) aby nie dziesiąty Grosz zysku, ale zwyczaynym sposobem importowali do Skarbu Rzeczypospolitey Czopowe y Szelężne, rozrządzenie zlecamy Kommissyi Skarbu Koronnego, ktora co do tego Punktu (*salvis per omnia Juribus* Miast Naszych) do weryfikowania tych to importancyi, y onych pomnożenia sposoby iak nayskutecznieysze przed się weźmie, Instruktarz oraz nowy *pensatâ rerum proportione*, co do Win y Likworow wszelkich Zagranicznych ustanowi, y według niego opłatę do Skarbu Koronnego nakaże. Miasta zaś Dziedziczne Ziemskie y Duchowne, ktore przez Prawa sobie od Przodkow Naszych lub Dziedzicow nadane, rownież wyrabiania y szynkowania trunkow maią dozwolenie, y teraz Czopowe Woiewodztwom, Ziemiom y Powiatom wypłacały, aby sposobem wyżey opisanym przysięgę, przez Burmistrza y dwoch Raycow wykonywały, y dziesiąty grosz czystego zysku z propinacyi trunkow importowały, a retentuiące Miasta, Grody Skarbowi na delaty podawać maią.

Jeżeli zaś gdzie Starosta z Mieszczanami, lub innemi Jurysdykcyanami, *vel è converso* ciż z Starostą są *in Lite* o zabraną lub niedopuszczoną Propinacyą Trunkow, ostrzegamy: Jż płacenie Czopowego generalnego, z przyczyny zastałego Trunkow propinowania, nie ma Prawu żadney Strony *ad decisionem causæ in Foro Competenti* pomagać, lub szkodzić.

Ze zaś dotąd publiczne z Woiewodztw usługi były rekompensowane z importancyi Czopowego y Szelężnego, ktore *ad Ærarium* Woiewodztw, Ziem y Powiatow należało; przeto zastępuiąc w tym *fidem publicam* Woiewodztw, Ziem y Powiatow, upewniamy: iż Assekurowane *per Lauda publica* Woiewodztw, Ziem czyli Powiatow za podięte publiczne wysługi Ziemianom, *premia*, za dowiedzeniem iako za publiczną wysługę dotąd tylko *in expectatione* zostaiąc, miał sobie Ziemianin przyrzeczoną *ex Ærario* Woiewodztwa, Ziemi czyli Powiatu, a nie ziszczoną nadgrodę, przez Skarb Koronny, a to za Decyzyą Sądowną, nie wprzod iednak, aż po importowaney Proweniencyi ustanowionego generalnego teraz Czopowego Aktorowi, lub *in casum ejus fatorum* Sukcessorom tegoż wypłacone mieć chcemy.

Ponieważ Woiewodztwa Poznańskie y Kaliskie przez wyznaczoną z Seymikow Gospodarskich *Annorum* 1765*ti*, 1766*ti* Kommissyą *per Lauda* uchwaloną, tak intratę Czopowego z Miasteczek importowaną do teraźnieyszego czasu, iako y Summę Ośmiukroć sto Tysięcy Złotych Polkich z tego Czopowego zebraną na Dobrach

Siera-

Sierakowſkich lokowaną, nad to dochod tegoż Czopowego na czas przyſzły wynikać maiący między Obywatelow roſporządziły y podzieliły; że iednak dla nieuchronnych Rzeczypoſpolitey potrzeb ſądziemy za rzecz przyzwoitſzą y ſłuſznieyſzą, aby w nadgrodę zniesionego Cła generalnego y wewnętrznego, tudzież Pogłownego teraz *modô ut ſupra* abrogowanego, Czopowe do Skarbu Woiewodztw przedtym importowane, od tego czaſu ku generalnemu Rzeczypoſpolitey pożytkowi na Skarb Koronny było obrocone; Przeto uchylaiąc tę Kommiſſyi Woiewodztw Poznańſkigo y Kaliſkiego Dyſpozycyą za powſzechnym Stanow zezwoleniem, My Król bierzemy to na ſiebie: iż rozeznawſzy dokładnie y przezornie te roſporządzenia uczynione, rozważywſzy także zaſług ſłuſzność, podług proporcyi y właſnego rozſądzenia importatę tegoż Czopowego do czaſu ułożenia przyſzłego Podatku, to ieſt: *ad Diem Primam Martij Anni* 1768*vi* wynikaiącą, także Summę Ośmiukroć Sto Tyſięcy na Sierakowie lokowaną, między Obywatelow zaſłużonych tychże Woiewodztw podzielemy *in ſpatio* Niedziel Sześciu *à Data præſenti.*

Ze zaś Woiewodztwa Ziem Pruſkich iuż dokładnie Rzeczpoſpolitą upewniaią: iż przy znieſieniu Pogłownego *ad tenorem* Jnſtrukcyi Urodzonych Poſłow ſwoich dadzą Podatek; więc do rozrządzenia tegoż Podatku, My Król naznaczemy Jm Generał *Poſtkomicialny*, na ktorym Generale podatek ułożą y uſtanowią.

Poſtanowienie o Luſtracyach Staroſtw y Dupli w Koronie.

DLa uniknienia koſztu na Luſtracye co pięcioletnie Staroſtw, oraz dla zachęcenia Poſſeſſorow do reparacyi ich, czas Luſtrowania odtąd *poſt Ceſſum vel Deceſſum* każdego Poſſeſſora nie inwolwuiąc Oſob *Vi Juris Communicativi*, lub *Juris in ſolidum* Poſſeſſye zaczynaiących, naznaczamy. Ktore Luſtracye expedyowane mieć chcemy tym ſpoſobem. Skoro tylko śmierć ktorego Poſſeſſora lub Poſſeſſorki naſtąpi, albo Ceſſya za konſenſem Naſzym, ma zaraz Kommiſſya Skarbu Koronnego przyſięgłego Rotą Luſtratorſką Dworzanina Poſſeſſyonata na Grunt Dobr pozoſtałych lub uſtąpionych zeſſać, a zeſſany też Dobra, ieżeli *poſt fata* wakować będą, na Skarb Koronny odbierze, z tą tylko intratą, ktora ſię *à fatis* zmarłego Poſſeſſora zaczynać będzie, y z temi Jnwentarzami, ieżeli y iakie przez poprzedzaiącą Luſtracyą ſą dla Gruntu oſtrzeżone; a intraty *ad fata Poſſeſſoris* należące, y wſzelkie Jnwentarze, y ſprzęty zmarłego właſne, wolne dla Jego Sukceſſorow zoſtawi, wyiąwſzy iedne zaſiewy Gruntowi doſtarczaiące, gdyby tenże Poſſeſſor przed zaſianiem zupełnym umrzeć miał.

Jeżeli zaś Dobra *per Cessionem* od iednego do drugiego Possessyi przechodzić będą, na ten czas tenże Lustrator pod żadnym pretextem do Prowentow interessować się niema. A *in utroque casu* intratę sprawiedliwą, sposobem w Konstytucyi Seymu *Convocationis* opisanym wyprowadzi, *Cessionario* lub *Privilegiato* od Nas *Possessori* poda. Jntratę zaś ktorą *à fatis* Possessora *ad Actum* obięcia drugiego, *stante vacantia* wybierze, *prævio* z niey przed Kommissyą Skarbową *calculô* do Skarbu Koronnego oddać będzie powinien, a Skarb takowym Dworzanom, *pensata* pracy *quantitate*, usługi ich nadgradzać powinien będzie *non excedendo Summam* od nayintratnieyszego Starostwa Dwoch Tysięcy Złotych Polskich.

Ze zaś nadzieia co pięcioletniey teraz odmienioney Lustracyi wstrzymała użalenia niektorych Starostow o przeładowanie Kwartą; przeto nie zagradzaiąc drogi do sprawiedliwości, każdemu ukrzywdzonemu, wolne dochodzenie ulgi, w Kommissyi Skarbowey zostawuiemy, choćby się o to po wyznaczonym przez Prawo czasie, byleby przed teraźnieyszym Seymem *officiosè* użalił.

Przez tenże wzgląd sprawiedliwości o Dupli tak postanawiamy: iż gdyby nowy Possessor zapłaciwszy Duplę *ab Actu* obięcia Dobr Naszych Krolewskich wpuł Roku umarł, y Dobra wolne do Naszego szafunku zostawił, takową wypłaconą Duplę Skarb Koronny Sukcessorom Jego powrocić ma.

A uprzywileiowanych na Dobra Nasze Krolewskie, ktorzy Duplę należącą zapłaciwszy, Listy oznaymuiące y podawcze albo nie w czasie otrzymali, albo dotąd otrzymać zaniedbali, takowych na ten ieden raz tylko od Rygoru Konstytucyi Seymu Szczęśliwey Koronacyi Naszey uwalniamy, y aby temuż Prawu zadosyć uczynić mogli czasu Jm do Niedziel Dwunastu od Aktu publikacyi teraźnieyszey Konstytucyi pozwalamy, ktore to *beneficium Legis*, niema służyć tym, ktorzy *in toto* Prawu się sprzeciwili, lub lustrować się niedopuścili, owszem tych za podległych Rygorowi Konstytucyi 1764. uznaiemy.

Ucalenie Pogłownego Zydowskiego w przypadku Konflagraty Zydow.

DOgadzaiąc tak pewności intrat Skarbu Koronnego, iako y ubożącym się przez pożary ogniowe Synagogom, ustanawiamy: Jż gdyby połowa większa Miasta lub całe zgorzało, w ten czas za Manifestem uczynionym przez Possessora pogorzałe Domy wyrażaiącym w Aktach Grodu własnego, y tegoż *authenticè* do Kommissyi i Skarbu Koronnego przesłaniem, decess wypadaiący z pogorzeli,

Kom-

Kommiſſya rozłoży na Głowy w Woiewodztwie Taryffą Pogłownego ſpecyfikowane, y tenże deceſs przez lat trzy rozłożony opłacać nakaże. Pomnieyſze zaś iednego lub kilku domow pogorzenie, na mieſzkańcow w Mieście innych Zydow Panu Miaſta tego rozłożyć zalecamy.

Obiaśnienie Penſyi Kommiſſarzow Skarbowych.

POnieważ opiſy Kommiſſyi Skarbu Koronnego tak na Konwokacyi, iako też Koronacyi Naſzey dla Kommiſſarzow ſzczegulnie w Warſzawie intereſſa Skarbowe na Kommiſſyi ſprawuiących penſye wyznaczyły; a zdarzały ſię y zdarzać ſię mogą potrzebne czynności w odległych od Warſzawy mieyſcach przez wyznaczonych od Kommiſſyi z pomiędzy ſiebie Kommiſſarzow w okolicznościach Ekonomicznych Skarbowych, to ieſt: rozrządzenia około Rzek portowych, Twierdz, Tam, lub innych robot, wyczyſzczenia onychże, robienia Kanałow do Handlow Rzeczypoſpolitey naypożytecznieyſzych, lub do łączenia przez nie Rzek dla wygody Nawigacyi, iako w Ekonomicznych a potrzebnych *publico* intereſſach; wiec rownaż Jm prezencya wyznaczoney penſyi na czas ich czynności Skarbowych, iako y w Warſzawie pracuiącym przytomnym Kommiſſarzom, aby zapiſywana y z Skarbu Koronnego wypłacana bywała, nakazuiemy.

Potwierdzenie Kupna Pałacu dla czterech Juryſdykcyi Koronnych Rzeczypoſpolitey Skarbowi Koronnemu zleconego.

POnieważ Kommiſſya Skarbowa Koronna dopełniaiąc zalecenie Seymu przeſzłego Koronacyinego, Pałac na Długiey Ulicy w Warſzawie leżący Kraſińſkich zwany, z dwiema Juryſdykcyami, iedną przy tymże Pałacu od Ulicy Swięto Jerſkiey, a drugą na Leśnie przy Warſzawię zoſtaiącą, tudzież Ogrodem y innemi przynależytościami na Rzeczpoſpolitą dla czterech Juryſdykcyi Jey *ultimæ Inſtantiæ* od Wielebnego Xiędza Adama Kraſińſkiego Biſkupa Kamienieckiego, z dochodow Skarbu Koronnego, Prawem wieczyſtym za poprzedzaiącemi Tranſakcyami nabyła, y Summę za ſzacunek tego Pałacu z Juryſdykcyami ugodzoną zupełnie zapłaciła; wiec utwierdziwſzy takowe nabycia, y oneż za wieczno trwałe mieć chcąc, ten Pałać z Juryſdykcyami od wſzelkich impetycyi, y preten-

ſyi czyichkolwiek zkądkolwiek wynikaiących wiecznie uwalniamy, oraz ſtanowiemy: aby Pałac przerzeczony, w rządach y pod dozorem Kommiſſyi Skarbowey zoſtawać maiący na nic więcey używany nie był, ſzczegulnie tylko dla publiczney wygody w Konſtytucyi Seymu Koronacyinego wypiſaney, w ktorym umieſzczone *Archivum* Skarbu Koronnego, z Zamku przewiezione, a w nim Akta teraźnieyſze y przyſzłe, Urodzeni Piſarz y Regent teyże Kommiſſy i podług obmowy Konſtytucyi Konwokacyiney y obowiązkow przyſiąg przez nich wykonanych porządnie konſerwować, o Xięgi Skarbowe do tego *Archivum* należące, gdziekolwiek znayduiące ſię prawnie w Kommiſſyi Skarbu Koronnego czynić, odbierać, y w tym *Archivum* ſkładać maią.

A że Urodzony Kraſińſki Obozny W. Koronny za uſtąpione Dozy wocie na części Officyny do Pałacu należącey rozciągaiące ſię, y Reparacyą tamże czynioną podług oſobnego Kontraktu z nim ułożonego, że nie naſtąpiła dwoch Placow Rezygnacya, dotąd mieć nie mogł zupełney Satysfakcyi; więc pozwalamy teyże Kommiſſyi Skarbu Koronnego, aby przez Plenipotenta ſwego donacyą dwoch Placow na Leśnie przy Warſzawie będących uiſzczaiąc ſię z obowiązkow Kontraktu dla tegoż Urodzonego Kraſińſkiego Oboznego W. Koronnego y Potomkow Jego zeznała, oraz reſztę Jurysdykcyi teyże Lesnińſkiey iako Rzeczypoſpolitey mniey potrzebney, do Pałacu Rzeczypoſpolitey należącey, innym Oſobom za Cenę ſprawiedliwą przedała.

A dla publiczney wygody Kommiſſya Skarbu Koronnego z Dziedzieńca wyż wyrażonego Pałacu ma wydzielić wyſtarczaiący Plac na Ulicę, ktorąby z długiey Ulicy do Swięto Jerſkiey wygodnie przeieżdzać można.

Utwierdzenie Kontraktu o Plac Zamkowi Naſzemu Warſzawſkiemu przyległy z Wielebną Kapitułą Warſzawſką przez Kommiſſyą Skarbową zawartego.

KOntrakt z Wielebną Kapitułą Warſzawſką, Gruntu ku Wiśle przy Zamku Warſzawſkim od Gnoiowey Gory leżącego Dziedzicami, tudzież Urodzonemi Kraſuckiemi, y Sławetnemi Krzemieńſkiemi, Łazni y Domkow na tych Placach będących drewnianych ogniem Zamkowi grożących, Poſſeſſorami, przez Kommiſſyą-

ſyą Skarbu Koronnego z potrzeby y przyczyn ſłuſznych zawarty, we wſzyſtkich obowiązkach y warunkach zupełnie na zawſze potwierdzamy.

Utwierdzenie podobne Kontraktu o Plac do Zamku przykupiony od Urodzonego Lubomirſkiego Miecznika Koronnego.

KOntrakt wieczyſtey zamiany przez Kommiſſyą Skarbu Koronnego z Urodzonym Franciſzkiem Lubomirſkim Miecznikiem Koronnym Pałacu *pod Blachą* zwanego na Krakowſkim Przedmieściu przy Zamku Warſzawſkim ku Wiśle leżącego Dziedzicem, względem uſtąpienia Placu Łokci Dwunaſtu, dla rozprzeſtrzenienia wygodnieyſzego do tegoż Zamku zaiazdu poſtanowiony, zupełnie na zawſze zmacniamy.

Kontynuacya Reparacyi Zamku Naſzego Warſzawſkiego.

JAko iuż Konſtytucyą Seymu Konwokacyinego w Roku 1764*tym* zaſzłą z przyczyn w teyże Konſtytucyi wyrażonych, obwarowano y poſtanowiono: aby Fabryka Zamku Warſzawſkiego roſpoczęta, podług Abryſow, do należytey doſkonałości była przywiedziona, y Pokoie przyzwoicie ku ozdobie ſporządzone Obiciami y innemi przynależytościami znaydowały ſię; gdy po części temu zadoſyć ſię ſtało, że iednak, do zupełnego udoſkonalenia, znaczne expenſa ſą ieſzcze potrzebne, a z Rachunkow Kommiſſyi Ekonomiczney Skarbu Koronnego pokazały ſię Summy na tęż Fabrykę, y na ſprowadzone do Pokoiow *Mobilia* znacznie erogowane; zaczym oſzczędzaiąc dochody Skarbu Rzeczypoſpolitey, poſtanawiamy *præſenti Lege*: aby tak na dokończenie doſkonałe Fabryki, iako y roſprzeſtrzenienie tegoż Zamku, według obmowy teyże Konſtytucyi, Kommiſſya Ekonomiczna Skarbu Koronnego co Rok Czterykroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich przez lat dwie do przyſzłego da Pan BOG ordynaryinego Seymu wypłacała.

Kwit Sukceſſorom niegdy Wielmożnego Siedlnickiego Podſkarbiego W. Koronnego.

PRzez wzgląd na znaczne Długi po śmierci ś. p. Wielmożnego

Siedlnickiego Podſkarbiego Wielkiego Koronnego pozoſtałe, y na zaſługi Sukceſſorow Jego, zamiaſt Summ przez Kommiſſyą Skarbową z Rachunkow Podſkarbińſkich dla Rzeczypoſpolitey wyłikwidowanych, *& ad repetendum* z pozoſtałey Fortuny po tymże Wielmożnym Siedlnickim należących, za zgodą Stanow, Summą Trzechkroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich przez Urodzonego Alexandra Borzęckiego Podſtolego Koronnego ſwoim y innych Kon-Sukceſſorow jmieniem zapłacić ofiarowaną, kontentuiemy ſię; ktorą Summę na Terminie Trzech Krolow w Roku przyſzłym 1767*mym* do Kaſſy Prowincyi Ruſkiey, ſkoro tenże Urodzony Borzęcki Podſtoli Koronny (*ſalva ſibi Portionum ſuos Conſucceſſores aſſtientium* od niehże *repetitione*) Złotem albo Nową Monetą podług uſtanowionego Waloru za Kwitem ſpecyalnego Plenipotenta Skarbu Koronnego w Grodzie Lwowſkim wypłaci; natychmiaſt od Rygoru Dekretu Kommiſſyi Skarbowey y wſzelkich Rzeczypoſpolitey pretenſyi z okazyi Podſkarbſtwa tegoż niegdy Wielmożnego Siedlnickiego do fortuny po nim pozoſtałey ściągaiących ſię, ciż Sukceſſorowie uwolnieni będą wiecznemi czaſy. Jeżeliby zaś Summa pomieniona Trzykroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich na Terminie przerzeczonym wypłacona nie była, na ten czas wolne dochodzenie przyſądzonych Summ dla Rzeczypoſpolitey Kommiſſyi Skarbowey zoſtawać ma.

Kwit UU. Dzierżańſkim, y uwolnienie od płacenia U. Gadomſkiego Podkomorzego Sochaczewſkiego.

MAiąc wzgląd na nieſzczęście, ktore przypadkowym ogniem dotknęło, niegdy Urodzonego Dzierżańſkiego Regenta Kwarty y Hyberny Skarbu Koronnego, Summę Trzydzieści Tyſięcy Złotych Polſkich Skarbową w tym ogniu pogorzałą, a w Rachunkach Skarbowych Remanentem podaną, Sukceſſorom niegdy tegoż U. Dzierżańſkiego daruiemy, y Jch zupełnie *tanquam de perſoluta* kwituiemy, oraz Urodzonego Gadomſkiego Podkomorzego Sochaczewſkiego iako przeſzłego Piſarza Kwarty y Hyberny Skarbu Koronnego od Proceſſu względem tey Summy intentowanego na zawſze uwalniamy.

Uwolnienie Sekweſtrowaney Summy przez Skarb Koronny, Zydow Kupcow Ciechanowieckich.

Przez

PRzez przezorną czułość Kommiſſyi Ekonomiczney Skarbu Koronnego Summy w rożney Monecie Srebrney przez Zydow Miaſta Ciechanowca do Gdańſka wiezione na Komorze zabrane, na inſtancyą UU. Poſſow Xięſtwa Mazowieckiego y Woiewodztwa Podlaſkiego na ten raz ieden wyſtępek odpuſzczaiąc, od konfiſkaty uwalniamy; y aby Kommiſſya Skarbowa też Summy do Mennicy Naſzey dla ſtopienia oddawſzy, a za walor Srebra wynikłą Summę odebrawſzy, Urodzonemu Oſſolińſkiemu Staroście Nurſkiemu Miaſta Ciechanowca Dziedzicowi wypłaciła, zalecamy.

Kwit Wielmożnemu Teodorowi Weſslowi Podſkarbiemu W. Koronnemu tudzież WW. y UU. Kommiſſarzom Skarbowym.

POnieważ Wielmożny Teodor Weſsel Podſkarbi Wielki Koronny, tudzież Wielmożni, Urodzeni, Jgnacy Twardowſki Woiewoda Kaliſki, Jgnacy Cetner Woiewoda Bełzki, Andrzey Moſzczeńſki Woiewoda Jnowrocławſki, Bazyli Walicki Kaſztelan Sochaczewſki, Roch Koſſowſki Podſkarbi Nadworny Koronny, Teodor Szydłowſki Chorąży Warſzawſki, Staniſław Lubomirſki przedtym Strażnik teraz Marſzałek Wielki Koronny, Tadeuſz Dzieduſzycki Cześnik Koronny, Jacenty Małachowſki Referendarz Koronny, Fryderyk Moſzenik Sſta Nowomieyſki, Auguſt Sułkowſki Piſarz Wielki Koronny, Kajetan Hryniewicki Chorąży Czerwonogrodzki, Mikołay Taczanowſki Łowczy Sieradzki, Mikołay Junoſza Piaſkowſki Podkomorzy Krzemieniecki, Woyciech Chądzenſki Woyſki Rożańſki, Antoni Koſſowſki Sekretarz Wielki Koronny, Jgnacy Kolumna Czoſnowſki Staroſta Salnicki, tak z Seymu *Convocationis* iako też od Nas na mieyſce *ex Collegio* wyſzłych y ubyłych wyznaczeni Kommiſſyi Skarbu Koronnego Kommiſſarze, oddawſzy Nam y Stanom Rzeczypoſpolitey Rachunki wſzelkich dochodow y wydatkow Skarbu Koronnego od dnia pierwſzego Lipca Roku 1764, do dnia oſtatniego Września Roku 1766. rządzonego, y tych Rachunkow przed Wielmożnemi y Urodzonemi z *Senatu*, Wielebnym Adamem Kraſińſkim Biſkupem Kamienieckim, Macieiem Lanckorońſkim Kaſztelanem Kijowſkim, Adamem Brzoſtowſkim Kaſztelanem Połockim, Tomaſzem Sołtykiem Woiewodą Łęczyckim, *z Stanu Rycerſkiego*, Piotrem Ożarowſkim Generałem Woyſk Koronnych Woiewodztwa Krakowſkiego, Woyciechem Szuyſkim Staroſtą Niżyńſkim Woiewodztwa Kijowſkiego, Jozefem Bobowſkim

Podſtaroſtą Grodzkim Sanockim Woiewodztwa Ruſkiego, Jozefem Markowſkim Cześnikiem Mielnickim Woiewodztwa Podlaſkiego, Alexandrem Horainem Podwoiewodzym Sądowym Woiewodztwa Wileńſkiego, Andrzeiem Ukolſkim Podkomorzym Trockim Woiewodztwa Trockiego, Pawłem Buſharynem Marſzałkiem Wołkowyſkim Powiatu Starodubowſkiego, Jozefem Byſtrym Łowczym Nadwornym W. Xięſtwa Litewſkiego Woiewodztwa Brześciańſkiego, Kazimierzem Radonſkim Staroſtą Dembſkim Woiewodztwa Poznanſkiego, Woyciechem Oſtrowſkim Podſędkiem Ziemſkim Woiewodztwa Łęczyczkiego, Symeonem Kazimierzem Szydłowſkim Chorążym Ziemi Zakroczymſkiey Podkomorzym Naſzym Nadwornym, Antonim Sarnackim Skarbnikiem Ziemi Bielſkiey Woiewodztwa Pomorſkiego, Poſſami; do konfrontowania z dowodami *ad referendum* Nam y Stanom Rzeczypoſpolitey delegowanemi, obowiązki tey delegacyi wykonywaiącemi, y Nam o dobrych rządach Kommiſſyi donoſzącemi, doſtateczne Dochodow y wydatkow Skarbu Koronnego Dokumenta, tudzież Protokoły y wſzelkie Akta ſwoie pokazali, że wſzyſtkich dochodow y wydatkow Skarbu Koronnego za czas wyżey wyrażony zupełną uczynili Kalkulacyą, oraz *de omnibus ſuis geſtis & tranſactis* doſtatecznie uiścili ſię; przeto za doſkonałe y naſtępuiącym Kommiſſyom na przykład bydź miane czynnosci *pro Publico* prace, y około pomnożenia Skarbu Koronnego ſtarania o wdzięczności upewniwſzy onych, żadney niezoſtawuiąc pretenſyi, zupełnie tak teraznieyſzych iako y ubyłych Kommiſſarzow z Jch Sukceſſorami kwituiemy. Summę zaś reſztuiącą Trzy Milliony Sześćdzieſiąt y Pięc Tyſięcy Ośmſet Czterdzieści y Sześć Złotych Polſkich, groſzy dziewietnaście, Denarow dziesięć w Kaſſie generalney Skarbu Koronnego, y na Remanentach zoſtaiącą, w Rachunkach przez tychże Wielebnego, Wielmożnych y Urodzonych Kommiſſarzow, y delegowanych podpiſanych wyrażoną *ad dandam* z niey *rationem* naſtępuiącey Kommiſſyi zoſtawuiemy.

Uſtawa Waloru y Kurſu Monet w Krajach Rzeczypoſpolitey, y ſpoſob płacenia Summ w Prowincyach Koronnych.

ROzliczne *in Volumine Legum* o Mennicy y Monecie Konſtytucye, wyznaczone *eo fine* Kommiſſye, y włożone niepoiednokrotnie na Poprzednikow Naſzych Krolow Polſkich *circa Pacta Con-*

Conventa względem wynalezienia ſkutecznego ſpoſobu do otworzenia Mennicy obowiązki, ſą iawnym dowodem, iak wielką Rzeczpoſpolita uznała potrzebę właſney dobrey Monety, a bezſkuteczność tych uſilności pokazała, iak wielkie do wykonania tego tak potrzebnego dla wygody Kraju dzieła zachodziły trudności. Początkowym tych trudności zrzodłem było odſtąpienie od wewnętrznego Srebrney Monety ze Złotem ſzacunku, gdy Rzeczpoſpolita w poſrzod woiennych ciężarow z upodlenia Monety pomnożenia dochodow publicznych w Roku 1654. ſzukać zaczęła; a zatym nieuchronne Srebra za złą Monetę kupowanego podrożenie, dalſzey Monety deteryoracyi, było powodem.

Takowa Monety Krajowey ze Złotem zagranicznym w ſzacunku nierowność, przez poniżenie Ceny Towarow Krajowych, y podrożenie zagranicznych, acz znaczne przynioſła ſtraty; te iednak nie tak długo były dolegliwemi, gdy bowiem dla niedoſtatku Srebra, mała kwota Tynfow y Szoſtakow za Panowania Jana Kazimierza, Michała, y Jana III. Krolow Predeceſſorow Naſzych wybita, doſtarczyć nie mogła potrzebom wewnętrznego y zagranicznego handlu; Wielka za czaſem liczba dobrey poſtronney Monety w Talarach, Puſtalarkach, y Cwiartkach Hiſzpańſkich y Hollenderſkich z handlu zagranicznego w kray Naſz napłynęła, ktorey obfitość y proporcyonalnie według owych czaſow umiarkowana Jey z Czerwonemi Złotemi Kurrencya *æquilibrium* tych dwoch naydroższych Metalow, długo w Narodzie utrzymywała. Nierownie większych ſzkod była przyczyną Kurrencya Monet na Seymie Traktatowym 1717. docześnie tylko approbowana, a potym pożytecznym dla handluiących zwyczaiem utrzymana, ktorzy taniey Złoto w Portowych Miaſtach biorąc, drożey ie w Kraju udawali.

Ta albowiem Kurrencya przez podwyżſzenie Ceny Złota y poniżenie *ultra modum* Talarowey Monety wzruſzywſzy zachowaną we wſzyſtkich rządnych Krajach między Srebrem a Złotem proporcyą, dała pohop zagranicznym do wykupienia nayprzod za Złoto naywiękſzey części Talarowey y inney dobrey Monety, po ktorey znacznym ubytku odkryła ſię niedoſtateczność Krajowey Monety na drobnieyſze wydatki y odmienienie Złota w tak obſzernym Kraju niedoſtarczaiącey.

Ten Monety niedoſtatek otworzył drogę do wprowadzenia zagraniczney Monety, a powab obłudney *ex quantitate numerica* korzyści, dopomogł do wykupienia oſtatka dobrey Monety y znaczney części Złota, tak dalece: że zła a coraz gorſza Moneta gwałtownym wylewem Kray cały napełniła.

A lubo przezorne WW. Podſkarbich Oboyga Narodow za-

333479

AKADEMIA PODLASKA BIBLIOTEKA

biegi przez ogłoszoną Redukcyą dalszemu zagranicznych Monet wpłynieniu tamę założyć usiłowały; przecię chciwych lichwiarzow wynalazkiem lepsze redukowanych Monet gatunki za gorsze pod podobnym Stęplem bite, wykupione y z Kraju wyprowadzone były.

Tym ostatnim na cały Narod uciskiem pobudzone Zkonfederowane Rzeczypospolitey Stany na Seymie Konwokacyinym Roku 1764*tego* postanowiły: aby po skończonym Bezkrolewiu wszelka zagraniczna Moneta przez bicie dobrey Krajowey Monety wykorzeniona była. Zeby zaś ta zbawienna dla Dobra pospolitego ustawa prędszy skutek wzięła, też Zkonfederowane Rzeczypospolitey Stany, pokładaiąc zupełną ufność w Oycowskiey Naszey około Dobra pospolitego staranności, *Jus cudendæ Monetæ* niegdyś od Predecessora Naszego Zygmunta III. Rzeczypospolitey ustąpione, Nam zupełnie samym do dni życia powierzyły. Zaczym My zawdzięczaiąc tę Stanow Rzeczypospolitey na miłości ku Nam ugruntowaną ufność, oraz chcąc iak nayprędzey zapobiedz dalszym miłey Oyczyzny Naszey stratom, zaraz po Seymie szczęśliwey Koronacyi Naszey, myśli y usiłowania Nasze do tego iak naypilniey obrociliśmy: żeby Rzeczpospolita dobrą y z naylepszemi w sąsiedzkich Państwach Monetami porownaną opatrzona bydź mogła.

Do uporządzenia tak trudnego wszędy, a w Państwie Naszym tym trudnieyszego Dzieła: że blisko od wieku Rzecz Menniczna cale zaniedbana była; staraliśmy się wybrać z Narodu Mężow cnotą y żarliwością o Dobro pospolite wsławionych, a przytym w handlowey y Menniczney umieiętności biegłych, ktorzy po długim rozmyślnym y uważnym naradzeniu się, plantę całego Menniczne-
go Dzieła Kommissyom Rzeczypospolitey Skarbow Koronnego y Litewskiego podali, a Obie Kommissye Skarbowe nalazłszy onę Narodowi na zawsze pożyteczną, mocą obowiązku Prawem na siebie włożonego przez Uniwersały swoie we wszystkich Grodach Aktykowane *Koronny* pod datą Dnia 10. Miesiąca Lutego Roku 1766. w Warszawie, a *Litewski* pod datą Dnia 9. Augusta Roku 1766 w Grodnie zupełnie approbowały.

Nielitowaliśmy zatym dalszey Pracy y znacznych nakładow dla sprowadzenia z Cudzych Krajow ludzi umieiętnych, y wszelkiego gatunku Rzemieślnikow, owszem *cum sacrificio* należących Nam *ex Jure monetandi* pożytkow, postaraliśmy się zafundować
porządną do prętkiego opatrzenia Kraju nowemi Pieniędzmi zdatną, y w niczym naylepszym w Europie nieustępuiącą Mennicę, ktora gdy iuż w zupełnym znayduie się porządku; Więc wszelka Moneta w Mennicach Naszych bita, aby tym łatwieyszą w Kraju

miała

miała Kurrencyą, za zgodą Wſzech Stanow, naprzod Dyſpozycye wſzelkie Oboyga Kommiſſyi Skarbowych, względem uſtanowienia gatunkow, nowey Monety, tudzież wagi, proby, y porownania ich Kurſu przeciw Czerwonym Złotym Hollenderſkim, iako też Redukcye Monet zagranicznych *in toto* approbuiemy; oraz to *pro Lege poſitiva* mieć chcemy: aby w Mennicach Naſzych z Grzywny Kolońſkiey Feynu po Ośmdzieſiąt bito Czterogroſzowek, ktorym to Czterogroſzowkom odtąd Jmię Złotego naznaczamy. A takich Złotych Szeſnaście y trzy Groſze Srebrne na Czerwony Złoty, Ośm Złotych na Talarbity, Cztery Groſze Srebrne na Złoty, a Groſzy Nowych Miedzianych trzydzieści także na Złoty rachować ſię ma. Zadne inſze Gatunki Monet w Mennicach Naſzych bite bydź nie maią, iako tylko Czerwone Złote podług proby y wagi Prowincyi Hollenderſkiey. W ſrebrney zaś Monecie Talary bite proby trzynaſtey y ſześć Granow, Sztuk dzieſięć z Grzywny Feynu. Połtalarki proby także trzynaſtey y Sześć granow, ſztuk Dwadzieścia z Grzywny Feynu. Cwiartki to ieſt Dwozłotowki proby Dzieſiątey, ſztuk Czterdzieści z Grzywny Feynu. Złotowki proby Ośmey granow Dwanaście, ſztuk Ośmdzieſiąt z Grzywny Feynu. Puſzłotowki proby Siodmey, ſztuk Sto Sześćdzieſiąt z Grzywny Feynu. Groſze Srebrne proby Piątey granow Szeſnaście, ſztuk Trzyſta dwadzieścia z Grzywny Feynu. W Monecie Miedzianey Trzygroſzowki, Groſzowki, Puſgroſzowki, Szelągi, po Złotych Cztery z funta miedzi, wagi także Kolońſkiey.

Ktora to nowa Moneta, aby podług wyż opiſaney Uſtawy po całey Koronie Polſkiey y w Wielkim Xięſtwie Litewſkim *cum Annexis Provinciis* od każdego brana była, pod rygorem kary na nieposłuſznych Prawu ściągaiącey ſię nakazuiemy.

Oſobliwie zaś J. Wielmożnemu Xciu JMci Kurlandzkiemu Zalecamy, a Miaſtom Naſzym Pruſkim *ſub rigoroſa Animadverſione* w Sądach Naſzych Zadwornych przykazuiemy: aby żadney Monety niebili, ktoraby nie była *in pondere, grano, ſpecie & valore* z Monetą Naſzą nową *per omnia conformis*, y kurs teraz uſtanowiony we wſzyſtkim zachowywali.

A że Kommiſſye Skarbowe Oboyga Narodow przy Redukcyi zagranicznych Monet, Tynffow y Szoſtakow Polſkich iako Prawem Autoryzowanych dotknąc nie mogły; więc wziąwſzy w uwagę: iż y ta Moneta waloru wnętrznego niema, a zatym rowney z nową Monetą Kurrencyi mieć niepowinna; Przeto Tynffy Stare Polſkie do Groſzy nowych Miedziannych dwudzieſtu ſiedmiu, a Szoſtaki do groſzy dzieſiąciu redukuiemy. O czym Kommiſſye Skarbowe Oboyga Narodow zaraz z Warſzawy przez Uniwerſały

swoie *Publicum* obwieścić maią, oraz tymże Kommissyom Skarbowym moc zupełną daiemy: aby wszystkie Monet Zagranicznych gatunki *post primam Septembris Annô* 1767*mô* ieden po drugim podług potrzeby y rekwizycyi Kommissyi Naszey Menniczney kassowali, pułrokiem przed Terminem Kassaty przez Uniwersały swoie *Publicum* obwieściwszy.

Nadto tymże Kommissyom Skarbowym Oboyga Narodow zalecamy: aby odtąd wszystkie publiczne dochody, tak w redukowanych Monet gatunkach, iako y w nowey Monecie, Złoty nowy, to iest cztery grosze Srebrne za dawny Złoty rachuiąc odbierały, y zarowno wszystkie pensye, zapłatę Woysku, y inne wydatki w podobnym rachunku wypłacały.

Zeby zaś na potrzebnych do bicia nowey Monety Materyałach w Mennicy Naszey niezbywało, y żeby tym prędzey Moneta w całym Kraju *Uniformis* stała się, tudzież aby nowa Moneta prędzey po całym Kraju rozeyść się mogła, Obie Kommissye Rzeczypospolitey Skarbu Koronnego y Wielkiego Xięstwa Litewskiego dochody wszelkie publiczne tak w redukowanych Monetach iako y Talarach lub Czerwonych Złotych Hollenderskich y nowey Monecie odbierać, redukowane Monety dla topienia do Mennicy, Naszey odsyłać, Złota teyże Mennicy na skupienie Materyałow podług potrzeby dodawać maią, a Mennica Nasza za Złoto według wyżey opisanego kursu, tudzież y za topione Srebro, podług proby, wagi, y taxy Menniczney przez Kommissye Skarbowe approbowaney, płacić nową Monetą powinna będzie.

A gdy według teraźnieyszego porownania Monet *in valore intrinseco*, Czerwony Złoty ktory podług Konstytucyi *Anni* 1717. szedł dotąd w Złotych Polskich Osimnastu, teraz iest zniżony do Złotych Polskich Szesnastu y groszy dwudziestu dwoch y puł; przeto zachowuiąc całość Kontraktow y wszelkich Transakcyi według Konstytucyi *Anni* 1726. Monetę w Kontraktach wyrażoną, a walor w Krolestwie idący ostrzegaiącey, daklaruiemy: Jż Debitorowie opłacaiąc Summy tak Duchowne iako y Swieckie nawet y od Kupcow na Skrypta lub wexle zaciągnione, chociażby w Opisie tylko *Numerica species* Czerwonych Złotych była wyrażona, też Summy Monetą w Kontrakcie opisaną, a walorem teraz ustanowionym to iest: dopłacaiąc do każdego Czerwonego Złotego po pięć groszy Srebrnych, a za dawny Złoty każdy Monetą pożyczony, teraźnieyszy Złoty, to iest Cztery grosze Srebrne oddaiąc, wypłacać powinni będą; wyiąwszy Summy *in specie* Złotem assekurowane między Kupcami z handlu lub kredytu wynikaiące, lub Kupcom za Towary należące, ktore *ad proportionem* Złota, nie Monety rachowane były.

Sum-

Summy *in Terminis satisfactoriis ex mente Decretorum & Transactionum* y wszelkich obligow *justè & legaliter* w Grodach reponowane, Pieczęciami Grodzkiemi zapieczętowane *prævia Juratoria Comprobatione*, iako z pod Pieczęci nietykane, y niefruktyfikowały, aby przez tych komu należą podniesione były, *præsenti Lege* waruiemy.

A że Moneta zagraniczna y dawna Krajowa iest iuż *ad valorem intrinsecum* redukowana; przeto zagraniczna do poki w czasie przez Kommissyą Skarbową skassowana nie będzie, a Krajowa do dalszey Dyspozycyi Rzeczypospolitey zostawiona, według Redukcyi swoich z tąż łatwością iak Nowa brane bydź maią.

Przedłużenie Seymu.

GDy ważność y liczba interessow publicznych tak Nam czas wycieńczyły: iż na schyłku Seymowania znayduiemy się w nieuchronney potrzebie tegoż czasu przyczynienia, abyśmy tak Skarbowe Materye zupełnie dokończyć, iako w Woyskowych Iurysdycznych y innych choć co potrzebnieyszego ustanowić mogli; przeto za zgodą Wszech Stanow Seym teraźnieyszy do Dnia 29. *Novembris inclusivè* w Roku teraźnieyszym 1766*tym* przypadaiącego przedłużamy.

Ubespieczenie Wolnego Głosu.

ZRzenica wolności, y tylą umocniony Prawami Głos wolny, żeby żadną słow oboiętnością w iakimkolwiek przepisie Prawa niesłabiał, waruiemy.

Obiaśniaiąc zaś pozwolenie ostatnią 1764. Konstytucyą podania Kommissyi Ekonomiczney, ku pożytkowi Rzeczypospolitey Projektow, z iakiewkolwiek ściągaiących się okoliczności, mieć chcemy, żeby te tylko same *formâ Iudiciariâ* konkludowane były, ktore ani nowych wynaleźienia Podatkow, ani iuż od Stanow Rzeczypospolitey przyiętych pomnożenia y powiększenia w sobie niezawieraią; bo te tak iako powiększenia Woyska, Stanowienia Traktatow, wypowiedzenia Woyny, y inne *Materiam Statûs* w sobie zamykaiące, iako każdego Obywatela spokoyność, y własność interessuią, tak na wolnych Seymach, za wolnym tylko Prawo Kontradykcyi maiącego Senatora, Ministra lub Possa głosem, konkludowane y przyięte bydź maią.

Wyznaczenie Kommissarzow Skarbu Koronnego.

STosuiąc się do Prawa Seymu *Convocationis Anni* 1764. o obieraniu

niu na Seymach większością Głosow Kommissarzow Skarbu Koronnego uchwalonego, tąż głosow większością obranych Skarbu Koronnego Kommissarzow, to iest: W.W. y U.U. Jgnacego Twardowskiego Kaliskiego, Andrzeia Moszczeńskiego Jnowrocławskiego Woiewodow, Bazylego Walickiego Kasztelana Sochaczewskiego, Augusta Sułkowskiego Pisarza Wielkiego Koronnego, Mikołaia Junoszę Piaskowskiego Podkomorzego Krzemienieckiego, Fryderyka Moszyńskiego Nowokorczyńskiego Starostę, Kajetana Hryniewickiego Chorążego Czerwonogrodzkiego, Woyciecha Chądzyńskiego Woyskiego Ziemi Rożańskiey, to Seymem *Convocationis*, to *post obitum & Resignationem* Reskryptami Naszemi w teyże Kommissyi umieszczonych, władzą Kommissyi kontynuiących potwierdzamy; a zaś kompletuiąc *numerum Lege præfixum* do wyż rzeczonych, Wielmożnego Jana Borcha Woiewodę Jnflantskiego, U. U. Tomasza Dłuskiego Podkomorzego Lubelskiego, Kaspra Rogalińskiego Starostę Nakielskiego, Waleryana Piwnickiego Miecznika Ziem Pruskich, Andrzeia Swięcickiego Sędziego Ziemskiego Radomskiego, Stanisława Karwowskiego Podstolego Ziemi Bielskiey, Jozefa Potockiego Starostę Leżańskiego, Piotra Ożarowskiego Generała Majora Woysk Koronnych przydaiemy. Ktorzy nowo wyznaczeni Przysięgę Rotą w Konstytucyi Seymu *Convocationis* przepisaną przed Ziemstwem lub *in absentia* przed Grodem Warszawskim wykonawszy, władzę swoią z potwierdzonemi Kommissarzami dnia Dziewiątego Miesiąca Grudnia Roku ninieyszego zacząć, y wszelkie obowiązki zlecenia Praw tak co do rządu, iako y Sądu w Prawie wypisanych cało-Miesięcznych Kadencyach wykonywać aż do czasu reassumować mianey przez Kommissarzow na przyszłym Ordynaryinym Seymie obranych Jurysdykcyi wypełniać będą. A zasiadanie *juxta Stalla* Urzędow obserwowane bydź ma.

Sposob obierania Kommissarzow tak Skarbowych iako y Woyskowych tudzież Assessorow do Sądow Zadwornych dla Oboyga Narodow.

POnieważ na Seymie Konwokacyinym *Anni* 1764*ti* Zkonfederowane Stany determinowawszy obieranie lub potwierdzenie Kommissarzow większością Głosow na każdym Seymie Ordynaryinym, czasu y sposobu takowego obierania dostatecznie nieopisały; więc aby te okoliczności iakiego w czas przyszły nieprzynosiły zatrudnienia, sposob obierania Kommissarzow *ex utroque Ordine* do

Kom-

Kommiſſyi tak Skarbowych iako y Woyſkowych Oboyga Narodow za powſzechną Stanow zgodą poſtanawiamy takowy:

A nayprzod do każdey z wſpomnianych Kommiſſyi My Król y Naſtępcy Naſi Królowie Polſcy nominować będziemy, czworotyle Kandydatow *ex Senatorio & Equeſtri Ordine*, ile Oſob Kommiſſyą każdą według Prawa ſkładać powinno, y tych od Nas nominowanych Kandydatow drukowany Regeſtr Wielmożnym Senatorom przez Sekretarzow Narodowych, a Urodzonym Poſłom przez Sekretarza Seymowego dniem przed Elekcyą rozdać rozkażemy. Nazaiutrz zaś każdy Senator y Poſeł ma mieć przygotowane kartki cztery, a na każdey z tych kartek wybrawſzy z pomiędzy Kandydatow przez Nas nominowanych, ma zapiſać żądane od ſiebie *ex utroque Ordine* Oſoby do każdey z Oſobna Kommiſſyi w liczbie Prawem uſtanowioney, y takowe kartki *ex Turno* Senator Sekretarzowi Wielkiemu, a Poſeł Sekretarzowi Seymowemu oddawać będzie. A zatym *prævio* przez Marſzałka Koła Rycerſkiego y Deputatow do Konſtytucyi wyznaczonych *Scrutinio* kartek, Elekcya Kommiſſarzow więkſzość głoſow po ſobie maiących deklarowana, y w Konſtytucyą wpiſana bydź ma. Czas zaś takowey Elekcyi między kończącemi ſię Materyami Ekonomicznemi, a początkiem Intereſſow Woyſkowych na zawſze naznaczamy. A po zakończonych Woyſkowych y ſprawiedliwości Materyach Aſſeſſorowie do Sądow Naſzych Zadwornych tak Koronney iako y Litewſkiey Aſſeſſoryi porządkiem, y ſpoſobem wyżey opiſanym obierani bydź maią.

MATERYE WOYSKOWE

Polepſzenie Płacy Woyſku Koronnemu.

POnieważ Płaca na konie y Porcye Konſtytucyą Roku 1717. Woyſku Koronnemu Polſkiego y Cudzoziemſkiego zaciągu wyznaczona nie ieſt doſtarczaiącą do ſuſtentacyi y utrzymania Jego, ile gdy *pretia rerum* temi czaſy znacznie podnieſione zoſtały, a chcąc toż Woyſko mieć w aktualnym komplecie, należytym porządku, y w gotowym zawſze do uſługi publiczney ſtanie, oraz dla oddalenia wſzelkiey w Marſzach, Obozach, y na konſyſtencyach Obywatelom uciążliwości; przeto Płacę temuż Woyſku, to ieſt: w

Polſkim Autoramencie Uſſarzowi do Złotych Polſkich lub Czterogroſzowek Sześćſet; Pancernemu do Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek Pięćſet, Letkiemu do Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek Czterechſet na konia. W Cudzoziemſkim zaś Autoramencie porcye konne do Złotych Polſkich lub Czterogroſzowek Czterechſet Pięćdzieſiąt. Pieſze do Złotych czyli Czterogroſzowek Dwochſet ſześćdzieſiąt dwoch y groſzy piętnaſtu podwyżſzamy, y procz tego Gwardyom Naſzym Konney y Pieſzey Koronnym (przez wzgląd więkſzey tutay drogości, y uſtawiczney przy boku Naſzym Krolewſkim uſługi ile ieſzcze w Kazernach zoſtaiącym) Culagi czyli dodatku to ieſt: dla Regimentu Gwardyi Naſzey Konney Koronney Złotych Polſkich lub Czterogroſzowek Dwakroć piętnaście Tyſięcy Dwieście pięćdzieſiąt, dla Regimentu Gwardyi Naſzey Pieſzey Koronney Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek Sto Tyſięcy naznaczamy; tudzież tym końcem poſtanawiamy: aby do Podatkow czyli płacy dla Woyſka Koronnego Konſtytucyą Roku 1717. ułożonych y dotąd wybieranych Skarb Koronny Summę Dwa Milliony Dwakroć Siedm Tyſięcy Dwieście Pięćdzieſiąt Złotych lub Czterogroſzowek, to ieſt: Chorągwiom *Uſſarſkim* Sto pięćdzieſiąt Dwa Tyſiące, Chorągwiom *Pancernym* Pięćkroć Dwanaście Tyſięcy, Chorągwiom *Letkim* Sto Dwadzieścia Ośm Tyſięcy Złotych Polſkich lub Czterogroſzowek, na *Dragonią* Regimentowi Gwardyi Naſzey Konney Koronney Trzykroć Sześćdzieſiąt Pięć Tyſięcy Dwieście Pięćdzieſiąt, Regimentowi Krolowy Jeymości pod Szeffoſtwem Urodzonego Mniſzcha Staroſty Sanockiego Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek, Regimentowi Krolewica JMci pod Szeffoſtwem Urodzonego Skorzewſkiego Generała Lieutnanta w Woyſku Naſzym Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek, Regimentowi Buławy Wielkiey Koronney Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy, Regimentowi Buławy Polney Koronney Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy, Regimentowi Urodzonego Wielopolſkiego Koniuſzego Koronnego Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy, Regimentowi Urodzonego Potockiego Podczaſzego Litewſkiego Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek, na *Jnfanteryą* zaś: Regimentowi Gwardyi Naſzey Pieſzey Koronney Dwakroć Ośmdzieſiąt Siedm Tyſięcy Pięćſet, Regimentowi Krolowy Jeymci pod Szeffoſtwem Urodzonego Goltza Generała Lieutnanta w Woyſku Naſzym Sześćdzieſiąt Dwa Tyſiące Pięćſet. Regimentowi Krolewica JMci pod Szeffoſtwem Urodzonego Goltza Generała Majora w Woyſku Naſzym Sześćdzieſiąt Dwa Tyſiące Pięćſet, Regimentowi Buławy Wielkiey Koronney Pięćdzieſiąt Sześć Tyſięcy

Dwie-

Dwieście Pięćdziesiąt, Regimentowi Buławy Polney Koronney Pięćdziesiąt Trzy Tysiące Sto Dwadzieścia Pięć, Regimentowi Artyleryi Koronney Pięćdziesiąt Trzy Tysiące Sto Dwadzieścia Pięć, Trzem Chorągwiom *Węgierskim Pieszym* Dwadzieścia Pięć Tysięcy Złotych Polskich lub Czterogroszowek, corocznie zacząwszy od pierwszego Marca w Roku da BOG przyszłym 1767*mym* dwoma Ratami Marcową y Septembrową Temuż Woysku Koronnemu wypłacał.

Kommissyi zaś Woyskowey Koronney zlecamy y daiemy moc y władzę: aby podług takowey polepszoney płacy porządny uformowała Regulament, Artykuły Woyskowe niedosyć dotąd obiaśnione ułożyła, y cokolwiek do należytego w Woysku ściągać się będzie rozrządzenia ustanowiła, oraz to wszystko niezwłocznie do exekucyi przyprowadziła, a co w wyrażonych okolicznościach Kommissya Woyskowa Koronna ułoży, y do skutku przywiedzie, *robur & validitatem* mieć ma *suam*, aż do approbacyi Naszey na przyszłym Seymie Ordynaryinym w Roku 1768*mym*.

Zważaiąc oraz szczupłośc płacy dla Korpusu Artyleryi Koronney, y maiąc w uwadze istotną potrzebę utrzymania Ceyghauzu, osobliwie w Warszawie y Kamieńcu Podolskim, Summę Złotych Polskich Sto szesnaście Tysięcy Sześćset Ośmdziesiąt siedm y grosz ieden, na konserwacyą Korpusu Artyleryi z Skarbu Koronnego dotąd wypłacaną do Trzechkroć Sto Tysięcy podwyższamy, y aby do dawney wyżey wyrażoney Summy Skarb Koronny Sto Ośmdziesiąt Trzy Tysiące Trzysta dwanaście Złotych Polskich czyli Czterogroszowek y groszy dwadzieścia dziewięć corocznie temuż Korpusowi Artyleryi Koronney zwykłym sposobem wypłacał mieć chcemy; a co dotąd od Regimentow do Artyleryi Koronney ubywało, tymże Regimentom przywracamy. Z tey zaś wyznaczoney Trzechkroć Sto Tysięcy Summy za dyspozycyą Kommissyi Woyskowey Koronney rozporządzoney, Generał Artyleryi Koronney *ad tenorem* Konstytucyi Seymu *Coronationis* 1764*ti* przed tąż Kommissyą Woyskową rachować się ma.

Gdy Regiment Łanowy na Seymie 1726*ti* z Łanow Krolewskich ustanowiony dotąd na 505. y puł Porcyi po Złotych 200. na każdą likwidował się, a do usługi publiczney rownie iest zażywanym, postanawiamy: aby też Porcye *ad normam* innych Jnfanteryi Regimentow polepszone Złotych Polskich lub Czterogroszowek Sto Trzydzieści dwa Tysiące Sześćset Dziewięćdziesiąt trzy y groszy dwadzieścia dwa y puł wynoszące Skarb Koronny temuż Regimentowi Łanowemu dwoma Ratami corocznie wypłacał, a Prowenientcye z Łanow na ten Regiment destynowane na Skarb Koronny

przez Starostow lub Dzierżawcow z własney Possessyi bez wymagania więcey nad należytość od Possessorow Łanow *sub pœnis & responsione* w Kommissyi Skarbu Koronnego wraz z Kwartą komportowane y odbierane bydź maią,

A że Generałowie Jnspektorowie bez żadney wyznaczoney będąc pensyi Porcye od Regimentow odciągane na siebie mieli; przeto też Porcye Regimentom przywracaiąc, osobną teraz pensyą na Rok Generałowi Jnspektorowi od Kawaleryi (ile odciągane corocznie Porcye wynosiły) Dwadzieścia Sześć Tysięcy Czterysta Złotych Polskich czyli Czterogroszowek, Generałowi Jnspektorowi od Jnfanteryi Dwadzieścia Ośm Tysięcy Złotych Polskich czyli Czterogroszowek z Skarbu Koronnego postanawiamy. Waruiąc przytym aby Generałowie Jnspektorowie niedożywotniemi (*salvis modernis Possessoribus*) lecz przez Nas Krola do czasu tylko naznaczani byli, a po expedyowanych za Ordynansami Kommissyi Woyskowey Koronney Regimentow Rewizyach, Attestacya teyże Kommissyi z podpisem Czterech z gory Kommissarzow do odebrania wyznaczoney z Skarbu Koronnego pensyi służyć Jm ma.

Maiąc wzgląd oraz na Officyerow, y Kompanią Polskiego zaciagu w Woysku Koronnym zasłużonych, ktorych podeszłość wieku lub przypadkowa w służbie okoliczność niesposobnemi czyni do usługi publiczney, y ktorzy tylko przed polepszoną Płacą w służbie zostawali, na Sustentacyą tych Sto Pięćdziesiąt Tysięcy Złotych Polskich czyli Czterogroszowek z Skarbu Koronnego corok, naznaczamy, y aby te do Kommissyi Woyskowey Koronney wypłacane były, ustanawiamy. Takowych zaś Officyerow y Kompanią Jnwalidow Rotmistrze Chorągwi, a Szeffowie Regimentow Kommissyi Woyskowey Koronney prezentować maią, a Kommissya o niesposobności Jch do służby, ieżeli w rzeczy samey znayduie się, decydować będzie. Tym sposobem wyrażoną Summę Kommissya Woyskowa Koronna do miary zasług *& pro exigentia* rozporządzi, y z niey na każdym Seymie sprawować się Rzeczypospolitey powinna będzie.

Lubo Konstytucya Seymu *Convocationis* 1764*tego* Roku Jurysdykcyą teraźnieyszych Kommissarzow Woyskowych Koronnych od Seymu do Seymu oznacza; że iednak zaczęcia dnia y kończenia się teyże dokładnie niewymierza, y przez czas Seymu Woysko znaydowałoby się bez Kommendy, przeto iako ninieysi Kommissarze Woyskowi Koronni *ex mente* Konstytucyi Seymu *Coronationis* 1764*ti Anni* Jurysdykcyą swoią *die Prima Martij* zaczęli, tak aby y przyszli Kommissarze dnia pierwszego Marca w Roku przyszłym 1767*mym* z konsyderacyi zwykle zaczynaiących się *in Martio* Rat

wła-

władzę swoią zaczynali, y o tymże dniu w Roku 1769*tym* kończyli, mieć chcemy y postanawiamy, a takowy zaczynania się y kończenia Termin dalszym Kommissarzom Woyskowym na zawsze naznaczamy.

Kiedy zaś Pogłowne z Dobr Ziemskich y Duchownych dotąd na Woysko Koronne Oboyga Zaciągow wypłacane podług Ustawy Seymu ninieyszego tylko do Raty Septembrowey *Anni* 1768*vi inclusivè* ma bydź wybierane, a na to mieysce Podatek Czopowego y Szelężnego z Dobr Ziemskich, Krolewskich, y Duchownych uchwalony do Skarbu Rzeczypospolitey importowany będzie; przeto mieć chcemy, aby za ustaniem płacenia Pogłownego w Terminie wyż namienionym Possessorowie Dobr Naszych Krolewskich Hibernę od Poddanych wybrawszy, tam gdzie Kwarty odwożą, z Ratą Septembrową do Skarbu Koronnego odwozili, a to *sub responsione* w Sądach Kommissyi tegoż Skarbu. Woysku zaś Koronnemu Oboyga Zaciągow tak dawną płacę *in Summa* Pięćiu Milionow Dwakroć dwudziestu y pięćiu Tysięcy Siedmiuset Ośmdziesiąt y Siedmiu Złotych grosza iednego Polskich, iako też wyżey nieinkludując Culagi Trzykroć Piętnaście Tysięcy Dwieście Pięćdziesiąt Złotych wynoszącey dla Regimentow Gwardyi naznaczoney na samo polepszenie płacy *in quantitate* Dwoch Milionow Sześćkroć Dwudziestu Sześciu Tysięcy Pięćset Pięćdziesiąt Sześć Złotych groszy Dwudziestu iednego y pul teraz postanowioną, podług wyż wyrażonego oznaczenia dwoma Ratami *in Martio & Septembri* począwszy od Raty Marcowey *Anni* 1769*ni inclusivè* punktualnie y niezawodnie wypłacał, zalecaiąc temuż Skarbowi: aby takowe dla Woyska wypłacanie przed innemi Prawem sobie zleconemi wydatkami pierwszą zawsze miało exekucyą.

Gdy zatym Hyberna zwykle na Woysko wybierana w czasie wyż namienionym do Skarbu Koronnego odbierana będzie; przeto postanawiamy: aby tenże Skarb Koronny oprocz wyżey wspomnionych Summ pensye tak na Buławy Wielką y Polną, iako też dla Pisarza Polnego Koronnego, tudzież Largicyą Woyskową dawniey z Hiberny wybierane corocznie w czasie zwykłym punktualnie wypłacał.

W Rocie Przysięgi Kommissarzom Woyskowym przepisaney, że się nieznayduie obowiązek Sekretu w Materyach Woyskowych potrzebnego; przeto do teyże na potym *nexum* przysięgi *super secretum Stubæ* przyłączamy.

Ordynacyą od Kommissyi Woyskowey podaną, mocą teraźnieyszego Seymu approbuiemy, y onęż dla powszechney wiadomości w Konstytucyą Seymu ninieyszego wpisaną mieć chcemy.

Ordynacya Kommiſſyi Rzeczypoſpolitey Woyſka Koronnego.

ORdynacya Kommiſſyi Rzeczypoſpolitey Woyſka Koronnego pod Prezydencyą J. O. Xcia JMci Auguſta Alexandra Czartoryſkiego Woiewody, Generała Ziem Ruſkich, Stanow Zkonfederowanych Rzeczypoſpolitey Generalnego Marſzałka, Dnia pierwſzego Marca Tyſiąć Siedmſet Sześćdzieſiątego piątego Roku w Warſzawie z opiſu Prawa zaczętey w przeciągu Teyże Kommiſſyi ułożona y podpiſana.

Kommiſſya Rzeczypoſpolitey Woyſka Koronnego uſtanawiaiąc porządek, w reaſſumowaney podług Prawa Juryſdykcyi ſwoiey, y pragnąc aby tenże w ſprawach y rezolucyach Sądowi ninieyſzey, Kommiſſyi przynależących, wſzyſtkim był doſtatecznie wiadomy; taką czyni Ordynacyą: A nayprzod aby wielość Regeſtrow Sądu niezatrudniała, cztery tylko uſtanawia. *Pierwſzy* Ordynaryiny bez Areſztu dla Spraw Woyſkowych *ex cruda citatione* do Sądu przychodzących. *Drugi Remiſſarum* dla Spraw ktoreby od Sędziow Partyi Woyſkowych do Sądu Kommiſſyi przez appellacye y Prozekucye przychodziły, tudzież *per Remiſſionem* od iakieykolwiek Juryſdykcyi odeſłane były. *Trzeci Directi Mandati*, w ktorym Wpiſy o urażoną powagę Kommiſſarza lub wiolencye na Oſobie tegoż, oraz Officyaliſtow Kommiſſyi na mieyſcu Sądowey Juryſdykcyi wyznaczonym popełnione, z Roku y Propozycyi, lub Przypozwow czynione bydź maią. *Czwarty Pænalium* do ſamych grzywien y otrzymania Dekretow *Executionis* uſtanawia ſię. Zeby zaś długie ſpraw oczekiwanie exwiſceracyi Stronom nieprzynoſiło, Regeſtr Ordynaryiny dla ſpraw *ex cruda citatione* zaczynać ſię *à Prima Martij*, a ſądzić ſię będzie *ad ultimam ejuſdem*, a zaś Regeſtr *Remiſſarum à die Prima Aprilis* także do oſtatniego dnia tegoż Mieſiąca, y tak *conſequenter* Alternata tych obydwoch Regeſtrow Mieſiącami iść ma. Regeſtr zaś *Directi Mandati* każdego dnia y czaſu ſkoroby ſprawa z innego Regeſtru niezaſtąpiła, *pro exigentia* ſprawiedliwości brany bydź może. A Regeſtrowi *Pænalium* każdy dzień Sobotni wyznacza ſię. Wpiſy *per non ſunt* nad wolą Strony ſpychane bydź nie maią, ani Sprawy zaczętey przed ſkończeniem Jey inna przerywać niepowinna, Sprawy tylko z Wpiſem zgadzaiące ſię niedopuſzczaiąc żadney konnexyi wprowadzane bydź maią. W te zaś Regeſtra Wpiſy Rekwiruiącym bez naymnieyſzey ſolucyi własną ręką Urodzony Regent Kommiſſyi Woyſkowey z wyrażeniem Jmion, Nazwiſk y Urzędu Aktora y Pozwanego wpiſywać

bę-

będzie, a Wokandę Spraw do sądzenia przypadaiących dla powszechnego Stron uwiadomienia na Drzwiach Jzby Sądowey przybiiać każe.

Regestr z ktorego Sprawy sądzić się będą Prezyduiący na Kommissyi trzymać y weń Decyzye y Kondemnaty z pisywać będzie, a zaś ieden z WW. y UU. Kommissarzow w Sentencyonarz *Pluralitatis*, Sentencye w sprawach, tudzież Rezolucye w zachodzących Jnteressach Woyskoywch, bez wszelkiey za to nadgrody kontentuiąc się Pensyą Kommissarską, konnotować ma, ktore Decyzye y Rezolucye, gdy się na nie wszyscy zgodzą, wszyscy przytomni Kommissarze podpisać maią. Ggdyby zaś rożność zdania nastąpić miała, tedy moc Decyzyi *circa Pluralitatem* zostanie, *Sentientibus* zaś *contra Pluralitatem*, wolno będzie przy każdey sprawie pod decyduiącą *Pluralitatis* Sentencyą *per Pluralitatem* podpisaną swoie zdanie w Sentencyonarzu wpisać y podpisać.

Protokoł, w ktory Dekreta y Rezolucye Woyskowe wpisywane będą, Urodzony Pisarz Kommissyi Woyskowey trzymać ma, y w nim każdego dnia w Sądzie zasiadaiących Kommissarzow zapisywać. Protokoł zaś Dyspozycyi Woyskowych przy Urodzonym Regencie Kommissyi Woyskowey zostawać powinien, w ktorym wszelkie Ordynanse, y Dyspozycye od Kommissyi wyszłe *de tenore* wpisywać tenże Urodzony Regent obligowany iest, do ktorego *Extradita* Pieczęć y Korrekta należeć ma.

Decyzye Sądu y Wyroki porządnie rodowitym Językiem wpisywane, y Rekwiruiącym z Pieczęcią przez Urodzonych Pisarza y Regenta bez naymnieyszey Rekompensy (iako niżey naznaczonemi Pensyami kontentowanych) *sub Animadversione Judicij* bydź maią wydawane.

Dekreta y Rezolucye Kommissyi w Protokole Prezyduiący wraz z zasiadaiącemi *protunc* Kommissarzami podpisywać będzie, zaś Extrakty onychże z podpisem Prezyduiącego wychodzić powinny?

Pieczęć przy Aktach Kommissyi Woyskowey bydź ma większa do Expedycyi większych y Jurysdycznych, mnieysza do Poczty tylko Jnteresow Woyskowych tyczącey się.

Potrzebne y nieodbite Expensa Kommissyi Woyskowey tak na Pensye ustanowionym Officyalistom iako inne potrzeby z Largicyi według Opisu Prawa opatruiąc, tak się ustanawia. Urodzonemu Władysławowi Duninowi Mieczyńskiemu Pisarzowi Kommissyi Woyskowey Złotych Polskich albo Czterogroszowek Srebrnych Dwanaście Tysięcy, y na Expensa Kancellaryi Złotych Polskich albo Czterogroszowek Srebrnych Dwa Tysiące corocznie,

Urodzonemu Piotrowi Nowickiemu Regentowi Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek Srebrnych Sześć Tyſięcy na Rok, Urodzonemu Janowi Kryſtyanowi Gröhtz Generałowi Audytorowi Złotych Polſkich albo Czterogroſzowek Srebrnych Trzy Tyſiące, Urodzonemu Jgnacemu Łempickiemu Generałowi Adjutantowi Złotych Polſkich albo Czterogroſzowek Srebrnych Trzy Tyſiące, Jnſtygatorowi Złotych Polſkich albo Czterogroſzowek Srebrnych Dwa Tyſiące, Woźnemu pierwſzemu Złotych Polſkich albo Czterogroſzowek Srebrnych Pięćſet, Woźnemu Drugiemu Złotych Polſkich albo Czterogroſzowek Czteryſta: wſzyſtkim Kwartałami corocznie zapłacono będzie.

W Sprawach wſzelkich *Facti* choćby y pod bokiem Kommiſſyi Naſzey wynikłych do ſłuchania Jnkwizycyi pobliżſze Urzędy Ziemſkie, lub Grodzkie naznaczane będą.

Ordynanſe, Liſty, y inne Woyſkowe Dyſpozycye *per Pluralitatem* uſtanowione, przez Samego Prezyduiącego w Jzbie Sądowey podpiſywane będą.

Paleſtry Mecenaſow aby nie większa liczba była, iak Szeſnaście, mieć chcemy. Z tych ieżeliby ktorzy *in alio Subſellio* przyſięgli niebyli, przed odzywaniem ſię do Sprawy w Sądach Kommiſſyi Woyſkowey przyſięgę wykonać powinni będą. Ciż Dependentow ſwoich Regeſtr podadzą, ktorych to Mecenaſow w liczbie Szeſnaſtu *de Nomine & Cognomine* Regeſtr przez Prezyduiącego podpiſany *ad Archivum* Kancellaryi oddany bydź powinien.

Ponieważ żadne Grzywny ani Luity *pro re* Sądu niebędą przyſądzone; przeto Regeſtru *Pœnalium* poſtanowienie tylko co do dochodzenia grzywien przez Sąd ninieyſzy Stronie od Strony przyſądzonych ściągać ſię ma.

Auguſt Xiąże Czartoryſki W.G.Z.R Kommiſſarz z Senatu.

J. A. Podoſki Wojewoda Płocki, Kommiſſarz z Senatu.

J. R. Zbijewſki Kaſztelan Kaliſki, Kommiſſarz z Senatu.

A. z Morſka Morſki Kaſztelan Lwowſki, Kommiſſarz z Senatu.

K. X. Poniatowſki P. K. Kommiſſarz z Stanu Rycerſkiego.

H. Wielopolſki K. W. K. Kommiſſarz z Stanu Rycerſkiego.

Branicki Ł. W. K. Kommiſſarz z Stanu Rycerſkiego.

M. Ronikier Cześ. W.X.Litt, Kommiſſarz Stanu Rycerſkiego.

Sta. Męcińſki Sſta Wielun: Kommiſſarz Stanu Rycerſkiego.

Mączyńſki Chorąży Sieradzki, Kommiſſarz Stanu Rycerſkiego.

Szy. Dzierzbicki Chorąży Łęczycki, Kommiſſarz Stanu Rycerſkiego.

Fe. An. Łoś Sſta Wyſzyńſki, Kommiſſarz Stanu Rycerſkiego.

Szkoła

Szkoła Rycerſka.

SKłaniaiąc ſię do dawnego a powſzechnego Rzeczypoſpolitey żądania, y uprzedzaiąc ſkutek obowiązku *Pactis Conventis* przez Nas Króla przyiętego, z Oycowſkiego ſtarania o iſtotne Dobro Kroleſtwa y ſławę Narodu, założywſzy właſnym koſztem Naſzym Szkołę Rycerſką, dla edukacyi Szlacheckiey Młodzi, y ſpoſobienia Jey do zdatnych Uſług Oyczyźnie, w Radzie y boiu, lubo powrocenie Skarbowi Naſzemu expenſowaney do dnia pierwſzego Septembra Roku teraźnieyſzego na tęż Młodź Szlachecką Summy Sześciukroć Siedmiudzieſiąt Sześciu Tyſięcy Czterechſet Trzydzieſtu Dwoch Złotych Polſkich od Skarbow Rzeczypoſpolitey byłoby ſpodziewane, lecz że zyſk wdzięczności y ufności Narodowey miło Nam Krolowi ieſt nad inne wſzyſtkie przekładać zyſki; przeto tak tę wyż wyrażoną Summę iako y drugą Milion Czterykroć Pięćdzieſiąt Dziewięć Tyſięcy Pięćſet Dziewięćdzieſiąt y ieden Złotych Polſkich, to na reparacyą Fortecy Kamienieckiey, to na Ludwiſarnią tu w Warſzawie wyſtawioną, to na dopełnienie ſzczupłey Płacy Regimentom Gwardyi Koronney y Litewſkiey, to na extraordynaryine Zagraniczne potrzeby z Skarbu Naſzego wyłożoną chętnie Rzeczypoſpolitey daruiemy. Ze zaś nad przerzeczone dla Dobra tey Oyczyzny wydatki Naſze Summa corocznego Prowentu Trzykroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich przez znieſienie Cła *in Regno* Skarbowi Naſzemu upadła, na bonifikacyą ktorego deceſſu Obydwa Narody, iuż Nam Dwakroć Sto Tyſięcy corocznie ofiarowały, ktoreśmy na Korpus Kadecki obrocili, w utrzymaniu tegoż Korpuſu wyſtarczyć nie może; przeto do tych Dwochkroć aby Summa Czterykroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich corocznie była dodawana ze Skarbow Oboyga Narodow za zgodą wſzech Stanow Rzeczypoſpolitey poſtanawiamy w ten ſpoſob: że ze Skarbu Koronnego Czterykroć Sto Tyſięcy, a z Litewſkiego Dwakroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich corocznie dwoma Ratami Marcową y Septembrową; zaczynaiąc pierwſzą *à die Prima Septembris Anni Currentis* za Kwitem przytomnego pod ten czas Korpusu Kadetow Kommendanta, Kommiſſye Skarbowe Oboyga Narodow punktualnie wypłacać maią. Ktorą wyznaczoną corocznie Summę, gdy oprocz Officyerow y wſzelkich potrzebnych do Edukacyi y poſługi Metrow y ludzi na Dwieście Kadetow Szlachty wyſtarczaiącą bydź uznaiemy; przeto aby taż liczba w przerzeczonym Korpuſie zupełnie ſię znaydowała, tegoż Luſtracyą corocznie w Maju przed Prezyduiącym na ow czas Kommiſſyi Woyſkowey, a Likwidacyą Summy iako na nic innego lecz tylko dla Korpuſu Kadetow obrocona przez Kommiſſyą Woy-

ſkową czynione mieć chcemy. A My Król iako wzięliśmy na ſiebie Jmię Szeffa tegoż Korpuſu Kadetow, tak zoſtawuiemy Nam Samym rozporządzenie wſzelkiego cwiczenia *tam in Militaribus quam in Civilibus*, iak do Nauk, tak y do Obyczaiow przez przyſtoyną Młodźi Szlacheckiey Edukacyą.

Jako zaś tychże Kadetow do tych czas w przerzeczonym Dziedzicznym Pałacu Naſzym *Kazimierzowſki* zwanym, tym czaſem umieściliśmy, tak y daley z wrodzoney Nam Narodowey miłości bez żadney bonifikacyi mieścić chcemy. Lecz że po zeyściu Naſzym z tego świata nie mieliby pewnego mieſzkania; przeto na kupienie Placu y wymurowanie na nim Budynkow do takowey Szkoły Rycerſkiey potrzebnych y Honoru Narodu zgodnych Oſob, Summę Trzechkroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich corocznie także ze Skarbow Oboyga Narodow, z Koronnego dwie części, z Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego trzecią część do płacenia, zacząwſzy *à die Prima Septembris Anni* 1768. przez lat Dzieſięć po ſobie idących do rąk wyznaczonego od Nas Króla Prezyduiącego nad Fabryką za powſzechną Stanow Rzeczypoſpolitey zgodą naznaczamy, z ktorey Summy wydatki na wſpomnioną Fabrykę czynione każdego Roku przed Kommiſſyami Skarbowemi pokazywane, y Dokumentami Autentycznemi dowodzone bydź maią. Gdyby zaś do kończenia tey Fabryki y ulokowania w niey Korpuſu Kadetow dożyć Nam Krolowi nieprzyſzło, tedy Sukceſſorowie Naſi, a przerzeczonego Pałacu Dziedzice nie maią mieć mocy ruſzania przerzeczonych Kadetow z teraźnieyſzey lokacyi, lecz tak z zaiętych teraz przez Kadetow Budynkow, iako y całego Pałacu Summą Trzech Tyſięcy Czerwonych Złotych na Rok każdy kontentować ſię maią.

Ponieważ zaś Stany Rzeczypoſpolitey za fundowanie tak pożytecznego dla Oyczyzny Korpuſu Kadetow do poźney potomności wdzieczną Nam rozciągaiąc pamięć żądaią, aby na wſzelkich tegoż Korpuſu Zołnierſkich Jnſygniach y Rynſztunkach Litery Jmię Naſze Krolewſkie wyrażaiące czaſy wiecznemi odmieniane nie były; przeto tę wdzięczności ofiarę wzaiemną wdzięcznością przyimuiemy, y aby w ſkutku nazawſze dopełniana była mieć chcemy.

Dozwolenie Prerogatyw Hetmanom teraźnieyſzym Oboyga Narodow.

Obiaśniaiąc Konſtytucye Seymow *Convocationis & Coronationis Anni* 1764*ti* o Kommiſſyach Woyſkowych poſtanawiamy: aby Ordynanſe y wſzelkie expedycye Woyſkowe pod Jmieniem Hetmanow Oboyga Narodow gdy na Kommiſſyach Woyſkowych

wych *respectivè*, to iest: Koronni w Koronie; Litewscy w W. Xięstwie Litewskim prezydować osobiście będą, z Kommissyi wychodziły.

Rapporty dwoiste od Regimentarzow tudzież od Szeffow Regimentow tak Kommissyom Woyskowym iako y Hetmanom czynione y odsyłane bydź maią, oprocz Regimentow Leyb Gwardyi Naszych Koronnych y Pieszych.

Patenta na Szarże w Regimentach tak Konnych iako y Pieszych Hetmańskich począwszy od Kapitana z Chorągwią, aż do Chorążego przez tychże Hetmanow każdego w swoich Regimentach dawane bydz maią.

Warty z tychże Regimentow *in assistentiam* tymże *in numero* ludzi Czterdziestu ordynowane przez Kommissye Woyskowe bydź maią. Co wszystko żyiącym teraz Wielmożnym Hetmanom Oboyga Narodow służyć tylko powinno.

Dla pewności zaś niezawodney Pensyi Hetmanom aby dwoma Ratami Marcową y Septembrową zacząwszy pierwszą Ratę od dnia pierwszego Marca w Roku przyszłym 1767*mym* Wielmożnym Hetmanom W. Xięstwa Litewskiego corocznie ze Skarbu W. Xięstwa Litewskiego *prævijs Quietationibûs* punktualnie wypłacana była, a Wielmożnych Hetmanow Koronnych w czasie zniesienia Pogłownego żeby ze Skarbu Koronnego podobnie dochodziły Pensye nakazuiemy.

Garnizon w Starostwie Spizkim.

PONieważ Kommissya Skarbu Koronnego zapatrzywszy się na Konstytucye *Annorum* 1587. 1609. 1670. 1674. 1688. Sprawę o Garnizon w Starostwie Spizkim do Stanow Rzeczypospolitey odesłała; przeto reassumuiąc pomienione Konstytucye, mieć chcemy: aby w Starostwie Naszym Spizkim pogranicznym Garnizon z Stu Dwudziestu Ludzi składaiący się ze Skarbu Koronnego podług obmowy pomienionych Konstytucyi był utrzymywany y płacony. Lustracya zaś tego Garnizonu y rosporządzenie do Kommissyi Woyskowey Koronney nazawsze należeć powinny.

Wyznaczenie Osob na Kommissarzow Woyskowych Koronnych.

PRzychylaiąc się do Konstytucyi Seymu *Convocationis Anni* 1764*ti* większością Głosow tak dawniey w teyże Kommissyi, to Seymem *Convocationis*, to *post obitum & Resignationes* Reskryptami Naszemi umieszczonych potwierdzaiąc iako y *noviter* obranych to iest: *z Senatu* Wielmożnych Xiążęcia JMci Augusta Alexandra

Czartoryſkiego Woiewodę y Generała Ziem Ruſkich, Jozefa Podoſkiego Woiewodę Płockiego, Kazimierza Granowſkiego Woiewodę Rawſkiego, Leona Moſzyńſkiego Kaſztelana Lubelſkiego; *z Stanu Rycerſkiego*; Urodzonych Xiążęcia Kazimierza Poniatowſkiego Podkomorzego Koronnego, Hieronima Wielopolſkiego Koniuſzego Koronnego, Franciſzka Branickiego Łowczego Koronnego, Michała Ronikiera Cześnika Litewſkiego, Antoniego Poninſkiego Kuchmiſtrza Koronnego, Jozefa Bąkowſkiego Podkomorzego Ziemi Chełmſkiey, Jana Czapſkiego Podkomorzego Chełmińſkiego, Antoniego Dobieckiego Chorążego Chęcinſkiego, Wincentego Modlińſkiego Chorążego Brzeſkiego Kujawſkiego, Jozefa Stępkowſkiego Kaſztelanica Zarnowſkiego Porucznika Znaku Pancernego, Antoniego Kickiego Pułkownika Artyleryi Koronney.

Malczewſkiego Pułkownika Regimentu Buławy Wielkiey Koronney, za Kommiſſarzow Woyſka Koronnego deklaruiemy (z nakazaniem nowo w tęż Kommiſſyą wſtępuiącym wypełnienia Przyſięgi w czaſie reaſſumpcyi ſwoiey *ex Mente Legis* Juryſdykcyi Rotą w Konſtytucyi Seymu *Convocationis* wypiſaną) a Tymże tak potwierdzonym iako y nowo Obranym Kommiſſarzom wſzyſtkich obowiązkow mocą Praw na tęż Kommiſſyą wlanych wypełnianie zalecamy, z wypełnieniem nakazanego *Lege præſenti ſuper ſecretum Stubæ* Juramentu.

MATERYE JURYDYCZNE

Przyſpieſzenie Sprawiedliwości w Sądach Naſzych Zadwornych, y przywrocenie Juryſdykcyi Referendarzom.

LUbo w czaſie *Convocationis* Roku 1764. żądze od Stanow Zkonfederowanych w ułożeniu Ordynacyi Sądow Naſzych Zadwornych wypełniliśmy, y ſprawy, ktore do Samych WW. Pieczętarzow należą rozſądzenia, od tych ktore *Pluralitate Votorum* determinowane bydź maią, rozłączyliśmy; gdy iednak dla niebytności y nieprzytomności lub opoźnienia w przybywaniu na Sądy W. W. y U. U. Aſſeſſorow czas nadaremnie z krzywdą innych Regeſtrow częſto ubiega, y Pacyenci nie mały ponoſzą zawod; Dlaczego dogadzaiąc ſłuſzności daiemy moc W. W. Pieczętarzom

Spra-

Sprawy wſzelakie bez Kompletu Aſſeſſorow *tam ex Senatorio* iako y *Equeſtri Ordine* od Stanow Rzeczypoſpolitey wyznaczyć mianych, gdyby przytomnemi bydź nie mieli, Ordynacyą przepiſanego decydowania y ſądzenia. A ieżeliby ſamże Pieczętarz miał Sprawę, więc mieyſce Jego Senator lub Sekretarz albo Referendarz lub Piſarz Koronni zaſiadać y rozſądzać Sprawę powinni będą.

Sprawy Gromadźkie, to ieſt Poddanych Wſi Naſzych Krolewſkich z Staroſtami, Dzierżawcami uprzywilejowanemi przedtym do Referendaryi należące, pomienioną Ordynacyą pod iednę Aſſeſſorſką Juryſdykcyą lubo złączyliśmy, gdy iednak takowe złączenie dla pomienionych Poddanych przyſpieſzenia nieſprawuie; przeto wſpomnioney Ordynacyi rozrządzenie polepſzaiąc: przerzeczone Poddanych Sprawy w Koronie Juryſdykcyi Wielebnego y U. U. Referendarzow Koronnych przywracamy; a oddalaiąc napotym przypadkowe kollizye, te Spraw Rodzaie Sądom Jch oddaiemy to ieſt:

Sprawy Poddanych Wſi Naſzych Krolewſkich przeciw Staroſtom y Dzierżawcom uprzywilejowanym, *& è converſo* o robocizny, pomiar gruntow, czynſze, Spy, Daniny, tudzież inne powinności od Gromad należące.

Także Sprawy Między Wybrańcami, *non reſpectu Privilegiorum*, komuby Wybraniectwo należeć miało, (gdyż takowe uznanie Sądowi Aſſeſſorſkiemu podpadać ma) lecz ieżeliby względem nięcia Gruntow między Staroſtami czy Dzierżawcami, albolitеż Gromadami y Wybrańcami zachodziła ſprzeczka, tudzież między ſamemiż Wybrańcami gdyby ſię rozrodzili: takowe dwa przypadki W. y U. U. Referendarze lub ieden z Nich Koronni wraz z Aſſeſſorami do Sądu Naſzego Zadwornego wyznaczonemi, ieżeliby na Kadencye Sądow ziechali, *pluralitate votorum*, a w przypadku nieprzytomności Aſſeſſorow ſami Referendarze rozſądzać *cum Declaratione inappellabilitatis Decretorum*, w Mieſiącach Marcu y Kwietniu, Wrześniu y Pazdzierniku moc będą mieli.

A dla pieczętowania Dekretow teyże Juryſdykcyi Referendarſkiey, Pieczęć mnieyſzą od Koronney pod Orłem Polſkim z napiſem: *Pieczęć Referendaryi Koronney*, wyznaczamy.

Gdy zaś w Aſſeſſoryi *Februarius & Auguſtus* od przerzeczonych Spraw wolne zoſtały, więc w te ſame Mieſiące Sprawy *Expulſionum & Evocationum*, zaś *in defectu* onych, Regeſtr *Fiſci pluralitate votorum* z tym ſamym iako wyżey dokładem ſądzone bydź powinny.

Zeby też Sąd Kommiſſarſki czyli z Dekretu Aſſeſſorſkiego y Referendarſkiego, czy też przez Reſkrypta Naſze do Graniczenia wyznaczony, tym ściśley ſprawiedliwość zachował, każdy Kommiſ-

ſarz (wyiąwſzy Senatorow y Podkomorzych y innych Sędziow iuż przyſięgłych) pierwſzy raz na Kommiſſyi zaſiadaiący, *præſentibus Partibûs & Arbitrîs*, nayprzod ten ktory ma prezydować w przytomności drugich wſpoł Kommiſſarzow, a Drudzy przed Prezyduiącym przy za fundowaniu Juryſdykcyi Kommiſſarſkiey Jurament *Rothâ pro Aſſeſſoribus deſcriptâ* wykonali, a takowe wykonanie w Akcie ſwym Kommiſſarſkim aby na początku zapiſali. Napotym zaś gdy ktory z Nich na takowąż Kommiſſyą naznaczony będzie, aby przyſięgi nieponawiał, lecz wyiąwſzy z Grodźkich czy Ziemſkich Xiąg, (do ktorych *per Oblatam* początek czyli excerpt z Aktu Kommiſſarſkiego przerzeczone Przyſięgi w ſobie zawieraiący podany bydź powinien,) dla ſiebie względem dowodu, iuż wykonany Jurament zachowa, ktory Extrakt *in ſimili Actu Commiſſoriali loco præſtandi Juramenti* ſłużyć Mu będzie.

A ponieważ ten Trybunał Naſz rownego z innemi Juryſdykcyami *ſupremæ Inſtantiæ* potrzebuie porządku, uſzanowania y beſpieczeńſtwa; więc ku temu wſzyſtkiemu Wartę przyzwoitą dla tegoż Trybunału wyznaczoną przez Kommiſſyą Woyſkową mieć chcemy.

O Władzy Marſzałkow Koronnych y W. Xięſtwa Litewſkiego.

ZE do zabaw Marſzałkow Koronnych ieſzcze w Roku 1504*tym* od Nayiaśnieyſzego Alexandra Predeceſſora Naſzego przepiſanych, przybyło z czaſem wiele innych wielkiey Wagi powinności: to z mieyſca w Senacie, to z Sądowey Juryſdykcyi, to z ſtraży beſpieczeńſtwa Krolewſkiey Oſoby, to z dozoru porządku w Miaſtach Rezydencyi Naſzey, na koniec z rządow w Kommiſſyi Brukowey wynikaiących; przez co zadoſyć uczynienie temuż Urzędowi nietylko ieſt trudne, ale ſtaie ſię prawie niepodobne. Więc My Król dogadzaiąc powſzechney ułudze, od rządzenia Dworem Naſzym Wielmożnych Marſzałkow Wielkich y Nadwornych Oboyga Narodow odtąd nazawſze uwalniamy, y tę całą część Urzędu Jch do rządu wewnętrznego Dworem Naſzym z Prawa pomnionego Roku ściągaiącą ſię, na inną Oſobę z pomiędzy zoſtaiących przy boku Naſzym zdolną do tego, przez Nas upatrzoną zdawać będziemy, Sąd iednak tego Dworu Naſzego przy Juryſdykcyi Marſzałkowſkiey iak dotąd bywał, zoſtawuiemy. Jako zaś między naycelnieyſzemi Marſzałkowſkiemi obowiązkami ieſt beſpieczeńſtwo Oſoby Naſzey, a przy niey wſzelkiey Kondycyi ludzi pod bokiem Naſzym znayduiących ſię Sądową Juryſdykcyą ugruntowane,

Przod-

Przodkowie też Naſi naywyżſzy Sąd względem życia y honoru każdego z Obywatelow, w ręku ſwoich maiący, tenże *Pluralitati* zdaniow *in Subſellijs* oddali, ktorą y My ſami w Sądach Naſzych Relacyinych uroczyście zachowuiemy; przeto rownie mieć chcemy aby y w tym *ultimæ Inſtantiæ* Sądzie Naſzym Marſzałkowſkim, kryminalne Sprawy *Pluralitate votorum* decydowane były, do ktorych to Sądow *ad Cauſas Criminales tantum*, za Aſſeſſorow Czterech Senatorow Swieckich pierwſzych *in Ordine* przy boku Naſzym przytomnych, z Stanu zaś Rycerſkiego Czterech Urzędnikow Swieckich czyli to Koronnych czyli Litewſkich ktorzy w Mieyſcu Rezydencyi Naſzey na tenczas znaydować ſię będą (wyiąwſzy od tey obligacyi Sekretarzow, Referendarzow, Podſkarbich Nadwornych y Piſarzow Wielkich Oboyga Narodow iako z Urzędow ſwoich *in aliis Subſellijs* zaſiadaiących, lub w niebytności Jch, Urzędnikow Ziemſkich) wyznaczamy; Gdy tedy przypadnie do Sądzenia ſprawa kryminalna, Wielmożny Marſzałek Wielki *natus Præſes* w Sądach Swoich, albo pod niebytność Jego lub podczas choroby lub inney iakiey zabawy, Wielmożny Marſzałek Nadworny, W. W. y U. U. Aſſeſſorow o Dniu y godzinie do ſądzenia uwiadomić będzie powinien, mieyſce na tych Sądach po Marſzałkach Senatorowie *ſuo Ordine* iak w Senacie ſiedzą; Urzędnicy zaś po naywyżſzych Podkomorzych według dawności Daty ſwoich Przywilejow zaſiadać będą. Ktorzy to Urzędnicy wezwani od Prezyduiącego Małſzałka do Sądow Marſzałkowſkich *ad Cauſas merè Criminales* przyſiądź przed Nim *tenebuntur* według naſtępuiącey Roty.

Ja N. N. przyſięgam Panu BOGU *Wſzechmogącemu: Iż ſprawiedliwie według* BOGA, *Prawa piſanego, y Stron kontrowerſyi ſądzić będę; na bogatego y ubogiego, Przyiaciela y nieprzyiaciela, Obywatela y Przychodnia żadnego względu nie maiąc, ani przyiaźnią, ani żadnemi pogroźkami ſię nieuwiodę; ale w Sądzeniu Samego Pana* BOGA, *Prawa, ſłuſznośći y Stron kontrowerſyi ſłuchać będę; Praktyk wſzelkich w ſprawach przypadaiących do Sądu mego z nikim czynić niemam, ani przeſtrogi, ani rady dawać, ani brać, by też naymnieyſzych upominkow nie będzie mi wolno.*

Ktorą to Przyſięgę tak wykonaną Urząd Marſzałkowſki w Akta ſwóie wpiſać powinien, a kto raz wykona Przyſięgę w Akta ingroſſowaną, iuż powtornie będąc wezwany do tey Sądowey Jurysdykcyi ponawiać oney niema, chociażby na inny Urząd był od Nas przenieſiony. Komplet w Sądach Naſzych Marſzałkowſkich *in Cauſis* tylko *Criminalibus* potrzebny w Piąciu Oſobach czyli to *ex Senatorio* czyli *Dignitariorum* lub Urzędnikow Ziemſkich *Ordine* rachuiąc w nie Marſzałka iednego, lub Obydwoch, *abſentia ali-*

orum Assessorum non obstante składać się będzie; *in casu* zaś *paritatis votorum* w trzecich kreskach, ktore za każdą razą od dołu zaczynać się maią, *Lege præscripta* dla Kommissyi Skarbowych, postąpić będzie należało; to iest: do ktorey Strony Prezyduiący Marszałek przypisze swoię kreskę, tey Decyzya ważność mieć powinna; A gdyby wezwani wyżey Assessorowie na czas Sprawy kryminalney przypadaiącey nieprzybyli, tedy y bez Kompletu Sądzić kryminalnie będzie mogł. Ponieważ Urząd Marszałkowski na małą liczbę Piechoty Węgierskiey do Straży y usługi swoiey potrzebney, ma naznaczoną od Rzeczypospolitey Płacę, tęż Piechotę Pięćdziesiąt ludźmi powiększoną mieć chcemy, y na to do wyznaczoney iuż na tę Piechotę Summy, przydawać corocznie z Culagą Dwadzieścia Ośm Tysięcy Ośmdziesiąt Sześć Złotych Kwotę Skarbowi Koronnemu zlecamy. Dla obieżdzania zaś w nocy obszernych Przedmieściow y opatrzenia wszelkiego w każdym czasie pod bokiem Naszym bespieczeństwa, Kommissya Woyskowa co puł Roku dwie Chorągwie Letkie pod dyspozycyą Laski Marszałkowskiey Koronney, a w Wielkim Xięstwie Litewskim w cześnie przed Naszym przybyciem, Kommissya Litewska pod dyspozycyą Laski Wielkiey Litewskiey ordynować y oddawać powinna będzie. A lubo przy innych prerogatywach z Prawa, z chwalebnych zwyczaiow Marszałkom Wielkim służących, y z Opisu Artykułow Marszałkowskich (z ktorych iedne tylko rządzenie wewnętrzne Dworem Naszym Krolewskim wyięliśmy) do tey Marszałkowskiey Władzy wszystko: bądź względem wszelkich wiolencyi w mieyscu Rezydencyi Naszey y okolicach *circa circum* na milę (wyiąwszy Osoby Samych Posłow tylko podług opisu Konstytucyi 1749*tego*) bądź o Długi nie na Dobra stoiące ale na Kartę bez zapisania *Forum* innego albo słownie do krotkiego czasu w Mieście gdzie rezydować będziemy przez Osoby wszelkiey kondycyi Gościem w tymże Mieście przebywaiące (excypuiąc Szlachtę Possessyą realną w Państwach Naszych maiącą) od kogożkolwiek zaciągnione, y cokolwiek tycze się *Policie* albo porządku, także ustanowienia taxy *Comestibilium & potabilium* y Towarow Kupieckich, Miar, Wag, Łokci, a to dla wygody Dworu Naszego, *& per consequens* dla wygody publiczney podług dawnych Praw iedynie Marszałkom Jyrysdykcyą przy boku Naszym trzymaiącym oddanych, w każdym mieyscu Rezydencyi Naszey należeć powinno; przecięż baczność na ochędostwo Ulic, Kanałow, bespieczeństwo od ognia, doskonałą wiadomość o ludziach nie tylko mieszkaiących ale y przybywaiących, a o Cudzoziemcach y podeyrzanych osobach, czym się bawią? y ieżeli godziwy do życia sposob maią? szczegulniey Urzędom Marszałkowskim zalecamy; Dla czego

Magi-

Magiſtratom Mieyſkim albo Urzędom w wſzyſtkich Miaſtach Naſzych Krolewſkich, do ktorych *immediatè* dozor *præmiſſorum* należeć powinien gdzie znaydować ſię będziemy; w Materyach *ſolius Policiei & præmiſſorum* dependencyą od Zwierzchności Marſzałka Wielkiego nakazuiemy, y od Dekretow Mieyſkich w ſprawach takowych *Parti gravatam ſe ſentienti* appellacyi do Sądow Naſzych Marſzałkowſkich dozwalamy. Od ktorych Juryſdykcyi *tanquam inappellabilis Inſtantiæ* nikt iakieykolwiek będąc Kondycyi, wyłamywać ſię niepowinien. A Oſoby *munus* w tey Juryſdykcyi maiące *ex vi ejuſdem muneris* do żadney inney Juryſdykcyi pociągane pod żadnym Tytułem bydź nie maią, lecz *delictum* Jch *ex eodem Munere* ieżeliby ſię iakie pokazało, w Sądach *Supremæ Inſtantiæ* Marſzałkowſkich rozeznawane, y decydowane bydź powinno. Sprawy zaś w Sądach Marſzałkowſkich niedokończone dla wyiazdu z mieyſca Rezydencyi Naſzey y uſtaiącey tamże Jego Juryſdykcyi z Szlachtą do Grodu, z Mieſzczanami y Cudzoziemcami do Miaſta, z Zydami wyiąwſzy Warſzawę (w ktorey *Incolatus* podług Opiſu dawnych Praw *inhibetur*, y w ktorey do Sądow Potocznych Konſtytucyą 1658*mego* opiſanych y Miaſta *cumulativè* należeć powinny) do Woiewody *ſervato Ordine Reatûs* odeſłane generalnie bydź maią. Dekreta przytym, oraz Kondemnaty czyli Jnfamie w Juryſdykcyi Marſzałkowſkiey otrzymane *ſuper præſentibus*, tenże Urząd *uſitato more, ſuper abſentibus vero*, od mieyſca Juryſdykcyi Marſzałkowſkiey, Urzędy Grodzkie lub Mieyſkie na Oſobach czyli na Dobrach *Jurevictorum* exekwować będą. Ze zaś iawna ieſt potrzeba uſtawicznego przy boku Naſzym mieſzkania Marſzałkow Wielkich iako tak wiele czynności publicznych na ſobie maiących, a dotąd Stany Rzeczypoſpolitey na nieuchronne expenſa do Urzędu przywiązane żadnego funduſzu dla Nich nieobmyśliły: My zachęcaiąc Jch do pilnego Urzędu ſprawowania względy na Jch zaſługi deklaruiemy. Na penſye iednak dla Sędziego, Piſarza, Regenta, Jnſtygatorow, Woźnych y inne potrzeby, niemniey na exekucyą Kryminaliſtow gdzieby Jnſtyguiący na Jch życie niebyli w ſtanie koſztu łożyć, corocznie do Rąk y Dyſpozycyi Marſzałka W. Koronnego w Koronie, a Litewſkiego w Litwie pod czas Rezydencyi tylko Naſzey z Skarbow *reſpectivè* Oboyga Narodow Summę 40000. Złotych Polſkich dawać naznaczamy. Ze wiele dobremu porządkowi y znaiomości intereſſow na tym należy, żeby Akta Juryſdykcyi Marſzałkowſkiey generalnie wſzyſtkie porządnie były trzymane y Ceremoniał wſzyſtkich Audyencyi Miniſtrow Cudzoziemſkich, Wiazdow, y wſzelkich Aktow publicznych, każdy Marſzałek Urząd ſprawuiący w Xięgę wpiſywać kazał; więc do tego tychże Marſzałkow *pro*

tempore, iako też *post fata* Jch Sukcessorow, do oddawania Aktow Marszałkowskich y wszelkich publicznych Skryptow *ad Archivum publicum* Laski Wielkiey obowiązanych mieć chcemy. Ktore to *Archivum* w Pałacu Rzeczypospolitey dla Czterech Jurysdykcyi kupionym y naznaczonym lokowane bydź powinno. Gdyby zaś czyli dla słabości zdrowia, czyli dla nieprzytomności ktory z Marszałkow W. W. Urzędu swego przy boku Naszym sprawować nie mogł, tedy w Koronie na mieyscu Marszałka W. Koronnego Marszałek W. Litewski, w niebytności Jego Marszałek Nadworny Koronny, po nim zaś Marszałek Nadworny Litewski, a gdyby y tego niebyło *Minister Statûs* Swiecki Pierwszy *in Ordine totum Munus* Marszałka przy boku Naszym sprawować będzie, w Litwie wzaiemnie Marszałkow Litewskich niebytność, Koronni Marszałkowie, a tych *Minister Statûs in Ordine* pierwszy, porządkiem namienionym zastępować maią. Co się ma rozumieć o czasach między Seymem a Seymem; pod czas Seymow albowiem tak w Koronie iako y w Litwie odprawuiących się, podług Opisu porządku między Marszałkami Oboyga Narodow w Roku 1647. uczynionego, y Konstytucyą tegoż Roku approbowanego Jurysdykcya Marszałkowska zostawać będzie.

Sądy pograniczne Podolskie y Bracławskie.

SPokoyności Sąsiedźkiey wiele na tym należy: żeby Poddani graniczących z Nami Potencyi sprawiedliwości prędkiey w sprawach z Obywatelami y Mieszkańcami Państw Rzeczypospolitey doznawali; więc *præsenti Lege* deklaruiemy: że na Sądach Pogranicznych Podolskich w zachodzących Sprawach z Poddanemi Porty Ottomańskiey, wszyscy *etiam* Possessyi w tymże Woiewodztwie Podolskim nie maiący odpowiadać, y Dekretom Jch posłusznemi bydź powinni: Co ma służyć y Sądom pogranicznym Woiewodztwa Bracławskiego; A ciż Sędziowie maią się dopominać o wzaiemną u Sędziow Zagranicznych sprawiedliwość.

Ordynacya Sądow Ziemskich Woiewodztwa Krakowskiego.

DOgadzaiąc sprawiedliwemu żądaniu Woiewodztwa Krakowskiego przez UU. Posłow wniesionemu, Konstytucyi Roku 1565. y 1589. *Titulo* Roki, uchylamy, y przeiazdy Sędziow Ziemskich po Powiatach przez dni trzy do Sądzenia wyznaczonych na ktorych tylko czas się traci, moderuiemy postanawiaiąc: aby tylko

trzy

trzy Kadencye tychże Rokow na Dwoch mieyſcach, w Krakowie y w Czchowie iako w poſrzod Powiatow Podgorſkich były, a każda Kadencya ma w ſobie zawierać Niedziel Pięć. Co tak obiaśniamy: w Krakowie ma ſię Sądzić Pierwſza Kadencya *Feriâ Secundâ poſt Feſtum Circumciſionis Chriſti Domini* przez Tygodni dwa, y w Trzecim Tygodniu w Piątek ſię kończyć, gdzie Powiaty Krakowſki, Szczerzecki, Proſzowſki, Xięzki, y Lelowſki, ſądzić ſię maią. Po ſkończonych Sądach w Piątek w Krakowie, ma *transferri Juriſdictio* na bliſki Wtorek do Czchowa, tam maią trwać Sądy do Soboty, w drugim Tygodniu, gdzie Powiaty Sandecki, Czchowſki, y Biecki ſądzić ſię maią. Druga Kadencya *Feriâ Secundâ poſt Dominicam Invocavit Quadrageſimalem.* Trzecia *Feriâ Secundâ poſt Feſtum Sanctiſſimæ Trinitatis*, rownymże ſpoſobem iak y Pierwſza ſądzone bydź maią; zoſtawuiąc Piſarzowi Ziemſkiemu tę prekaucyą; że po odſądzeniu Rokow Ziemſkich każdey Kadencyi, wolno Mu wſzyſtkich Powiatowych Spraw dopiſywać według wyciągaiącego potrzeby czaſu w Krakowie y Czchowie. Regeſtra Spraw Powiatowych nie maią bydź oſobne, ale ieden w Krakowie dla Piąćiu Powiatow, drugi w Czchowie dla trzech Powiatow. Wpiſy nie według pierwſzeńſtwa Powiatow, ale kto pierwſzy Wpis uczyni, przyimowane y porządkiem przywoływane Sprawy do ſądzenia bydź maią. Kadencye Sądow Grodzkich, nie w ten czas iak Ziemſkich przypadać maią, aby Ziemianie maiący w Ziemſtwie y Grodzie Sprawy, pod ieden czas pociągani *ad utrumquè Forum* do odpowiadania nie byli, lecz kiedy Kadencya Sądow Ziemſkich przypada w Krakowie, w ten czas, lub *in proximiori Cadentia* maią Kadencye przypadać Sądow Grodzkich w Sandczu y Bieczu. Kiedy zaś Ziemſkie Sądy będą w Czchowie, maią ſię ſądzić podobnież Grodźkie Sądy w Krakowie, ktore Grody *ad mentem* Konſtytucyi *Anni 1667mi* niewdaiąc ſię *in cognitionem* Spraw *& reſolutionem Negotij* do Sądow Ziemſkich należących (ktorą Konſtytucyą reaſſumuiemy) kiedy ſię trafi: że Sprawa *Vim cognitionis ſapiet*, nie do Trybunału ale do Sądu Ziemſkiego z Grodu odſyłana takowa Sprawa bydź ma, ochraniaiąc Ziemianow koſztu y przyſpieſzaiąc doyścia na Kadencyach trzech w Roku ſądzących ſię prędſzey ſprawiedliwości. Że zaś ſądzenia Ziemſkich Sądow w Czchowie alternata z Krakowa przypada, a teraz *rudera* tylko Zamku Starego, gdzie ſię przedtym też Sądy odprawiały, y *Archivum* dla konſerwacyi Papierow opatrzone było, *calamitoſam deſolationem* pokazuią; przeto na wygodne wſpomnionych Sądow Ziemſkich ſądzenie, lub Dom przyzwoity y Sklep na chowanie Xiąg Ziemſkich U. Staroſta Naſz Czchowſki wymurować, lub Stary Zamek zreparować powinien

 bę-

będzie, *sub responsione in casu renitentiæ* na tychże samych Sądach Ziemskich. Za ktory expens względy Nasze Urodzonemu Staroście obiecuiemy. Xięstwa Zatorskie y Oświecimskie względem Kadencyi Grodzkich Sądow, pod czas Jncydencyi Sądow Ziemskich aby się niesądziły, reassumuiemy Konstytucyą 1667*mego* Roku y onę *in toto* applikuiemy.

Pisarz y Komornicy Ziemscy Krakowscy.

PIsarz Ziemski y Komornicy aby według dawnych Praw konserwacyą *Actorum Terrestrium* bez przeszkody wszelkiey y Susceptę mieli, *cum beneficio* Spraw sądzenia Exempcyi y *Extraditionis subditorum* z Komornikami Ziemskiemi na otwarciu Xiąg Ziemskich, y też Xięgi aby zawsze *propter commodum* Woiewodztwa otwarte były, *circa antiquam Legem* konserwuiemy.

Suscepty Ziemskie w Krakowie y w Czchowie, gdzie się Sądy Ziemskie odprawować będą, iako też y w Lelowie *uti in loco Privilegiato* Sądom Ziemskim przedtym *determinato*,(ktore do Ziemskich Jurysdykcyi należyć maią) dogadzaiąc *desideriis* Ziemianow Powiatu Lelowskiego: że dla odległości Grodow Woiewodztwa *extra Palatinatum & Districtum alienæ Jurisdictionis* Transakcye czynić muszą, postanawiamy: ażeby Dom dla Suscepty y Sklep dla schowania czynionych Transakcyi Urodzony Starosta Nasz Lelowski w Zamku Lelowskim opatrzyć y zreparować kazał, ktoremu tę uczynność pamiętać deklaruiemy, *præsenti Lege cavemus*, *in casu Contraventionis Forum* w tychże Sądach Ziemskich *responsionis* naznaczamy. Xięstwo zaś Zatorskie y Oświecimskie na dwie Niedziele przed Kadencyą Sądow Ziemskich otwarcie Akt Ziemskich y sądzenia Spraw przez Pisarza y Komornikow Ziemskich Prawem pozwolonych przyimuie. Zachowuiąc rowność, y konfidencyą nierozdzielną *Corporis cum Parte* Woiewodztwa Krakowskiego z Xięstwami Zatorskim y Oświecimskim, chcąc mieć zachowane, ułożoną między Pisarzami Ziemskiemi Woiewodztwa Krakowskiego y Xięstwa Zatorskiego y Oświecimskiego względem pisywania Dekretow na Regestrze w Trybunale Koronnym, rowno Woiewodztwu iak y Xięstwom pomienionym Konstytucyą Seymu *Convocationis* 1764. *Anni* ustanowioną alternatę, *adinvicem* między sobą przyiętą, aby na trzech Kadencyach całego Regestru specifikowanego Pisarz Ziemski Krakowski,a czwartego Roku zawsze Pisarz Ziemski Zatorski wszystkie pisywał Dekreta, mocą ninieyszego Prawa utwierdzamy y ubespieczamy. Podobną alternatę w Wdztwie Bełzkim Pi-

sarzom

ſarzom Ziemſkim Bełzkiemu y Buſkiemu między ſobą w piſaniu Dekretow w Trybunale Koronnym zachować zalecamy.

Rewizorowie do ułożenia Xiąg dawnych Ziemſkich Woiewodztwa Krakowſkiego.

MAiąc donieſienie przez Urodzonych Poſłow Woiewodztwa Krakowſkiego, że bliſko przez Sto Lat Wieku dochodzącego wakowało Ziemſtwo Woiewodztwa Krakowſkiego, y w niedozorze zoſtaiące Xięgi Aktow dawnych Ziemſkich częścią dawnością czaſu nadbotwiałe, częścią porozrucane y powydzierane w wielkim po Powiatowych Miaſtach znayduią ſię nieporządku, wczym Fortun Ziemiańſkich znaczny bydź może uſzczerbek przez zniſzczenie onychże; więc za Jnſtancyą Urodzonych Poſłow Woiewodztwa Krakowſkiego, Rewizorow do ułożenia tychże Aktow, *do Krakowa* Urodzonych Zawadzkiego Podſtolego Czerniechowſkiego, y Ligockiego Skarbnika Łęczyckiego, *do Czchowa* Urodzonych Chwaliboga Komornika Sandeckiego y Bieſiadeckiego Vicesregenta Bieckiego naznaczamy. Ktorzy to Rewizorowie Akta Ziemſkie z Kościoła Lelowſkiego do Sklepu Zamku Krakowſkiego ſprowadzą, y tamże złożone w Krakowie razem z Aktami Powiatow Krakowſkiego, Szczyrzeckiego, Proſzowſkiego, Xięſkiego y Lelowſkiego ſprowadzone znayduiące ſię, wykonawſzy wprzod na Kadencyi Sądow Ziemſkich w Krakowie Przyſięgę, y z Subſtytutami ſwemi *in eam Juramenti Rotham: Jako Akta Ziemſkie Woiewodztwa Krakowſkiego Powiatowe z Dyſpozycyi Rzeczypoſpolitey rewiduiąc, ſprawiedliwie y oczywiście do Xiąg Ziemſkich wprowadzę; nie uwodząc ſię korrupcyą, przyiaźnią, lub nienawiścią, żadney Tranſakcyi y naymnieyſzey minuty nieutaię; y cokolwiek* in Actis *Kopij, Dokumentow, Zapiſow, Granic, y Tranſakcyi wſzyſtkich znaydować ſię będzie, lub też* ex inveſtigatione *u kogoby ſię* in privato *Xięgi Ziemſkie albo Protokoły y Tranſakcye rożne iako y granic znaydować mogły, rekuperować będę; y to wſzyſtko w generalności do Akt Ziemſkich wpiſać każę; tak mi Panie* BOZE *dopomoż.*

Ktorą Przyſięgę tak Urodzeni Rewizorowie iako y Jch Subſtytuci rewiduiący Xięgi y Akta Ziemſkie Powiatow Sandeckiego, Czchowſkiego y Bieckiego *Rothâ ſupſcriptâ Juramenti* wykonać przed Sądem Ziemſkim w Czchowie będą powinni, ſprowadziwſzy Akta Ziemſkie Bieckie do Czchowa, *fideliter* wſzyſtkie Akta Ziemſkie Podgorſkich Powiatow zluſtruią y zrewiduią, z dawnych Oryginalnych Protokołow Suſcept y przyiętych Kopij Aktykowanych

Xiąg *ex Originalibus* zkonfrontowawſzy przepiſzą, y znayduiące ſię nic nieopuſzczaiąc (oprocz czegoby iuż doyść nie można było *corruptione Sæculi* zniſzczałego) wſzyſtkie Tranſakcye y Akta w Xięgi wprowadzą doſtatecznie zaindukowane, y też Xięgi oprawione wraz z Staremi Xięgami, y ze wſzyſtkiemi Tranſakcyami *Zawiſlſkich* Powiatow w Sklepie Zamku Krakowſkiego, *Podgorſkich* zaś wſzyſtkich Powiatów przenioſzy ie do Czchowa w Sklepie Czchowſkim ulokuią, *in cuſtodiam & conſervationem ex Lege Publica* Ziemſtwu Krakowſkiemu oddadzą, ktorym za prace podięte Urodzonym Rewizorom do Zawiślſkich Powiatow pięćiu, każdemu z oſobna po Summie Złotych Trzy Tyſiące Pięćſet, Urodzonym zaś Rewizorom do Podgorſkich Powiatow Trzech, po Summie Dwa Tyſiące Pięćſet z Kurrencyi Czopowego do Woiewodztwa Krakowſkiego ieſzcze należącego wypłacenie dyſponuiemy *ad Primam Martij* 1767*mi Anni*.

Sądy Ziemſkie Powiatow Radomſkich y Ziemi Stężyckiey w Woiewodztwie Sandomirſkim.

POnieważ Ziemſtwo Powiatow Radomſkiego, Opoczyńſkiego y Chęcińſkiego Konſtytucyami Seymow *Convocationis* y *Coronationis* Roku 1764*tego* uſtanowione, iedne tylko *diſtinctim*, w każdym Powiecie (niemięſzaiąc Spraw iednego Powiatu do drugiego) opatrzone Kadencyą; a ztąd w dokonywaniu zaczętego Proceſſu, kilkoletnia w doyściu ſprawiedliwości ſtaie ſię zwłoka; przeto dogadzaiąc uſilnemu Urodzonych Poſłow Woiewodztwa Sandomirſkiego żądaniu, ſtanowiemy: aby odtąd Sądy pomienione w Kadencyach niżey wyrażonych wzaiemną wſzyſtkim trzema Powiatom w każdey Kadencyi ſądzenia Konſerwacyą ſądzone były, Kadencye zaś pomienionemu Ziemſtwu trzech Niedzielne, *Pierwſzą Feriâ Secundâ poſt Feſtum Sanctorum Trium Regum* w Radomiu, *Drugą Feriâ Secundâ poſt Feſtum Sanctiſſimæ Trinitatis* w Opocznie, *Trzecią Feriâ Secundâ poſt Feſtum Sancti Franciſci Confeſſoris* w Chęcinach determinuiemy.

A zaś Ziemſtwu Stężyckiemu trzy Kadencye: *Jednę Feriâ Secundâ poſt Feſtum Sanctorum Trium Regum, Drugą pro Feriâ Secundâ poſt Dominicam Conductûs Paſchæ, Trzecią pro Feriâ Secundâ poſt Feſtum Sancti Mathæj Apoſtoli* naznaczamy.

Obiaśniaiąc zaś Konſtytucyą Seymu *Convocationis Anni* 1764 deklaruiemy: Jż Regenci Ziemſcy *juxta Turnum* Piora Woiewodztwa

dzt wa tego dla zapisowania Spraw w Regestra Tygodniem przed Kadencyą Regestru do Lublina zieżdżać będą powinni.

Ktore to Konstytucye co do wydawania Dekretow y inney Sądowey expedycyi w Lublinie, tudzież zapisowania Spraw w Regestra przez Pisarza y Regentow Woiewodztwa Swego, y Woiewodztwo Krakowskie przyimuie.

Ustawa o Rokach Ziemskich Woiewodztwa Sandomirskiego w Powiatach Sandomirskim, Wiślickim y Pilźninskim.

POnieważ przez Konstytucyą Seymu *Convocationis* y *Coronationis Anno* 1764*to* Ziemstwo Powiatow Radomskich dla obszerności Woiewodztwa y rozległości Powiatow iest ustanowione y rozłączone, Ziemstwo zaś Pierwsze Sandomirskie w swoiey władzy y powadze z Kadencyami Konstytucyą *Anni* 1685*ti* opisanemi co do Powiatow Sandomirskiego, Wiślickiego y Pilźninskiego zostawione, po iedney tylko *distinctim* w każdym Powiecie (niemięszaiąc Spraw iednego Powiatu do Drugiego) maią Kadencye, a ztąd w dokonywaniu zaczętego Processu, kilkoletnia w doyściu sprawiedliwości stawie się zwłoka; przeto dogadzaiąc żądaniu Urodzonych Posłow Woiewodztwa Sandomirskiego, za powszechną Stanow Rzeczypospolitey zgodą stanowiemy: aby odtąd Sądy pomienione w Kadencyach niżey wyrażonych wzaiemną wszystkim trzema Powiatom na każdey Kadencyi sądzenia konserwacyą sądzone były. Lubo zaś tych trzech Powiatow Sandomirskiego, Wislickiego y Pilźninskiego osobne każdego Powiatu Kadencye sądziły się, że iednak dla rozległości mieyść, to dla wielkich z Gor, Wisły, Wisłoki y innych Rzek wylewow Obywatelom tychże Powiatow, tak na Sądy iako y inne Termina zieżdżać z trudnościąby było, a przez to niemałąby szkodę y upadek w Sprawach swoich ponosić musieli; więc dogadzaiąc tak sprawiedliwey potrzebie, *intermedium locum*, do sądzenia Sądow Ziemskich na zawsze w Wislicy naznaczamy. Kadencye zaś temuż Ziemstwu trzech Niedzielne, *Pierwszą: Feriâ Secundâ post Dominicam Conductûs Paschæ, Drugą: Feriâ Secundâ post Festum Sancti Joannis Baptistæ, Trzecią Feriâ Secundâ post Festum Sancti Mathæj Apostoli* determinuiemy. *Apertio Actorum Terrestrium* w tymże Ziemstwie Wislickim przed każdą przypadaiącą Kadencyą *ad mentem* dawnieyszych Praw *præcedere* powinna, konserwacya *Archivi*

Ziemſtwa, Suſcepta wſzelkich Tranſakcyi, wydawanie Extraktow, Regeſtra Spraw, do Regenta Ziemſkiego Sandomirſkiego należyć maią.

Przyczynienie Kadencyi Sądom Ziemſkim Powiatowym Wojewodztwa Poznańſkiego y Kaliſkiego.

POnieważ ſzczupły wymiar czaſu dla Kadencyi Sądow Ziemſkich w Kościanie, Gnieźnie, Pyzdrach, y Kcyni do odſądzenia Reg ſtrow niedoſtarcza, a przeto *ſitientibus Juſtitiam* zwłacza ſię ſatisfakcya; zaczym aby ſprawiedliwość we wſzelkich kwitnęła Sądowych Zwierzchnościach, nieodmieniaiąc czaſu Kadencyom dwa razy corocznie odprawować ſię zwykłym, Prawem *Anni* 1764*ti* determinowanego, poſtanawiamy: aby po odbytym Dwoch Niedzielnym Sądzeniu w Poznaniu, zaraz *non interruptè* w Kościanie dwie Niedzieli; Po nich zaś według dawnego Prawa y zwyczaiu w Wſchowie Tydzień te Puſroczki agitowały ſię. A Kadencyom Powiatu Pyzdrſkiego y Gnieznieńſkiego Tydzień przyczyniamy, iakoli też w Kcyni, gdzie tylko przedtym trzy dni odprawiały ſię, cały Tydzień Sądzenia ſię pozwalamy.

Xiąg Ziemſtwa Sieradzkiego z Krakowa do Piotrkowa ſprowadzenie.

GGy podczas zamięſzania Państw Rzeczypoſpolitey Naſzey Xięgi Ziemſtwa y innych Grodow Woiewodztwa Sieradzkiego ſą do Krakowa ſprowadzone, a teraz Urodzeni Poſłowie Woiewodztwa Sieradzkiego żądaią onychże nazad do *Archivum* Ziemſtwa Sieradzkiego odebrania; deleguiemy Ziemſtwo Sieradzkie y Grody Sieradzki y Piotrkowſki, aby Ci *dummodo tres adſint* zniożłſzy ſię z Grodem Krakowſkim też Xięgi, ktore będą należyć do Fortun Ziemian Woiewodztwa Sieradzkiego porządnie ſpiſane *ad Archivum* Ziemſtwa Sieradzkiego przenieśli, ieden Summaryuſz w Akta Grodu Krakowſkiego, a drugi do Akt Grodow Woiewodztwa Sieradzkiego *ad cunctorum notitiam* zaoblatowali.

Przenieſienie Sądow Ziemſkich z Powiatow Brzezinſkiego y Orłowſkiego do Miaſta Łęczycy.

Po-

POnieważ Woiewodztwo Łęczyckie przez Posłow Swych *exponendo pericula Actorum Terrestrium* w przewożeniu onychże po Powiatach na przypadaiące Sądow Kadencye doprasza się: aby w Stołecznym Woiewodztwa Mieście Łęczycy odprawiać się mogły; przeto za zgodą wszech Stanow, pomienionych Powiatow Brzezińskiego y Orłowskiego Sądy odtąd do Łęczycy przenosiemy, ktore tamże odprawiać się powinny na zawsze, w czasach iednakże *cum interstitio* każdemu Powiatowi podług dawnych Praw determinowanych; Aby zaś *cõmodiùs* Ziemianom bydź mogło *per citiorem apertionem Actorum Terrestrium* Powiatu Łęczyckiego, a więc iuż nie na dwie lecz trzy Niedziele przed Sądami dozwalamy susceptу, ktora tak zaczynaiąca się *non interruptè* aż do konkluzyi ostatniego Powiatu Orłowskiego Sądow trwać powinna.

Sądy Ziemskie Woiewodztw Kujawskich.

CHcąc aby *citiori cursu* sprawiedliwość szła, na żądanie Urodzonych Posłow Woiewodztw Kujawskich stanowiemy: aby w tychże Woiewodztwach Sądow Ziemskich trzy Kadencye do Roku Konstytucyami *Annorum* 1588*vi* 1593*tij* wyznaczone *feriatim Actus* tychże Sądow zapisuiąc nie po Tygodniu, lecz poty, poki do ostatniey Sprawy w każdey Kadencyi odsądzone nie będą, agitowały się.

Sposob stanowienia Praw.

CHcąc Seymowe Ustawy ścisłym Projektow rozstrząśnieniem iak naylepiey wydoskonalić, y one iak nayprędszey *Publico* podać do wiadomości, mocą ninieyszego Prawa stanowiemy: aby wszelkie Proiekta w Materyach Skarbowych, Woyskowych, y Iurydycznych, *& in Desiderijs* Woiewodztw Ziem y Powiatow drukowane, y każdemu z Posłow po przeczytaniu, na dni dwa przed Decyzyą *ad deliberandum* podawane były, mieć chcemy. A skoro tylko Proiekt decydowany y rękami Urodzonego Seymowego Marszałka y Wielmożnych Urodzonych, do Konstytucyi Deputatow będzie podpisany, tak zaraz Urodzony Seymowy Marszałek tenże Proiekt podpisany w Xięgach Grodzkich mieysca Seymowego zaoblatowawszy, Oryginał *ad Archivum* Metryk Koronnych podać *exnunc* winien będzie. A Pisarz Grodzki mieysca Seymowego aby przez cały czas przy Xięgach Grodzkich osobiście znaydował się, y po przyięciu do Oblaty, Extrakty z swoią korrektą na każde Woiewodztwo po iednemu na rekwizycyą pierwszego *in Ordine* Senatora, a pod nieprzytomność Jego Pierwszego Posła też Ex-

trakty naydaley *in ſpatio* dni dwoch aby bez żadney ſolucyi wydawał, nakazuiemy, a to *ſub pœna Quingentarum Marcarum* w Sądach Marſzałkowſkich prawnym dowodem *inſtantanee* z Roku na delacyą każdego rekwiruiącego *decernenda*. Gwoli czemu że Skrybentow Urodzony Piſarz trzymać y ſam Protokołow przez Seym pilnować winien będzie; więc Summę Dwa Tyſiące Złotych Polſkich za każdy Seym do wypłacenia Kommiſſyom Naſzym Skarbowym Oboyga Narodow, to ieſt: Koronney w Koronie, a Litewſkiey w Xięſtwie Litewſkim zalecamy.

Pozwolenie Podkomorzego y Ziemſtwa Woiewodztwu Podolſkiemu dla Powiatu Latyczowskiego.

ZAkładaiąc naywiękſze uſzczęśliwienie Ludu od BOGA Nam w rządy powierzonego na czynieniu ſprawiedliwości, gdy w Woiewodztwie Podolſkim iedno Ziemſtwo y Podkomorzy z Komornikami ſwemi, na tak obſzerne Woiewodztwo, w trzech Powiatach znayduiące ſię, rozſądzaniu Spraw *cognitionem* w ſobie zawieraiących, y granicznych doſtarczyć nie może; przeto za prożbą Poſłow Ziemſkich tegoż Woiewodztwa, żebyśmy oraz mieli *ampliorem modum præmiandorum bene meritorum Civium*, temuż Woiewodztwu Podolſkiemu, dla Powiatu Latyczowſkiego, Podkomorzego y Ziemſtwa oſobne od Kamienieckiego, na wzor Woiewodztwa Kijowſkiego oſobne w ſwych Powiatach Ziemſtwa y Podkomorzych maiącego, dozwalamy; y Mieyſce onym między Urzędnikami Podkomorzemu po Podkomorzym Podolſkim, Sędziemu po Sędzim, Podſędkowi po Podſędku, Piſarzowi po Piſarzu Ziemſkich Kamienieckich wyznaczamy. Do ktorych to Urzędow Woiewodztwo teraz na zaiutrz po Seymiku Goſpodarſkim w Roku da BOG przyſzłym 1767*mym* a w dalſzym czaſie po zeyściu ktorego z Nich, lub po wſtąpieniu na wyżſzy Urząd za Uniwerſałami Wielmożnego Woiewody lub Kaſztelana zwykłym, po cztery za Kandydatow Oſoby w tym Woiewodztwie oſiadłe, zaſłużone y w Prawach Oyczyſtych biegłe, według dawnych Praw y zwyczaiow wybrać, y Nam do uprzywilejowania podać y podawać ma. A My po iedney z Nich do każdego Urzędu Oſobie ktora ſię Nam podoba przywilejować będziemy. Ktorzy od Nas uprzywilejowani Przyſięgi na Urzędy ſwe na otwarciu Xiąg Ziemſkich Latyczowſkich dwoma Niedzielami przed pierwſzą po wypadłych Przywileiach przypadaiącą Kadencyą zacząć ſię maiącym, *in præſentia* zgromadzonych Obywatelow przed Pierwſzym *ex Ordine* Woiewodztwa Senatorem albo

Urzę-

Urzędnikiem przytomnym wykonawszy, Podkomorzy, Sędzia y Podsędek Komornikow, a Pisarz Regenta postanowiwszy y onych Przysięgi wysłuchawszy, każdy *ad Munia sibi de Lege competentia* wezmie się. Kadencyą zaś dla tegoż Ziemstwa (uchylaiąc dawnieysze źle wypadaiące) *Pierwszą* po Przewodniey Niedzieli, *Drugą* po Swiętym Wicie y Modeście, *Trzecią* po S. Agnieszce w pierwsze Czwartki po każdym Swięcie naznaczamy, Grodzkie zaś ażeby po każdey Ziemskiey skończoney w tydzień odprawiały się, postanawiamy. A te Kadencye Ziemskie aby punktualniey dochodziły, Konstytucyą Seymu *Convocationis Anni* 1764. Woiewodztwom Poznańskiemu y Kaliskiemu służącą, dla Woiewodztwa Podolskiego reassumuiemy. W pisaniu zaś Dekretow Trybunalskich Pisarze, à w trzymaniu porządku Protokołow y Regestrow na swych Kadencyach Regenci Kamieniecki z Latyczowskim ażeby Alternatę zachowali, postanawiamy. Seymiki iednak wszelkie ażeby w Kamieńcu Podolskim iako w Stołecznym Mieście Generału (wyiąwszy *casus Hostilitatis & pestilentiæ*) odprawiały się, postanawiamy.

Ubespieczenie Sądow Woiewodztwa Płockiego.

POnieważ dla niedochodzenia Sądow Ziemskich sprawiedliwość Obywatelom ubliżona bywa; przeto *in casu* nieziechania Officyalisty Ziemskiego ktoregokolwiek, aby *ad normam* Woiewodztw Wielkopolskich Poznańskiego y Kaliskiego innego Subdelegata zgromadzonym Ziemianom na Sądy obrać wolno było, postanawiamy.

Przełożenie Rokow Warszawskich na inny czas.

KAdencye Rokow Ziemskich Warszawskich, ktore *Feriâ secunda post Festum Sancti Francisci Confessoris* sądzić się zwykły, à w tym samym czasie Seymy Ordynaryine w Warszawie odprawuią się y Trybunał Piotrkowski zaczyna się; przeto też Roki *pro Feria secunda post Festum Sancti Martini* przekładamy, *cum facultatibus* tychże Rokow wyższemi Konstytucyami opisanych.

Grod Ostrołęcki.

POnieważ się Ziemstwo Łomżyńskie według Prawa w Mieście Ostrołęce do Ziemi Łomżyńskiey należącym sądzić zwykło *secundùm Cadentias per Legem constitutas*; zaczym aby w tymże Mieście sądzić się mogły Sądy Grodzkie Ostrołęckie pod Jmieniem U-

rodzonego Starosty Naszego Łomżyńskiego, do ktorych sądzenia Urodzony Nasz Starosta Łomżyński postanowić ma *Virum Capacem & sufficientem* według woli y dyspozycyi swoiey, także y Urodzony Pisarz Łomżyński do sądzenia wyżey wyrażonych Sądow y Suscepty *Actorum* Podpiska swego ma postanowić, y Akta do Łomży *ad Archivum* corocznie oddawać *pro securitate eorum.*

Kommissya do wyznaczenia Placow w Mieście Naszym Zytomierzu na wybudowanie Kancellaryi Ziemskiey y Grodzkiey Kiiowskich.

POnieważ po odpadnieniu Miasta Kiiowa Stołecznego Woiewodztwa Kiiowskiego Kancellarye są przeniesione do Miasta Naszego Krolewskiego Zytomierza, a te dotąd nie maią swoich własnych Kancellaryi wybudowanych, z przyczyny niepozwolenia Placow przez UU. Starostow; więc za zgodą wszech Stanow Rzeczypospolitey *subveniendo publicæ securitati Actorum*, na wyznaczenie y wymierzenie Placow na obydwie Kancellarye, to iest: Ziemską y Grodzką dostatecznych; Kommissarzow Urodzonych Michała Steckiego Podkomorzego Kiiowskiego, Michała Trypolskiego Sędziego, Michała Wychowskiego Podsędka, Jgnacego Szczeniowskiego Pisarza Ziemskiego Kiiowskiego, Jana Kościuszkę Pisarza Ziemskiego Zytomirskiego, Maxymiliana Sędziego Pogranicznego Kiiowskiego, y Rocha Podstolego Zytomirskiego Potockich, Jozefa Bierzyńskiego Podkomorzego Zytomirskiego, Jakuba Moczulskiego Regenta Ziemskiego Kiiowskiego y Grodzkiego Owruckiego, Mikołaia Kaleńskiego Namieśnika Grodzkiego Kiiowskiego naznaczamy. Ktorzy to UU. Kommissarze w czasie sposobnym do Miasta Zytomierza na tę Kommissyą ziechawszy się, *absentia nonnullorum non obstante, dummodo quatuor adsint* Place dostarczaiące w mieyscu naysposobnieyszym *sine injuria Civitatis* tak na Kancellaryą Ziemską, iako y Grodzką Kiiowską wyznaczą, opiszą y znakami oznaczą. Ktorego to wyznaczenia że bronić y przeszkadzać nie ma Urodzony Starosta pod winą Tyśiąca grzywien nieodwłocznie zapłacić się maiących za Przypozwem do Sądow bądź Ziemskich, bądź Grodzkich, Prawem ninieyszym stanowiemy.

Approbacya Placu na Kancellaryą Ziemi Wyszogrodzkiey.

LUbo iuż przez Konstytucyą *Anno* 1613*tio.* był Plac na Kancellaryą

laryą Ziemiańską wymierzony, lecź gdy na to mieyſce inny zdatnieyſzy do Suſcepty Urodzony Michał Szymanowſki Staroſta Wyſzogrodzki *Laudô Publicô* teyże Ziemi przyrzekł zapłacić; więc tenże Plac y z Domoſtwem w Wyſzogrodzie na rogu w rynku leżący nazwany Jędkowſki na Kancellaryą dla teyże Ziemi wyznaczamy, y tenże *in perpetuum* mieć chcemy, y od wſzelkich Podatkow y Stanowiſk Woyſkowych *abhinc* uwalniamy.

Rewizya Xsiąg Ziemskich, Grodzkich Wyſzogrodzkich.

PRzywodząc do ſkutku Konſtytucyą *Anni* 1678*vi.* gdzie Rewizya Xiąg, teyże Ziemi była pozwolona, ktora dotąd nienaſtąpiła, a ieſt bardzo potrzebna; więc aby tychże Xiąg iednych podartych, drugich z dezolowanych niezawodna naſtąpić mogła rewizya, y niektorych Akt przepiſanie *in attendentia* teyże Ziemi Urzędnikow UU. Klemenſa Nakwaſkiego Podkomorzego, Szymona Tadeuſza Miſzewſkiego Sędziego Ziemſkiego, Franciſzka Kanigowſkiego Stolnika, Pawła Kadłubowſkiego Podſędka, Jozefa Kobylnickiego Cześnika Podſtaroſtę Grodzkiego, Woyciecha Nakwaſkiego Piſarza Ziemſkiego Grodzkiego *præſenti Lege* zlecamy.

Beſpieczeńſtwo Fortun y Honorow Szlacheckich Obywatelow Ziemi Rawskiey, po pogorzeli Xiąg Ziemſkich, Grodzkich, y Granicznych, tudzież pozwolenie Urzędow Powiatom Bielſkiemu y Mſzczonowſkiemu, oraz obieranie Deputatow Rawſkich Generałem.

CZyniąc beſpieczeńſtwo Honorow rodowitych y Fortun Szlacheckich Obywatelom Ziemi Rawſkiey, przeciwko wſzelkim kłutniom y napaściom z okazyi pogorzałych Xiąg Ziemſkich Grodzkich y Granicznych wraz z Miaſtem Naſzym Sądowym Rawą y Kościołem Farnym też Xięgi złożone w ſobie zamykaiącym z kądkolwiek wyniknąć mianym, za prozbą Poſłow teyże Ziemi przychylaiąc ſię do Praw w podobnym przypadku Woiewodztwom Kijowſkiemu, Bracławſkiemu y Czerniechowſkiemu y innym *Annorum* 1654. & 1658. *Tit: Securitas Bonorum & Honorum* uchwalonych, ſtanowiemy: aby Ciż Obywatele na upewnienie Poſſeſſyi Dobr ſwoich, czyto Dziedzicznym, czy zaſtawnym lub iakimkolwiek Pra-

wem dzierżanych, iako też Kredytorowie długi swoie czyto do Osob czy do Dobr na zapisy Grodowe lub karty ręczne maiący, też Dokumenta wszelkie tak oryginalne iako y Extraktami autentycznemi przed pogorzelą wyiętemi, na Sądy Grodzkie lub Ziemskie swoiey Ziemi, w ktoreykolwiek Kadencyi, w przeciągu Roku iednego od Aktu ninieyszey Konstytucyi komputowanego, pod nieważnością onych komportowali. Ktore komportowane Sąd Grodzki lub Ziemski ma zrewidować, y onych Lekty, Korrekty, Pieczęci z tych y innych okoliczności uwag y dowodow niezmyślność zważywszy, każdy Extrakt y Oryginalny Dokument rękami własnemi podpiszą, à tak podpisane do Xiąg Grodzkich lub Ziemskich w Oryginałach swoią ręką podpisanych bez wszelkiey zapłaty przez oblatę przyiąć UU. Regentom Grodzkiemu lub Ziemskiemu każą, à UU. Regenci też Transakcye pod Tytułem Wsi każdey do ktorey należeć będą, lub pod Jmieniem też Dokumenta oblatuiącego (ułożywszy *per Actus*) w Protokoły na to sporządzone powprawiaią y oprawić każą, Extrakty lub Oryginały ieżeliby ktory był zdarty, podkleią lub przepiszą, y Kopią do podpisu Sędziow (ztym podpisem: *Kopia Transakcyi NN. zdartey albo zbutwiałey wiernie przepisana y weryfikowana z Oryginałem*) podadzą, y w Protokule przy podartey Transakcyi umieszczą, y takowym sposobem introligowane w Protokołach, Sędziow Ziemskich rękami lub Officyalistow Grodzkich Rawskich podpisane Transakcye na Extrakty tymże Ziemianom z Pieczęcią y korrektą swoią wydawać będą. Też Ziemstwo Ziemskie, Grod Grodzkie pozostałe Protokoły po pogorzeli, na pierwszych swoich Kadencyach zrewiduią, brzegi y *spatia* do iakieykolwiek Fabrykacyi podobne pozapisuią, Transakcye y karty policzą, Summaryusz Transakcyi spisać każą, y rękami swemi też Protokoły popodpisuią, Summaryusz przy każdym Protokole przyłączą. A Dziedzicy przed pogorzelą tych Xiąg, Possessye swoie Dziedziczne spokoynie dzierżący, iako też wszelacy Obywatele, o długi na dawne zapisy y karty także nieprozekwowane żadnym Processem ani Manifestami niezakwestyonowane maiący, iako też y Prawa zastawnikow aż do wykupna, aby o nieważność onych, zaś inni Obywatele o zastarzałe długi à nieprozekwowane niebyli inkwietowani, ostrzegamy, pod winami *de indebita vexa in acquietato negotio* w Prawie oboostrzonemi w Sądzie każdym skazać mianemi. Zeby zaś Ciż Obywatele na potomność czasu w kleynotach swoiego Szlachectwa bespieczni byli, mieć chcemy: aby każdy Obywatel Jmienia swego rodowitość, zacząwszy od Dziada, Genealogią spisaną w tymże Sądzie Dokumentami autentycznemi remonstrował, lub ktoremuby te Dokumenta z Xięgami pogorzały, zkolligowanemi Krewnemi

y da-

y dawnością niewątpliwie na Osobie swoiey tey Prerogatywy Szlacheckiey piastowaniem dowodził, à takie Genealogie do Xiąg Grodzkich lub Ziemskich podane dla spalonych Xiąg Dokumentami niewsparte, ieżeliby przez lat sześć niebyły kwestyonowane, rzetelne à niewątpliwe Szlachectwo y niewzruszone aby utwierdzały, y za Dokument Potomkom były mieć chcemy. Co się zaś tycze Granic między Dziedzinami Jmion Szlacheckich, ktorychby Dokumenta pogorzały, te aby według teraźnieyszych Possessyi, lub gdzie by zachodziła sprzeczka, à Dokumentami rezolwować się niemogła, zaciągnąwszy z Jnkwizycyi starych świadectwa, maiąc wzgląd na nieprzerwane spokoynie używania przez Urodzonego Podkomorzego lub Jego Komornika, na każdego rekwizycyą odnowione, rezolwowane finalnie były, rozkazuiemy. A na dalsze czasy aby UU. Starostwie Nasi Rawski, Sochaczewski y Gostyński zabiegaiąc podobnym nieodżałowanym przypadkom *Archiva* w Zamkach Grodow swoich osobne bespieczne, tak na Xięgi Grodzkie, iako y Xięgi Ziemskie, tudzież y Jzby dla mieszkania Regentow ku przyimowaniu y wydawaniu Transakcyi zreparowali, zamknięciami bespiecznymi opatrzyli, pod Winami *de negligentia Capitaneorum* opisanemi rozkazuiemy. A za prozbą UU. Woiewodztwa tegoż Posłow chcąc zasłużonym pomnożyć nadgrodę, Urzędy Ziemskie Powiatow Bielskiego w Ziemi Rawskiey, Mszczonowskiego w Ziemi Sochaczewskiey leżących, *exceptis electivis* zwyczaiem innych Ziem y Powiatow nadaiemy y postanawiamy. A Generały dawnym zwyczaiem do Bohmowa, zachowuiąc Ziemiom alternatę co do Osob Possessyą *in proprio Territorio* (*non præjudicando* Prawom Wielmożnego Woiewody) maiących, przywracamy. A Poselskie Seymiki co do mieysca, każda Ziemia u siebie w wyznaczonym Mieyscu Prawem, à co do sposobu obierania *ad meniem* Konstytucyi *Anni* 1667. *Titulo: Seymiki Woiewodztwa Rawskiego* porządkiem w uchwałach Ziem tegoż Woiewodztwa opisanym odprawiane bydź maią. Sądom Ziemskim Gostyńskim wygodnieysze Kadencye wyznaczamy, to iest: *Pierwszą* w Poniedziałek przed Swiętem Nayświętszey Panny Gromniczney, *Drugą* w pierwszy Poniedziałek po Swiętey Małgorzacie, *Trzecią* w pierwszy Poniedziałek po Swiętym Marcinie; à Gąbińskim Sądom w Tydzień po Gostyńskich, mocą ninieyszego Prawa stanowiemy.

Wyznaczenie Assessorow do Sądow Zadwornych Koronnych.

CZyniąc zadosyć Ustawie Seymow *Convocationis & Coronationis Anni* 1764*ti* do zasiadania na Sądach Naszych Zadwor-

nych

nych Assessorskich Koronnych nominuiemy, to iest: *z Senatu* Wielmożnych Antoniego Jabłonowskiego Poznańskiego, Jgnacego Cetnera Bełzkiego, Woiewodow; Tadeusza Lipskiego Łęczyckiego, Urodzonego Kazimierza Karasia Wizkiego, Kasztelanow; *z Stanu Rycerskiego* Urodzonych Andrzeia Gostomskiego Podkomorzego Malborskiego, Jozefa Ossolińskiego Starostę Sandomirskiego, Jozefa Łuszczewskiego Sędziego Ziemskiego Sochaczewskiego, Teodora Szydłowskiego Chorążego Warszawskiego, Micielskiego Starostę Konińskiego, Felixa Łosia Starostę Wyszyńskiego, Kazimierza Wykowskiego Stolnika Powiatu Czerwonogrodzkiego, Fryderyka Dunina Starostę Zatorskiego, Zielińskiego Łowczego Sochaczewskiego, Xiążęcia Czertwetyńskiego Starostę Woronowskiego, Hrabię Amor Tarnowskiego Podkomorzego Naszego Nadwornego, Orłowskiego Miecznika Dobrzyńskiego. Ktorzy to (oprocz na tymże teraz Urzędzie potwierdzonych) Przysięgę Assessorom tymże w Prawie wypisaną wykonawszy, zlecone temuż Urzędowi wykonywać będą, powinni obowiązki.

MATERYE
Ex desideriis Woiewodztw, Ziem y Powiatow.

Rezolucya na Deklaracye Dworow Zagranicznych.

Z Przyzwoitym poważeniem przyięliśmy Deklaracye na Piśmie Nam podane za Nieunitami y Dyssydentami w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim znayduiącemi się; Nayprzod Nayiaśnieyszey Jmperatorowey JeyMci Całey Rossyi przez J. W. Xięcia Repnina Possa Wielkiego, potym od Nayiaśnieyszego Krola JMci Pruskiego przez W. Benoit Ministra Plenipotencyaryusza, a na koniec od Nayiaśnieyszych Krolow Duńskiego przez Urodz: de Mestral de St. Saphorin Ministra, y Angielskiego przez Urodz: Wrougthon Rezydenta.

Upewniamy tych Nayiaśnieszych Monarchow: iż we wszystkim dotrzymuiemy y dotrzymywać będziemy Praw y swobod, ktore tymże Nieunitom y Dyssydentom czyli z Ustaw Oyczystych mianowicie Konstytucyi 1717. *Anni* y poślednieyszych czyli z Traktatow niewątpliwie sprzyiaią.

Co

Co się tycze użalenia Dyssydentow z przyczyny sprawowania swych obrządkow wynikaiących, *Collegium* Przewielebnych, Wielebnych XX. Arcy-Biskupa y Biskupow pod Prezydencyą Nayprzewielebnieyszego Xcia JMci Prymasa ułatwi te trudności z zwyczayną sprawiedliwością y miłością Bliźniego, y poda na piśmie toż uregulowanie do Akt Metryki, z ktorych wolne każdemu nadmienionego Skryptu wyięcie *præcustodimus*.

Wydatki extraordynaryine przy wyprawie y trzymaniu Posłow u Dworow Cudzoziemskich, tudzież na Szkołę do Nauki Języków Oryentalnych.

JAko dla zachowania dobrey przyiaźni y korrespondencyi z Dworami Cudzoziemskiemi potrzebne iest trzymanie Posłow Naszych y Rzeczypospolitey, a oprocz zwyczayney tymże Pensyi, są koniecznie inne extraordynaryine wydatki; więc naznaczamy na to corocznie Summę Sto Tysięcy Złotych Polskich, ktorą Skarby Oboyga Narodow Koronny w dwoch częściach, W. Xięstwa Litewskiego w trzeciey, do Kassy Naszey Krolewskiey za kwitami Jmieniem Naszym odbieraiącego, wypłacać maią.

A że Urodzony Tomasz Alexandrowicz Podkomorzy Nadworny Poseł Nasz y Rzeczypospolitey extraordynaryiny do Porty Ottomańskiey, powracaiący zakończywszy Poselstwo swoie, przymuszony był przy wyieździe z Konstantynopola zaciągnąć Długu Trzech Tysięcy Czerwonych Złotych niemogąc wystarczyć na nie uchronne dla honoru Narodu kosztowney w tamtym Krajn Legacyi wydatki; przeto za słuszną rzecz sądząc zapłacenie takowego Długu, onże do skarbow Oboyga Narodow według zwykłey proporcyi dwoch części z trzecią, odsyłamy.

Tenże Urodzony Alexandrowicz założywszy w Konstantynopolu z roskazu Naszego Krolewskiego Szkołę do Nauki Języków Orygentalnych dla sposobienia Młodzi Polskiey do potrzebney Oyczyznie swego czasu usługi; więc na założenie y utrzymanie tak pożytecznego dzieła, ażeby Skarby Oboyga Narodow taką Summę corocznie, iak się pokaże z obrachowania nieodbitych wydatkow, wypłacały, miec chcemy y postanawiamy.

Bonifikacya y rekompensa dla Urodzonego Stankiewicza Pułkownika Naszego.

MAiąc wzgląd sprawiedliwy na zasługi Urodzonego Stankiewicza Pułkownika Naszego, ktory w Stambule na Usługach Rzeczypospolitey bawił, y tam dla trudnych *Interregni* okoliczności *de proprio* niemałe poniosł wydatki, przychylaiąc się oraz do reprezentacyi Nam w tym uczynionych, y dla zachęcenia generalnego do publicznych usług, naznaczamy Mu w rekompensę y bonifikacyą ze Skarbow Koronnego y Litewskiego Trzy Tysiące Czerwonych Złotych, ktore za Kwitem przerzeczonego Stankiewicza wyliczyć rozkazuiemy.

Zamiana Wsi Sielca Duchowney, za Wieś Wesołą Dziedziczną.

USpokaiaiąc Dyfferencyą graniczną między Wsią Sielec zwaną, do Kantoryi Sandomirskiey należącą, a Wsią Chełsty U. Marcina Dołęgi Oberstelieutnanta w Woysku Naszym Koronnym Dziedziczną, w Woiewodztwie Sandomirskim a Powiecie Opoczyńskim leżącemi, dozwalamy temuż Urodzonemu Dołędze, też Wieś Sielec teraz Duchowną, za Wieś Wesołą tegoż Urodzonego Dołęgi Dziedziczną, *prævio consensu Loci Ordinarij, in æquivalenti* zamienić, a takową zamianę *mediante consensu* uczynioną, wieczystym utwierdzamy Prawem.

Warunek Prawa Dziedzicznego do Dobr Kręczki, Umiastowo, Klimonty y Falki.

POnieważ Dziedzictwo Dobr Kręczki, Umiastowo, Klimonty, y Falki, w Ziemi Warszawskiey leżących, tym wyrażeniem: iakoby Szpital generalny w Warszawie pod Tytułem Dzieciątka JEZUS założony, miał bydź przerzeczonemi Dobrami nadany w Konstytucyi Seymu Koronacyinego *Anni* 1764*ti* iest zaimplikowane; że zaś nie Dobrami ale Summami na pomienionych Dobrach *Titulô* Zastawy będącemi, iest przerzeczony Szpital opatrzony; więc niniejszą Konstytucyą toż wyrażenie obiaśniamy, y Prawo Dziedzictwa samym właściwym wspomnionych Dobr Dziedzicom waruiemy.

Pozwo-

Pozwolenie Kupna Dobr Wielebney Kapitule Płockiey.

WIelebna Kapituła Płocka maiąc Miasteczko Skaryszew z Wsiami Grochowem, Kawenczynem, y Gocławem w Woiewodztwie Mazowieckim a Ziemi Warszawskiey leżące dziedziczne, od Płocka y Dobr swoich odległe, ktore za inne przyległeysze zamienić sobie życzyła, gdy łatwieysze znayduie Kupno Dobr przyległych niż zamianę, y dlatego o przedaż Dobr pomienionych z Skarbem Naszym Krolewskim wszedłszy, Summę Dwakroć Sto Tysięcy Złotych Polskich w Złocie *pro pretio* ma umowioną; przeto gdy taż Kapituła *prævio beneplacitô Romano ac Loci Ordinarij* Donacyą Dobr pomienionych na Osobę Naszą uczyni, aby za pomienioną Summę Dwakroć Sto Tysięcy Złotych Polskich a niewięcey, inne Dobra Prawem wieczystym dla siebie kupić mogła, za zgodą wszech Stanow pozwalamy.

Uspokoienie Długu Sukcessorom ś. p. Wielmożnego Jakuba Rybińskiego Woiewody Chełmińskiego Generała Artyleryi Koronney należącego.

POnieważ Summa Sto Pięćdziesiąt y Dziewięć Tysięcy Trzysta Czterdzieści y Trzy Złotych Gro: Dwadzieścia Dziewięć przez Wielmożnego Rybińskiego Woiewodę Chełmińskiego na Artyleryą Koronną *de proprio* wydana, w Roku 1718*tym* przez delegowanych od Rzeczypospolitey Senatorow y Posłow Ziemskich przy rachunkach weryfikowanych y podpisanych przyznana, dla odłożenia Seymu tegoż niewypłacona, w Roku 1726*tym ob minorennitatem* Sukcessorow recessowana, à zaś w Roku 1764*tym* na Seymie Szczęśliwey Koronacyi Naszey *in Ordine* satysfakcyi do teraźnieyszego Seymu odesłana iest; przeto za zgodą wszech Stanow gdy Urodzony Xiąże Czartoryski Stolnik W. Xięstwa Litewskiego chcąc sobie *mereri* w Oyczyźnie, odstępuie Pięćdziesiąt y Dziewięć Tysięcy Trzysta Czterdzieści trzy Złotych groszy dwadzieścia dziewięć; przeto Kommissyi Skarbu Koronnego zalecamy: aby Sto Tysięcy Złotych Polskich w Roku 1770. za Kwitem należytym wypłaciła.

Rozwiązanie Recessu Seymu *Anni* 1677. w Jnteresie Dobr Ostrogskich uczynionego.

NIegdy Jaśnie Wielmożny Xiąże Janusz Ostrogski Kasztelan Krakowski w Roku 1609. otrzymawszy pozwolenie Seymowe na samych tylko Sukcessorow swoich uczynienia Ordynacyi Dobr swoich Dziedzicznych, gdy w teyże Ordynacyi kilkorotnie powtorzoney Kawalerow Maltańskich od zagraniczney władzy dependujących Sukcessorami położył; à przeto niezyskawszy approbacyi Rzeczypospolitey na takową Dyspozycyą, też Dobra po zeyściu Jego Prawem naturalnego spadku *per Successores Sangvinis* trzymane y rządzone, dla zaszłych takowych Transakcyi y Recessu Seymu *Anni* 1677. dotąd nierezolwowanych, przyczyną były znacznych sporow y niechęci między Obywatelami Krolestwa tego. Przeto oddalaiąc wszelkie okazye, ktoreby domową spokoyność naruszać mogły, przy ninieyszey rezolucyi pomienionego Recessu, tak Dyspozycyą wspomnionego Xiążęcia Ostrogskiego Kasztelana Krakowskiego co do spadku Dobr uczynioną, z Prawem pozwolenia niezgadzaiącą się, iako wszelkie inne bądź od Predecessorow Naszych, bądź w ktorychkolwiek subselliach, y od kogożkolwiek na ubliżenie Prawa naturalney Sukcessyi Dobrom Ziemskim służącego *Actus* y Transakcye nastąpione uchylamy y znosiemy. A z mocy tegoż naturalnego Prawa Transakcye w Grodzie Sandomirskim w Roku 1753. przez Xiążęcia Janusza Sanguszka przeszłego Marszałka Nadwornego W. Xięstwa Litewskiego iako bezpotomnego Sukcessora y Dziedzica na też Dobra dla wszystkich bez excepcyi uczynione, oraz wszelkie poślednieysze Dyspozycye, Transakcye, Zapisy, Assekuracye, około Dobr przez Recessa niektorych Donataryuszow do niegoż powroconych zeznane y nastąpione, tudzież nabycia Dobr Dziedzictwem od tychże Jurysdykwezytorow, niemniey Dożywocia, Summy Possessorow aktualnych przed Rezygnacyą Dobr przez niego podpisane, za ważne y nieporuszone mieć chcemy. Jle zaś do chwalebney ofiary przez tegoż niegdy J. W. Xiążęcia Janusza Ostrogskiego Sześciu Set Zołnierzy przeciwko woiuiącey na tenczas Porcie Ottomańskiey dla Rzeczypospolitey uczynioney, ponieważ Donataryuszowie Xiążęcia Sanguszka czyniąc wieczny fundusz posiłku ku każdey Rzeczypospolitey potrzebie, Summę Trzykroć Sto Tyśięcy Złot: Polsk: na uformowanie kilku Set ludzi y Sustentacyą Jch corocznie z Dobr nabytych płacić deklaruią; przeto tę deklaracyą wdzięcznie przyimuiąc, do rozdyspartymentowania

nia tey Summy na wszystkie Miasta y Wsie, y punktualney wyznaczenie Płacy, Kommissarzow Wielmożnego Antoniego Morskiego Kasztelana Lwowskiego, Urodzonych Michała Leszczyńskiego Podczaszego Sandomirskiego, Antoniego Dzierzbickiego Podczaszego Jnowłodzkiego, Piotra Pruszyńskiego Podczaszego Kijowskiego, Joz: Markowskiego Cześnika Mielnickiego, Joz: Przybyszewskiego Pisarza Ziemsk: Krzemienieck: Jozefa Sobolewskiego Pisarza Ziemskiego Włodzimierskiego, Jozefa Wilnera Stolnika Inflantskiego naznaczamy. Ktorzy to Kommissarze, byle Ich Czterech było, na Dzień Pierwszy Miesiąca Maja w Roku następuiącym 1767*mym.* nieuchybiaiąc Terminu, za poprzedzaiącemi od siebie wydanemi Inotescensyami, do Dobr Dubna ziechawszy, z Inwentarzow ktore pod przysięgą ich rzetelności, Dziedzice lub Ich Dyspozytorowie wiary godni *sub confiscatione Bonorum* komportować maią, *attenta cuique resignatorum Bonorum proportione*, Summę Trzykroć Sto Tyśięcy Złotych Polskich do rocznego wypłacania na Miasta y Wśie rozłożywszy wyznaczą, a corocznie dwoma Ratami zaczynaiąc pierwszą *à Die Prima Septembris Anni* 1767*mi* Sto Pięćdziesiąt Tysięcy wynoszącą, Taryffą opiszą, do Grodow pobliższych Pieniądze za kwitami składać naznaczą, Akt swoy dwoma Exemplarzami do Grodow Zytomirskiego y Łuckiego podadzą. A My KROL do uformowania proporcyonalnego takowey Summie Korpusu zdatną Osobę Stanu Szlacheckiego Patentem Naszym wyznaczemy, ktora do władzy Kommissyi Woyskowey należyć, y wszelkich expens przed Tąż rachunek czynić powinna będzie. Prawa od Tegoż Xiążęcia Sanguszka bywszego Marszałka Urodzonemu Franciszkowi Czackiemu Strażnikowi Wielkiemu Koronnemu tak co do Dożywocia, iako też do Summ wniesionych służące y nadane umacniamy. Prawa zaś y Summy Urodzonych Stępkowskich Kasztelanicow Zarnowskich Małżonkow na Dobrach w Kluczu Czudnowskim miane y rozciągaiące się, iako y Urodzonego Piaskowskiego Podkomorzego Krzemienieckiego na Dobrach w Kluczu Szulzińskim leżących z Summami wniesionemi w zupełney mocy zachowane mieć chcemy; nie mniey Urodzonego Kazimierza Brodowskiego przy Prawie y Dożywociu Wśi Ohyiowce, a Gabryela Brodowskiego przy Wśi Poławiniki, tudzież Urodzonego Stanisława Zakrzewskiego Prawa y Summy na Wśi Niemierzyńcach, iako też Urodzonego Jana Brodowskiego przy Wśi Klobuczku w Kluczu Czudnowskim, Urodzonego Franciszka Burzyńskiego przy Prawach na Wśi Zielince zwaney, Urodzonego Cieszkowskiego Podkomorzego Nowogrodzkiego na Wśi Chlewkach y Stanisława

Cieſzkowſkiego Chorążego Włodzimierſkiego na Wśi Mytyńcach Summy y Dożywocia zachowuiemy. Jako y Urodzonych Omicińſkiego, Leśniowſkiego, Brodowſkiego y Maſzkowſkiego Rotmiſtrzow, przy Ichże Prawach y Dożywociach zachowuiemy *etiam poſt Tranſactiones Sandomirienſes ſubſecutas* uczynionych. Lubo zaś zmarły Wielmożny Jgnacy Sapieha Woiewoda Mściſławſki od Donacyi na Klucz Bazaliſki y Kraśiłowſki, tudzież inne Dobra ſobie ſłużących, Manifeſtem w Grodzie Krzemienieckim Dnia Dwunaſtego *Decembris* w Roku 1755*tym* zaniesionym odſtąpił, że iednak Sukceſſorowie Jego teraz dowodzą Rewerſem od Xćia Sanguſzka danym Dziedzictwo Dobr pomienionych, pomimo wyżey wyrażony Manifeſt, dla ſiebie upewnione, a do tego Sukceſſorowie Wielmożnego Woiewody Mściſławſkiego, Dług Urodzonych Piaſkowſkiego Podkomorzego Krzemienieckiego, Jozefa Steckiego Sędziego Ziemſkiego Łuckiego, przez Xćia Sanguſzka na też Dobra zaciągniony powinnie zaſpokoili; przeto Manifeſt pomieniony kaſſuiąc, że ważności Donacyi Wielmożnemu Woiewodzie Mściſławſkiemu ſłużących nigdy nieubliżał upewniamy, y Dobra wyż wzmiankowane od wſzelakich Praw Dożywotnich y długow przez Xcia Prawodawcę *poſt amiſſa Hæreditate* danych y zaciągnionych, oprocz wyż wyrażonego Długu mocą Prawa teraźnieyſzego utwierdzonego przyznanego y iuż uſpokoionego uwalniaiąc, Dziedzictwu wiecznemu Sukceſſorow Wielmożnego Woiewody Mściſławſkiego, iako to: z głowy Jana Sapiehy Syna nayſtarſzego Kazimierza małoletniego Sapiehy w Opiece Urodzoney Elzbiety z Branickich Sapieżyney Matki y Dożywotniey Pani będącego, Jozefa Pułkownika, Xawerego Kajetana Sapiehow Woiewodzicow Mściſławſkich Braci między ſobą rodzonych, *non attentis Advitalitatibus* tymże trzem Braci *ſervientibus*, co do exdiwizyi *exnunc* rowney między temiż Sukceſſorami wſzyſtkiemi podległe uznawamy. Tudzież Tereſzek y Malinek na Oſobę Urodzonego Grocholſkiego Sędziego Ziemſkiego Bracławſkiego grodownie rezygnowanych przy Dziedzictwie zupełnym zoſtawuiemy. Urodzonego Jozefa Urbanowſkiego Skarbnika Wołyńſkiego przy Summach y Prawach w Kluczu Stepańſkim zachowuiemy. Prawa y Summy Urodzonemu Jozefowi Radzickiemu Cześnikowi Zakroczymſkiemu na Dobra Niemowicze y Czudle ſłużące utwierdzamy. Tudzież Urodzonego Antoniego Dzierzbickiego Podczaſzego Jnowłodzkiego, iako też y Jana y Maryanny z Sokołowſkich Piaſkowſkich Podczaſzych Wołyńſkich w Kluczu Stepańſkim Poſſeſſorow Prawa na Wſiach y Summy umacniamy wſzyſtkie. Donacyą oraz Wielmożnemu Salezemu Potockiemu Woiewodzie Kijowſkiemu na Dobra

klucz

klucz Lutowiz nazwany (*salvis Juribus* tak co do Dożywocia iako y Summ Urodzonemu Czackiemu *suprascriptis*) mimo Recess utwierdzamy. Rozgraniczenie między Dobrami Zassawskiemi y Ostrogskiemi od Dobr Klucza Szulżinskiego Bazaliskiego y innych z posypaniem Kopcow przez Urzędy Podkomorskie Bełzki y Bracławski z zachowaniem Prawa w Roku 1762. nastąpione wiecznemi czasy approbuiemy. Ta zaś Konstytucya, że bynaymniey *præjudicare* niepowinna *Juribus successorum* od Beaty y Anny Katarzyny Kościeleckich *procedentium*, *Lege præsenti* waruiemy, y onym *viam agendi in Foro competenti* ostrzegamy.

Kommissya do rozgraniczenia Woiewodztwa Kijowskiego z Woiewodztwem Bracławskim.

POnieważ Woiewodztwa Kijowskie y Bracławskie podług wyznaczoney z Seymu 1736*ti Anni* Kommissyi, dotąd w Differencyach swoich prawnie y ostatecznie nierozgraniczyły się; przeto zawiesiwszy ważność Dekretow Radomskich y Aktu granicznego Kommissarskiego w Roku 1755*tym* Dnia Dwudziestego Piątego Sierpnia z Limity nastąpioney *in contumaciam* Woiewodztwa Kijowskiego przez samych Kommissarzow Woiewodztwa Bracławskiego zapadłego, dla ostatecznego tychże Woiewodztw rozgraniczenia Kommissarzow Wielmożnych Michała Leduchowskiego Wołyńskiego, Jana Czarneckiego Bracławskiego, Ludwika Bożydar Podhorodyńskiego Czerniechowskiego y Urodzonego Jana Popiela Sierpskiego Kasztelanow; tudzież Urodzonych Mich: Steckiego Kijowskiego, Felicyana Bierzyńskiego Zytomirskiego, Jana Pauszę Owruckiego, Alexandra Swatopełka Xcia Czertwetyńskiego Bracławskiego, Adama Chołoniewskiego Bełzkiego Podkomorzych; Francizka Zagorskiego Owruckiego, Jozefa Kolumnę Czosnowskiego Winnickiego Starostow; Andrzeia Trzeciaka Kijowskiego, Kazimierza Choieckiego Zytomirskiego, Łukasza Rybińskiego Owruckiego, Bogdana Ostrowskiego Bracławskiego, Marcina Grocholskiego Winnickiego, Antoniego Czeczela Zwinogrodzkiego Chorążych; Jozefa Jakubowskiego Kijowskiego, Piusa Jerlicza Owruckiego, Czarneckiego Zwinogrodzkiego Stolnikow; Krzysztofa Michałowskiego Podczaszego Bracławskiego, Stanisława Ortyńskiego Podczaszego Zwinogrodzkiego, Michała Trypolskiego Kijowskiego, Stanisława Pruszyńskiego Zytomierskiego Sędziow; Jana Choieckiego Zytomierskiego, Leonarda Swieykowskiego Bracławskiego Podsędkow; Jana Kościuszkę Zytomierskiego, Leona Steckiego O-

wruckiego, Tomasza Wiſlockiego Bracławſkiego Piſarzow Ziemſkich; Franciſzka Grocholſkiego Bracławſkiego, Zacharyaſza Jaroſzyńſkiego Winnickiego, Tomaſza Dorożyńſkiego Zwinogrodzkiego Podſtolich; Michała Trzeciaka Kijowſkiego, Jana Bobra Bracławſkiego, Staniſława Kordyſza Winnickiego, Podoſkiego Zwinogrodzkiego Cześnikow; Jgnacego Boćkowſkiego Kijowſkiego, Jakuba Korycińſkiego Owruckiego, Gabryela Porczyńſkiego Bracławſkiego Łowczych; Onufrego Bierzyńſkiego Staroſtę Szawuliſkiego, Ludwika Wirſkiego Bracławſkiego, Franciſzka Szaſzkowicza Winnickiego Skarbnikow; Alexandra Wielogorſkiego Starſzego, Szymona Bykowſkiego mnieyſzego Bracławſkich, Jerzego Metelſkiego Starſzego, Ludwika Zagorſkiego mnieyſzego Zytomirſkiego, Stefana Zabokliſkiego Zwinogrodzkiego Woyſkich; Karola Dunajewſkiego Łowczego Latyczowſkiego, Jakuba Moczulſkiego Regenta Ziemſkiego Kijowſkiego y Grodzkiego Owruckiego wyznaczamy. Ktorzy to Kommiſſarze za wydanemi Sześciu Niedzielami, à w Grodach oboiego Woiewodztwa przez Woźnych zeznanemi Jnoteſcenſyami w Roku 1767*mym* na dzień 30. *Septembris* na Grunt Dobr Miaſteczka Pochrebiſzcz bez Limity ziechawſzy, *abſentia nonnullorum non obſtante dummodò quinque adſint*, po ufundowaney Sądowey Juryſdykcyi Dukta y Redukta prowadzić nakażą. Po ktorych *de ſitu locorum & vallarum* Jnkwizycyą wywiodą y pomienione Woiewodztwa podług Dokumentow granice ewinkuiących, oraz z Dowodow Jnkwizycyi, rozwięzuiąc ważność wyżey zawieżſzonych Dekretow y Aktu kontumacyalnego ograniczą, y Kopcami Urodzonym Podkomorzym lub Jch Komornikom granicznym ktoregokolwiek z tych dwoch Woiewodztwa bądź też iednemu oſypać zalecą, y we wſzyſtkim oſtatecznie *& finaliter* rozſądzą, a WW. y UU. Kommiſſarze podpiſawſzy Innoteſcenſye *ſub Pœnis Legibus Regni deſcriptis* na mieyſce granic ziechać powinni.

Seymiki Woiewodztw Krakowskiego, Sandomirskiego, Kiiowſkiego, Płockiego, Bracławſkiego y Czerniechowſkiego.

WOiewodztwom Krakowſkiemu, Kiiowſkiemu, Płockiemu, Bracławſkiemu, y Czerniechowſkiemu przyimuiącym Konſtytucyą *Anni* 1611*mi*. Woiewodztwu Sieradzkiemu o obieraniu Poſłow na Seym ſłużącą, y ſpoſob Seymikowania w tey wyż wyrażo-

żoney Konſtytucyi opiſany, mocą teraźnieyſzey Konſtytucyi pozwalamy. Co przyimuie y Woiewodztwo Sandomirſkie iako *in uſu* tego będące.

Oznaczenie Seymikow *Relationis* Generałowi Woiewodztwa Ruskiego.

WSzyſtkim Ziemiom y Powiatom Generału Ruſkiego Seymiki *Relationis* na Dzień Seymiku Deputackiego w Roku 1767. w bliſki Poniedziałek po święcie Nayświętſzey Panny Narodzenia naznaczamy. Spoſob temuż Generałowi Seymikowania *in futurum* na Seymikach Poſelſkich taki wyznaczamy, iakim Woiewodztwa Poznańſkie y Kaliſkie zaſzczycaią ſię na fundamencie Konſtytucyi Lat 1685. y 1764, co ma ſłużyć Ziemi Halickiey y Woiewodztwu Sieradzkiemu.

Seymiki Ziemi Dobrzyńskiey.

SToſuiąc ſię do Konſtytucyi 1611. Woiewodztwu Sieradzkiemu, tudzież 1685*ti* Woiewodztwom Brzeſkiemu Kujawſkiemu y Jnowrocławſkiemu ſłużących, przykładem tychże Woiewodztw, ſpoſobem w przerzeczonych Konſtytucyach opiſanym, Seymiki przed Seymowe w Ziemi Dobrzyńſkiey odprawiać pozwalamy, *robore* ninieyſzey Konſtytucyi.

Ubeſpieczenie Seymikow Woiewodztwa Łęczyckiego.

CHcą aby *Concives* tegoż Woiewodztwa umowiony na Seymiku *per Laudum* porządek Seymikowania do ſkutku przywodzili *ad normam* Konſtytucyi *Anni* 1611. & 1685. Woiewodztwom Sieradzkiemu y Kujawſkim ſłużącey, toż Woiewodztwo Łęczyckiew obieraniu Poſłow y Deputatow wſpomnione Prawa przyimuio, *Laudum* za zgodą Stanow Rzeczypoſpolitey approbuiemy. Coma ſłużyć Xięſtwu Mazowieckiemu y Woiewodztwu Bełzkiemu.

Lokacya Bielina.

LOkacyą Bielina przez niegdy Wielmożnego Franciſzka Bielińſkiego Marſzałka Wielkiego Koronnego, tu przy Warſzawie na Gruntach właſnych wedle Szpitala pod Tytułem Dzieciątka JEZUS, w ſwoim dawnym ograniczeniu rozciągaiących ſię, tak dziedzictwem iako też przez zamianę nabytych założonego, zamiany oraz, Gruntow Dziedzicznych za Starościńſkie approbuiemy, y iako Grunta pomienione *inante* w Poſſeſſyi Dziedziczney

wſpomnionego niegdy Wielmożnego Marſzałka Wielkiego Koronnego będące y Staroſtwu uſtąpione do Staroſtwa Warſzawſkiego *Juribus Majeſtatis & Reipublicæ*, takteż *inante* Starościńſkie do Bielina *Juri & Immunitati Terreſtri* inkorporuiemy. A Mieſzkańcy tegoż Bielina *ex appellatione* od Sądow ſwoich Woytowſkich do Jurysdykcyi Mieyſkiey Starey Warſzawy a *perconſequens* do Aſſeſſoryi y *ad onera Civitatenſia* należeć powinni.

Ubeſpieczenie Soli Powiatowey Woiewodztwa Płockiego.

ULatwiaiąc kollizye y krzywdy między Obywatelami Woiewodztwa Płockiego dzieiące ſię z przyczyny wiele wyznaczonych do wydawania Soli Suchedniowey Dyſtrybutorow, na wniesienie Urodzonych Poſſow Woiewodztwa tegoż uſtanawiamy Zupnika od Nas uprzywileiowanego, za ktorego Aſſygnacyami Piſarz z Zupy Płockiey tęż Sol wydawać będzie, pomieniony zaś Zupnik niewięcey od Beczki iak tylko Złoty Polſki brać ma; co mu odbieraiący obywatel Sol, płacic powinien, ktorey odbieranie, w czaſie ośmiu Niedziel naznaczamy.

Zamiana Wśi Brzeſkiey Woli y innych Naſzych Krolewſkich za Wſie Niedomyce y inne Dziedziczne.

POnieważ Urodzony Adam Podoſki Podkomorzyc Rożańſki o Dobra Naſze Brzeſką Wolą z Woytoſtwem w Poſſeſſyi Urodzonego Drelinga, drugą Brzeſką Wolą także z Woytoſtwem y trzecią Brzeſką Wolą wraz z Łomaną Wolką w Poſſeſſyi Urodzonego Potockiego Staroſty Leżańſkiego, tudzież Wieś Luchow z Woytoſtwem y Sołtyſtwem w Poſſeſſyi Urodzonego Michałowſkiego zoſtaiące, w Woiewodztwie Ruſkim Ziemi Przemyſkiey leżące, ſupplikował Nam y Seymuiącym Stanom: aby mogł one dla przyległości ſobie większych z łaſki Naſzey za Dobra ſwoie Ziemſkie Dziedziczne to ieſt: Wſie Niedomyce, Grodek, Gluw, Powęzow w Powiecie Pilźnińſkim y Lenarcice w Powiecie Sandomirſkim będące *modō Commutationis* pozyſkać; przeto maiąc wzgląd na zaſługi Anteceſſorow y Jego właſne za powſzechną Stanow Rzeczypoſpolitey zgodą tey zamiany pozwalamy y dla poznania Ekwiwalencyi iey Kommiſſarzow *z Senatu* W. W. Macieia Sołtyka Sandomirſkiego, Antoniego Morſkiego Lwowſkiego U. U. Alexandra Romera Zawichowſkiego, Malickiego Sanockiego Kaſztelanow; Maxymilia-

miliana Zborowſkiego Sędziego ZiemſkiegoSandomirſkiego, Michała Leſzczyńſkiego Podczaſzego Sandomirſkiego, Bobowſkiego Podſtaroſtę Grodzkiego Sanockiego, Michała Drohoiewſkiego Sędziego Grodz: Przemyſkiego, Horodyſkiego Piſarza Grodz: Przemyſkiego, Romera Staroſtę Tyrawſkiego, Kietlińſkiego Stolnika Czerniechowſkiego, Skirmunta Komornika Ziemi Wizkiey, Jozefa Bielińſkiego Komornika Ziemſkiego Przemyſkiego naznaczamy. Krorzy Kommiſſarze byleby Jch Pięciu było, za poprzedzaiącemi Jnnoteſcenſyami w czaſie ſobie upodobanym, nayprzod do Dobr Dziedzicznych na zamianę ofiarowanych, a potym do Dobr Naſzych Krolewſkich ziadą, y obydwoch Dobr Prowenta & *Qualitates* zwazywſzy, tęż zamianę *in æquivalentia citra præjudicium* Stron obydwoch uczynią, y teraźnieyſze wyżey wyrażone Krolewſkie Dobra Prawu Ziemſkiemu y Dziedziczney Poſſeſſyi Urodzonego Podoſkiego (*ſalvis Juribus modernorum Poſſeſſorum*) a zaś Dziedziczne Jego Prawu Naſzemu Krolewſkiemu wieczyście podległemi bydź uznaią, a o wſzelkie Pretenſye ktoreby do tych Dobr do czaſu zamiany ściągać ſię mogły, Ewikcyą na Dobrach ktore z Krolewſkich w dziedziczne zamienione będą oſtrzegą; Takowey zaś Zamiany *Actum* na iednym Exemplarzu do właſnych Grodow, a na drugim do Akt Kommiſſyi Skarbowey podadzą. Po ktorym podanym taż Kommiſſya dla wylikwidowania y uſtanowienia ſprawiedliwey Kwarty z Dobr Dziedzicznych w Naſze Krolewſkie zamienionych przyſięgłego Dworzanina zeſłać ma. Nadto Wſiom Niedomyce, Grodek, Gluw, y Powęzow zwanym w Laſach Staroſtwa Czhowſkiego, a Wśi Lenarcicom w Laſach Staroſtwa Sandomirſkiego, Wolom zaś Brzeſkim z Woytoſtwem, y łomaną Wolką w Laſach Staroſtwa Leżańſkiego wolnego wrębu, ieżeli ſię dawne do tych wrębow pokażą Prawa, a ieżeli dawnych niema, tedy tylko na Folwarczną potrzebę pozwalamy.

Uſpokoienie Pretenſyi Danielowiczowſkich Sukceſſorow.

PRetenſyą Sukeeſſorow niegdy Jana Mikołaia Danielowicza Podſkarbiego Wielkiego Koronnego o Summy rożne, Dekretami Kommiſſyi wyznaczonych *per Legem publicam in Anno* 1676. *latam* wytknięte do Rzeczypoſpolitey mianą, na Jnſtancyą Stanow Rzeczypoſpolitey do Kommiſſyi Skarbu Koronnego *pro finali deciſione* odſyłamy, a po wylikwidowaniu Summ pomienionych *ex re-*

producendis in ibidem Documentis zapłacenie onych *in rem* tychże Sukcessorow, albo Jch Juryszewezytorow z Skarbu Koronnego nakazuiemy iak prędko będzie można.

Assekuracya starych zasług Woyskowych Stanisława Jabłonowskiego Kasztelana Krakowskiego Hetmana W. Koronnego.

A ponieważ na fundamencie Konstytucyi 1683. 1685. y 1690. Płacę Woysku Stanisław Jabłonowski Kasztelan Krakowski Hetman Wielki Koronny swoim Kosztem utrzymywał, podług Likwidacyi Trybunałow Łuckiego, Radomskiego y Lwowskiego, ktoren wydatek Sukcessorom Konstytucyą, 1703. upewniony iest, y Recessami odesłany Seymow 1724. 1726. 1736. y ostatnim 1764. y na pomnożone Jnstrukcye Prześwietnych Woiewodztw uważaiąc, gdy dla uszczuplonych dochodow Rzeczypospolitey Satysfakcyi naznaczyć niemożemy ze Skarbu Naszego Koronnego, a ci Sukcessorowie oświadczaią łatwość ugodzenia; więc naznaczamy Kommissarzow Wielebnego Hieronima Szeptyckiego Biskupa Płockiego, Kazimierza Granowskiego Rawskiego Woiewodę, Węglińskiego Kasztelana Chełmskiego, Urodzonych Bobowskiego Cześnika Sanockiego, Orłowskiego Miecznika Dobrzyńskiego, Zbrożka Woyskiego Krzemienieckiego, Michała Buczewicza Burgrabiego Grodzkiego Łuckiego, ktorzy weyrzą w dowody tak autentyczne iako wyżey wspomnionym Prawem ubespieczone, ktore *etiam* poprzysiądź nakażą, z ktorych uznane do przyszłego Seymu odeszlą.

Pozwolenie wyiazdu za Granice.

POnieważ potrzeby polepszenia sił zdrowia na dalsze Rzeczypospolitey Usługi wymagaią odiazdu do Wod za granice; przeto *cum beneficio suspensionis* w Sądach wszelakich *in Causis Personalitatem requirentibus durante* bawienia u tychże Wod *spatio*, dozwalamy wyiazdu za granice Przewielebnemu Kajetanowi Sołtykowi Xciu Biskupowi Krakowskiemu, Wielebnym Antoniemu Ostrowskiemu Biskupowi Kujawskiemu, Jgnacemu Kniaźiowi Massalskiemu Wileńskiemu, Teodorowi Xciu Czartoryskiemu Poznańskiemu, Hieronimowi Szeptyckiemu Płockiemu, Stanisławowi Grabowskiemu Xciu Biskupowi Warmińskiemu, Janowi Łopacińskiemu Zmudzkiemu, Andrzeiowi Bajerowi Chełmińskiemu, Adamowi Krasińskiemu Kamienieckiemu, Gabryelowi Wodziń-

skiemu

ſkiemu Smoleńſkiemu, Stefanowi Giedroicowi Jnflantſkiemu Biſkupom; Wielmożnym Wacławowi Rzewuſkiemu Krakowſkiemu Hetmanowi Polnemu Koronnemu, Antoniemu Jabłonowſkiemu Poznańſkiemu, Michałowi Ogińſkiemu Wileńſkiemu, Janowi Wielopolſkiemu Sandomirſkiemu, Jgnacemu Twardowſkiemu Kaliſkiemu, Tomaſzowi Sołtykowi Łęczyckiemu, Janowi Chodkiewiczowi Staroście Generalnemu Zmudzkiemu, Franciſzkowi Potockiemu Kijowſkiemu Staroście Sądowemu Bełzſkiemu, Andrzeiowi Moſzczeńſkiemu Jnowrocławſkiemu, Auguſtowi Xciu Czartoryſkiemu Ruſkiemu, Jozefowi Oſſolińſkiemu Wołyńſkiemu, Piotrowi Sapieże Smoleńſkiemu, Alexandrowi Sapieże Połocſkiemu Hetmanowi Polnemu W. Xięſtwa Litewſkiego, Jgnacemu Cetnerowi Bełzkiemu, Jozefowi Jabłonowſkiemu Nowogrodzkiemu, Jozefowi Sołłohubowi Witebſkiemu, Bernardowi Staniſławowi Gozdzkiemu Podlaſkiemu, Pawłowi Moſtowſkiemu Mazowieckiemu, Kazimierzowi Granowſkiemu Rawſkiemu, Karolowi Sapieże Woiewodzie Brześciańſkiemu, Konſtantemu Platerowi Mściſławſkiemu, Staniſławowi Lubomirſkiemu Bracławſkiemu, Jerzemu Flemingowi Pomorſkiemu Staroście Skarſzewſkiemu, Janowi Borchowi Jnflantſkiemu, Woiewodom; Jozefowi Mielżyńſkiemu Poznańſkiemu, Antoniemu Morſkiemu Lwowſkiemu, Tadeuſzowi Burzyńſkiemu Smoleńſkiemu, Adamowi Brzoſtowſkiemu Połockiemu Staroście Sądowemu Wołkowyſkiemu, Ewaryſtowi Kuropatnickiemu Bełzkiemu, Maciejowi Stadnickiemu Kamienieckiemu, Michałowi Suffczyńſkiemu Czerſkiemu, Janowi Grabowſkiemu Elbląſkiemu, Jozefowi Hülzenowi Jnflantſkiemu Staroście Sądowemu Braſławſkiemu, Urodzonym Rochowi Jabłonowſkiemu Wiślickiemu, Staniſławowi Ankwiczowi Bieckiemu, Andrzejowi Jabłonowſkiemu Połanieckiemu Kaſztelanom; tudzież Wielmożnym Staniſławowi Lubomirſkiemu Marſzałkowi Wielkiemu Koronnemu, Jgnacemu Ogińſkiemu Marſzałkowi Wielkiemu Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego, Wielebnemu Andrzejowi Młodziejowſkiemu Podkanclerzemu Koronnemu Nominatowi Biſkupowi Przemyſkiemu, W. W. Ant: Przezdzieckiemu Podkanclerzemu Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego Staroście Sądowemu Pińſkiemu, Jerzemu Mniſzchowi Marſzałkowi Nadwornemu Koronnemu Generałowi Wielkopolſkiemu, Jozefowi Xciu Sanguſzkowi Marſzałkowi Nadwornemu W. Xięſtwa Litt: Staroście Sądowemu Krzemienieckiemu, Wielebnemu Gabryelowi Podoſkiemu Referendarzowi Koronnemu, niemniey Urodzonym Staniſławowi Małachowſkiemu Sandeckiemu, Staniſławowi Siemińſkiemu Bieckiemu, Jozefowi Oſſolińſkiemu Sandomirſkiemu, Ludwikowi Dąbſkiemu Jnowrocławſkiemu, Franciſzkowi Zagorſkiemu Owruckiemu

mu, Jozefowi Karczewſkiemu Liwſkiemu, Staniſławowi Młodzianowſkiemu Rożańſkiemu, Jozefowi Platerowi Düneburgſkiemu Sądowym Staroſtom; podobnegoż dozwalaiąc za granicę Wyiazdu, *ad adminiſtrandam* pod tychże wyiazd *juſtitiam* nominuiemy za Surrogatow mianowicie: do Grodow Sandeckiego U. Staniſława Chwaliboga Burgrabiego Zamku Krakowſkiego, do Grodu Bieckiego U. Alexandra Łętowſkiego Podczaſzego Krakowſkiego, do Grodu Wileńſkiego U. Horaina Podwoiewodzego Wileńſkiego, do Grodu Poznańskiego Ur. Andrzeia Niegolewſkiego Chorążego Poznańſkiego, do Grodu Kaliſkiego Ur. Jana Lipſkiego Miecznika Kaliſkiego, do Grodu Sandomirſkiego Ur. Skorupkę Podczaſzego Drohickiego, do Grodu Braſławſkiego Ur. Antoniego Mierſkiego Podſtolego Braſławſkiego, do Grodu Jnowrocławſkiego Ur. Staniſława Dąbſkiego Podczaſzego Bidgoſtkiego, do Grodu Kijowſkiego Urodzonego Kazimierza Choieckiego Chorążego Zytomirſkiego, do Grodu Owruckiego U. Dubrawſkiego Podſtaroſtę Owruckiego, do Grodu Krzemienieckiego, U. Felicyana Drzewickiego Chorążego Krzemienieckiego, do Grodu Połockiego, U. Troiana Korſaka Podwoiewodzego Połockiego, do Grodu Pińſkiego, U. Swieżyńſkiego Podſtaroſtę Pińſkiego, do Grodu Wołkowyſkiego, U. Antoniego Dziekońſkiego Stolnika Wołkowyſkiego, do Grodu Bełzkiego U. Lipſkiego Podſtolego Buſkiego, do Grodu Witebſkiego U. Kazimierza Łuſkinę Stolnika Witebſkiego, do Grodu Liwſkiego U. Krzyſztofa Cieſzkowſkiego Staroſtę Zbuczyńſkiego, do Grodu Rożańſkiego. U. Jana Radońſkiego Miecznika Chęcińſkiego, do Grodu Skarſzewſkiego U. Lniſkiego Podwoiewodzego Pomorſkiego, do Grodu Düneburgſkiego U. Kazimierza Kublickiego. Ktorzy to nominowani Surrogatowie przez czas dozwolonego za granice Staroſtom Wyiazdu, ſprawiedliwość Powiatom w Grodach do ktorych naznaczeni ſą, *ad tenorem Legum* ſprawować maią. A ponieważ U. Kraſińſki Staroſta Sądowy Ciechanowſki wyiechawſzy za pozwoleniem na Seymie oſtatnim od Nas pozyſkanym, za granicą dotad *commoratur;* przeto za Surrogata do Grodu Ciechanowſkiego U. Młodzianowſkiego Komornika Ziemi Ciechanowſkiey deklaruiemy.

Uwolnienie od Dekretu *ejusque rigoribus* Urodzonego Podkomorzego Heyckinga.

URodzonego Dieteryka Erneſta Heyckinga Podkomorzego Naſzego od Dekretu, *ejusque rigoribus* w Sądach generalney Kon-

Konfederacyi Koronney y Wielkiego Xięſtwa Litt. *ex delatione* Ur. Szymona Zorawſkiego zaſzłego, *non intrando in cognitionē cauſæ*, na proźby UU. Poſſow W. Xięſtwa Litewſkiego uwalniamy.

Ocalenie Sławy UU. Daſzkiewiczow.

ABy ſtarożytnego Imienia Sławie wſzelkie Banicye y Dekreta w Sądach Woyſkowych y innych Subſelliach na Oſobie Ur. Teodozego Daſzkiewicza otrzymane ſzkodzić niemogły; przeto maiąc wzgląd na zaſługi Ur: Alexan: Daſzkiewicza Skarbnika Halickiego takowe Proceſſa y wſzelkie Tranſakcye rodowitości tychże uwłaczaiące znoſiemy, y za powſzechną Stanow Rzeczypoſpolitey zgodą wyż rzeczonych z Potomſtwem Ich przy wſzelkich prerogatywach Narodowych zachowuiemy.

Uchylenie Proceſſu na Urodzonym Byſzewſkim zaſzłego.

PRoceſs na Urodzonym Arnoldzie Byſzewſkim o wiolencyą pod Bokiem Naſzym Krolewſkim uczynioną, w Sądach Marſzałkowſkich Koronnych otrzymany, na Proźbę wielu Poſſow z ſzczegulney Klemencyi Naſzey zupełnie znoſiemy, onegoż do czci y Łaſki Naſzey Krolewſkiey przywracamy.

Zaſługi y pretenſye rożnych Domow.

PRetenſye Sukceſſorow Hrehorego Ogińſkiego Hetmana W. Xięſtwa Litt. kilkokrotnym Receſſem mianowicie *An*: 1710 ubeſpieczone, że dla ſzczupłości Skarbu W. Xięſtwa Litewſkiego teraz uſpokoione bydź nie mogą, więc ie na przyſzły czas ubeſpieczamy.

Podobneż Sukceſſorow niegdy J. W. Szczeſnego Potockiego Kaſztelana Krakowſkiego; niegdy W. Le uchowſkiego Woiewody Wołyńſkiego; U. Krzeczkowſkiego Staroſty Włodzimirſkiego; UU. Popielow pretenſye; niemniey W. Ludwikowi Podhorodyńſkiemu Kaſztelanowi Czerniechowſkiemu; y Jgnacemu Woroniczowi Regimentarzowi Partyi Ukraińſkiey nadgrodę za

prace y koſzta na Komiſſyi z Dworem Tatarſkim w Jozefgrodzie expedyowaney; oraz nadgrodę U. Dominikowi Stoińſkiemu za ucalenie Xiąg Ziemſkich y Trybunalſkich Lubelſkich Oycu Jego Prawem *Anni* 1726. aſſekurowaną; niemniey pretenſyą Sukceſſorow Ur. Michała Puzyny Piſarza W. Xięſtwa Litt. przez tęż Kommiſſyą w Receſs puſzczoną; oraz Pretenſye Sukceſſorow U. Marcina Korbuta za Sekretaryą Legacyi do Moſkwy, zaſługi niegdy W. Kazimierza Bielińſkiego Marſzałka W. Koronnego trzema Konſtytucyami w Receſs puſzczone; Sukceſſorow Chrzanowſkiego Podkomorzego Brzeſkiego nadgrodę, w Receſs puſzczamy.

Deklaracya Seymikow Relacyinych w Woiewodztwach y Ziemiach Prowincyi Koronnych y W. X. Litt.

ZAchowuiąc dawny zwyczay donieſienia Woiewodztwom, Ziemiom y Powiatom o Uſtawach Seymowych, czas Seymikow Relacyinych tymże Woiewodztwom, Ziemiom y Powiatom w Prowincyach Koronnych wedle żądzy przytomnych Poſłow (*cum beneficio Suſpenſionis* do Niedziel Sześciu *ab Actu* ſkończenia Seymu) deklaruiemy, nazaiutrz po Seymiku Deputackim w Roku naſtępuiącym 1767*mym*. Woiewodztwom zaś Sieradzkiemu, Mazowieckiemu na dzień Pietnaſty Mieſiąca Czerwca w Roku tymże; à Chełmińſkiemu, Malborſkiemu, y Pomorſkiemu, na Dzień Generału, na ktory Jm Uniwerſał z Kancellaryi Naſzey wydany będzie, ſkładamy.

W Wielkim zaś Xięſtwie Litewſkim Seymiki *Relationum* nazaiutrz po Seymikach Gromnicznych Goſpodarſkich w Roku naſtępuiącym 1767. naznaczamy.

Gratitudo Urodzonemu Marſzałkowi y Urodzonemu Sekretarzowi Seymowemu.

GDy Urodzony Celeſtyn Czaplic Podkomorzy Łucki Marſzałek Seymu teraźnieyſzego chwalebną y przykładną pracą ile w przedłużonym Seymowania czaſie wiele do ſkutku Uſtaw do-

po-

pomagał; przeto nim takowa Oyczyźnie użyteczna czynność zgodną winney nadgrodzie pozyskać będzie mogła satysfakcyą, temuż Urodzonemu Marszałkowi Summę Złotych Polskich Ośmdziesiąt Tysięcy naznaczamy, y tęż aby Skarb Koronny nieodwłocznie wypłacił nakazuiemy.

Urodzonemu także Stanisławowi Rembielińskiemu Sekretarzowi Naszemu, y teraźnieyszego Seymu, w nadgrodę pilnych y pracowitych czynności Jego, zlecamy Kommissyi Ekonomiczney Skarbu Koronnego: aby onemuż Summę Dwadzieścia Tysięcy Złotych Polskich nieodwłocznie zapłaciła; ktoremu też Urodzonemu Sekretarzowi Naszemu y Seymu teraźnieyszego *præsenti Lege injungimus*: ażeby Konstytucye Seymu tego iak nayprędzey do druku podał, y po iednym Exemplarzu dla każdego Senatora, Ministra, y Posła y Kommissarza z oboyga Kommissyi Oboyga Narodow, tudzież dla każdego Grodu w Koronie y w Litwie *cum annexis Provincijs* to iest: *in Summa* Pięćset Exemplarzow do Dyspozycyi Kommissyi Skarbowey Koronney oddał, y wyłożone expensa na druk y papier tych Konstytucyi, oraz Projektow pod czas teraźnieyszego Seymu dla Kommunikacyi Stanom Rzeczypospolitey *ad deliberandum* drukowanych, iako też na Jntroligatora, Regestrem podane: aby Skarb Onemuż wrocił y zupełnie zapłacił nakazuiemy. Tudzież drukowania więcey *á parte* wyż wspomnionych Pięćset Exemplarzow temuż samemu tylko Urodzonemu Sekretarzowi, *sine cujusvis impedimento* pozwalamy.

Rozwiązanie Konfederacyi.

Z Dwoch nieco rożnych przyczyn naprzod w Wielkim Xięstwie Litewskim, à potym w Koronie uczynione generalne Konfederacye gdy przed Szczęśliwą Koronacyą Naszą łącząc się w Jedną, za cel zbawiennego związku bespieczeństwo Majestatu Naszego y utrzymanie wolności założyły, à tym iedynie końcem w nierozerwanym węźle dotąd zostawały. W przeciągu tego czasu doświadczaiąc nie tylko *ab extra* zupełney dla Nas od Postronnych Monarchow przyiaźni, lecz *ab intra* nieporuszoney ku Nam Onych tego Krolestwa Obywatelow wierności, ktorey grunt daliśmy otwartością Serca Naszego y nayusilnieyszym o Dobro tych Narodow staraniem, tak dalece: że wewnętrzne przeświadczenie Nasze o wszystkich dotąd Panowania Naszego czynach y dalsze szczere dla Dobra Publicznego zamysły nic innego Nam obiecywać mogą,

iak Narodową wdzięczność y cnotliwe à tymże Narodom ku swoim Krolom zawsze naturalne do Nas przywiązanie; przeto tego Związku żadney iuż niewidząc potrzeby, raczey na istocie iednomyślności spaiaiącey Serca Obywatelow szczęśliwość tey Oyczyźny Naszey à w Niey Naszą osobistość pokładaiąc, też Konfederacye tak co do osobnych ich Związkow, iako do wzaiemnego między sobą złączenia, tudzież wszystkie Woiewodztw, Ziem y Powiatow Konfederacye rozwięzuiemy, & *Libertatem sentiendi ac Jus vetandi* przy Prawie we wszelkich Seymowych Materyach, oprocz *Pluralitati* zostawionych, reassumuiemy. Oraz Seymiki Ziemskie Poselskie y Deputackie uwalniaiąc od Prezydencyi Marszałkow Konfederackich *ad formam* o Seymikach Deputackich *Lege præscriptam* stosuiemy y przywracamy. A iako Ustawy Rzeczypospolitey w Bezkrolewiu na Seymach Konwokacyinym y Elekcyinym czynione, są rownie zupełney ważności y mocy, iako y Ustawy w czasie Seymow *in plenis Ordinibus* udziałane; tak *sancita* y Dekreta wszelkie & *omnes Actus* przerzeczonych Konfederacyi mocą Konstytucyi *Convocationis* & *Coronationis* approbowane y utwierdzone, *in integro* & *irrevocabili valore* zostawuiemy, y żeby *ullo Titulo* naruszone nie były, waruiemy.

Sprawy zaś do tych Konfederacyi intentowane a nieodsądzone, *ad Subsellia competentia* do rozsądzenia odsyłamy, w ktorych Strony zapozwane do tych Sądow *Pœnis Evocationis* podlegać niemaią.

A że przez żadną od Nas y Rzeczypospolitey uczynność niemogłyby bydź dostatecznie nadgrodzone prace y starania Wielmożnego Augusta Xcia Czartoryskiego Woiewody y Generała Ziem Ruskich, dopiero rozwiązaney Konfederacyi Stanow Rzeczypospolitey Generalnego Marszałka, ktore tak podczas Bezkrolewia dla obrony od spustoszenia Krajow tego Krolestwa y rozlania krwi Obywatelow przedtym w Bezkrolewiu praktykowanych, a dla utrzymania niezwyczaynego podobnym czasom Pokoiu, iako po szczęśliwey Elekcyi y Koronacyi Naszey dla publicznego Dobra, nieprzepuszczaiąc Zdrowiu y Fortunie, czynić nieomieszkał; przeto wiekopomność sławy y wdzięczność iako przyzwoitą Wielkim Mężom nadgrodę temuż Xiążęciu JMci; Niemniey Wielmożnemu Michałowi Brzostowskiemu Podskarbiemu Wielkiemu W. Xięstwa Litt: Marszałkowi Konfederacyi tegoż Xięstwa Litewskiego, za czułe y chwalebne swoiego Urzędu sprawowania, należytą wdzięczność zapisuiemy, oraz wszystkich Woiewodztw, Ziem y Powiatow Marszałkom, pamięć Jch zasług wiekopomną y szacunek *publico* oświadczamy.

W tey

W tey ſamey Konfederackiey czynności y prace Urodzonego Tomaſza Dłuſkiego Podkomorzego Lubelſkiego Zkonfederowanych Stanow Rzeczypoſpolitey Sekretarza, niechcąc mieć bez nadgrody (zwłaſzcza, gdy Urodzonemu Sekretarzowi Konfederacyi Litewſkiey wyznaczeniem Dwudzieſtu Tyſięcy przez Seym Koronacyiny ieſt nadgrodzono) procz ſłuſznych na Jego zaſługi w tey Oyczyznie względow, aby Mu Skarb Koronny takoż Dwadzieścia Tyſięcy Złotych Polſkich, a zaś Urodzonemu Michałowi Skrzetuſkiemu Staroście Mogielnickiemu Vice-Sekretarzowi teyże Konfederacyi Summę Szeſnaście Tyſięcy Złotych Polſkich wypłacił zalecamy.

REZYDENCI

Do Boku J. K. MCI *in continuatione* Roku teraźnieyſzego do przyſzłego Seymu *incluſive*.

à Die 1ma Octobris, ad ultimam Decembris.

Wielebny Xiądz Biſkup Kujawſki.
Wielmożny Woiewoda Trocki.
Wielmożny Kaſztelan Zmudzki.
Urodzony Kaſztelan Lendzki.

à Die 1ma Januarij Anni 1767mi, ad ultimam Martij.

Wielebny Xiądz Biſkup Wileńſki.
Wielmożny Woiewoda Sieradzki.
Wielmożny Kaſztelan Brzeſki Kujawſki.
Urodzony Kaſztelan Szremſki.

à Die 1ma Aprilis Anni ejusdem ad ultimam Junij.

Tenże Wielebny Xiądz Biſkup Wileńſki.
Wielmożny Kaſztelan Trocki.
Wielmożny Kaſztelan Kijowſki.
Urodzony Kaſztelan Zarnowſki.

à Die 1ma Julii Anni Ejusdem, ad ultimam Septembris.

Wielebny Xiążę Biskup Poznański.
Wielmożny Woiewoda Łęczycki.
Wielmożny Kasztelan Jnowrocławski.
Urodzony Kasztelan Małogoski.

à Die 1ma Octobris Anni ejusdem ad ultimam Decembris.

Tenże Wielebny Xiąże Biskup Poznański.
Wielmożny Starosta Zmudzki
Wielmożny Kasztelan Lwowski.
Urodzony Kasztelan Wieluński.

à Die 1ma Januarii Anni 1768vi ad ultimam Martij.

Wielebny Xiądz Biskup Płocki
Wielmożny Woiewoda Brzeski Kujawski.
Wielmożny Kasztelan Wołyński.
Urodzony Kasztelan Przemyski.

â Die 1ma Aprilis Anni ejusdem, ad ultimam Junij.

Tenże Wielebny Xiądz Biskup Płocki.
Wielmożny Woiewoda Kijowski.
Wielmożny Kasztelan Kamieniecki.
Urodzony Kasztelan Halicki.

à Die 1ma Julii Anni ejusdem, ad ultimam Septembris.

Wielebny Xiąże Biskup Warmiński.
Wielmożny Woiewoda Jnowrocławski.
Wielmożny Kasztelan Smoleński.
Urodzony Kasztelan Sanocki.

à Die 1ma Octobris Anni ejusdem, ad ultimam Decembris.

Tenże Wielebny Xiąże Biskup Warmiński.
Wielmożny Xiąże Woiewoda Ruski.
Wielmożny Kasztelan Lubelski.
Urodzony Kasztelan Chełmski.

Cele-

Celeſtyn z Szpanowa Czaplic Podkomorzy Łucki, Marſzałek Koła Rycerſkiego.

X. Hieronim Szeptycki Biſkup Płocki, Deputat z Senatu do Konſtytucyi, mpp.

Ewaryſt Andrzey Kuropatnicki Kaſztelan Bełzki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu, Prowincyi Małopolſkiey, mpp.

Jan Borch Woiewoda Generalny Xięſtwa Inflantſkiego, Deputat do Konſtytucyi, z Senatu pro ſorte *Prowincyi W. X. Lit.* mpp.

Andrzey z Moſzczennego Moſzczeńſki Woiewoda Inowłocławſki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu, Prowincyi Wielko-Polſkiey.

Tadeuſz Dzieduſzycki Cześnik Koronny, Poſeł Ziemi Halickiey, z Prowincyi Mało-Polſkiey, do Konſtytucyi Deputat.

Tomaſz Dłuſki Podkomorzy Generalny y Poſeł Woiewodztwa Lubelſkiego, Deputat z Prowincyi Mało-Polſkiey.

Joachim Littawer Chreptowicz, Sekretarz W. W. X. Lit. Poſeł z Woiewodztwa Nowogrodzkiego, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi W. X. Lit.

Mikołay Tadeuſz z Łopacina Łopacińſki, Piſarz W. W. X. Litt: Staroſta Grodowy y Poſeł Woiewodztwa Mściſławſkiego, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi W. X. Lit. mpp.

Hyacynt Nałęcz Małachowſki, Referendarz Koronny, Poſeł Woiewodztwa Sieradzkiego, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielko-Polſkiey. mpp.

Auguſt Sułkowſki Piſarz W. Koronny, Poſeł Woiewodztwa Płockiego Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielko-Polſkiey.

Staniſław Rembieliński J. K. Mci,
y Seymowy Sekretarz.

KONSTYTUCYE
Wielkiego X. Litt.

KONSTYTUCYE
WIELKIEGO XIĘSTWA LIT:
na tymże Seymie

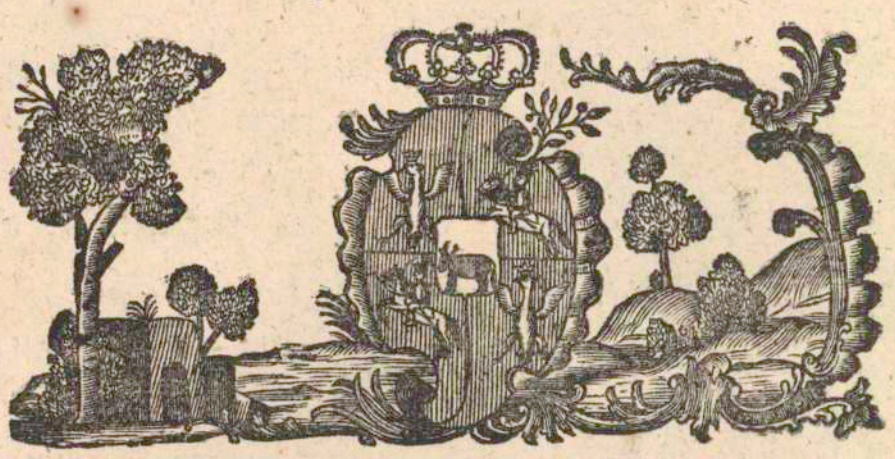

MATERYE SKARBOWE

Czopowe, Szelężne w Wielkim Xięstwie Litewskim, na zniesienie Podatkow dawnego Czopowego y Podymnego.

Czopowe y Szelężne w Wielkim Xięstwie Litewskim Konstytucyą *Anni* 1717. do płacenia Woysku przyięte, oraz na Wojewodztwa y Powiaty, przez Taryffy rozdzielone, chcąc w Prowincyi W.X. Litt: *in emolumentum, & ad necessitates Reipublicæ* powiększyć: ażeby nie iuż przez kontrahentow podług wyż wspomnionych Taryff, ale *distinctè* z każdey Propinacyi, niżey opisaną proporcyą y sposobem wybierane, y importowane były, mieć chcemy, y ustanawiamy.

Wszyscy Obywatele W.X. Litt:, *& annexarum Provinciarum*, w Dobrach Naszych Hibernowych, udzież Ziemskich, Szlacheckich, y Duchownych, w Miastach, Miasteczkach, Wsiach, Propinacye w Szynkach y Arędach maiący, iakiegokolwiek Stanu y kondycyi, niezasłaniaiąc się żadnemi wolnościami, ani Przywileiami, na-

nawet przed Unią danemi, *ſine ulla Bonorum & Perſonarum exceptione* Sami *in Perſonis* albo też przez Kommiſſarzow, Ekonomow, Adminiſtratorow, Namieśnikow, czyli Piſarzow Prowentowych, à w Dobrach naſzych Stołowych Adminiſtratorowie lub Ekonomowie, wylikwidowawſzy Prowent ſwoy z Propinacyi bądź przez właſny Dworny Szynk dawaney, bądź Arędą poſtąpioney, wykalkulować zyſk czyſtey Jntraty *demptîs Expensîs* z Samey tylko Propinacyi Trunkow przez Rok przychodzący będą powinni, to ieſt: w Szynkach Dwornych wytrąciwſzy Expenſa Poſſeſſorow, à w Arędach to wſzyſtko, co nie ieſt propinacyą Trunkow, z takowego zyſku dzieſiąty groſz do Skarbu Rzeczypoſpolitey płacić, y realność importowania podawſzy Tabellę każdey Karczmy y Szynku, w Miaſteczkach, Dobrach, Krolewſzczyznach, Wśiach, iako też y w Dobrach Naſzych Stołowych znayduiących ſię zaprzyſiądz maią *in eam Rotham.*

Ja N. przyſięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu w Troycy Swiętey iedynemu, iż w Dobrach N. nazwanych, zyſku z Propinacyi Trunkow przychodzącego intraty roczney Złł: Polſkich N. w Roku teraźnieyſzym do wybrania znalazło ſię, od ktorego dzieſiąty groſz, to ieſt Złł: Polſkich N. do Skarbu Rzeczy-Poſpolitey wypłacam, oraz do zapiſania w Taryffę dla płacenia in futurum *do dalſzey w tym dyſpozycyi Rzeczy-Poſpolitey ſprawiedliwie podaię, y nic z takowego od Propinacyi Trunkow zyſku na ſzkodę Rzeczy-Poſpolitey nieutaiłem, tak mi Panie Boże dopomoż.*

Takowy Jurament w Roku Tyſiącznym, Siedmſetnym, Sześćdzieſiątym Oſmym, począwſzy od dnia pierwſzego Marca *non obſtante Die feſto* do dnia piątego Mieſiąca Kwietnia Roku tegoż w Grodach właſnego Woiewodztwa, Xięſtwa, lub Powiatu przed Urzędem Grodzkim wykonywać, *& expleti Juramenti Rotham* Aktami tegoż Grodu ſtwierdzić maią.

Przy wykonaniu ktorego Juramentu każdy Poſſeſſor, Kommiſſarz, Ekonom, Adminiſtrator, Namieśnik albo Piſarz Prowentowy, pierwſzą Importancyą puſroczną, Podatku Czopowego y Szelężnego, *inſtantaneè* do teyże Kancellaryi za Kwitami Regenta, *ſine ſolutione* Kwitowego wnoſić ma.

A iuż takowy Podatek za wykonanym raz Juramentem do dalſzey Rzeczy-Poſpolitey Dyſpozycyi każdego Roku dwiema Ratami, to ieſt: *Iedną* ratą od Dnia pierwſzego Mieſiąca Marca do Dnia piątego Kwietnia, *Drugą* ratą od Dnia pierwſzego Mieſiąca *Septembra* do Dnia piątego Mieſiąca *Octobra*, na Terminach Puſrocznych płacony będzie *nullo obſtante Caſu, aut impedimento ſub pæna ſolutionis alterius tanti* za wydaną z Grodu Delatą, od Kommiſſyi

missyi Skarbu W.X.Litt: przez Exekucyą Zołnierską (ktorey Kommissya Woyskowa *denegare* niema) *in rem fisci Reipublicæ* na Dobrach *Inculpatorum vindicanda.*

Poddani także Naśi w niektorych Dobrach Hibernowych, y Stołowych, zaszczycaiący się dawnemi Antecessorow naszych Libertacyami, y Przywilejami na pędzenie Wodek, y Piwa, aby Kapszczyznę swoim Dworom wypłacali, à z oney dziesiąty grosz dla Skarbu Rzeczy-Pospolitey, aby od Possessorow był oddawany, waruiemy y stanowiemy.

Kancellarye zaś Grodzkie wszystkich Woiewodztw, Xięstw y Powiatow, przy wysłuchanych Juramentach, Taryffę Czopowego y Szelężnego *proprij Palatinatûs seu Districtûs* sporządzaiąc, wiele z ktorych Dobr Naszych Stołowych, Starostw, Dzierżaw, Dobr, Miast, Miasteczek, Wsiow, płaconym bydź ma, *Cum distincta specificatione Possessorum*, oraz Karczem y Szynkow, spisać; à takową Taryffę przez Urząd Grodzki podpisaną y w Akta Grodzkie wprowadzoną do Kōmissyi Skarbu W.X.Litt: w Roku Tysiącznym Siedmsetnym, Sześćdziesiątym Osmym *in spatio* trzech Miesięcy *omninó* odesłać powinni będą.

A ieżeliby Dobra, iakieykolwiek natury extensyą attynencyi swoich w drugie Woiewodztwo lub Powiat miały; tedy Possessor, lub Kommissarz, Ekonom, albo Pisarz Prowentowy, nieodsączaiąc *à fundo* attynencyi w tym Woiewodztwie lub Powiecie Podatek Czopowego y Szelężnego zaprzysięgać, Tabellę Karczem y Szynkow podawać, y cały Podatek do Kancellaryi wnosić będzie obligowanym, w ktorym Woiewodztwie, lub Powiecie *Fundus principalis Bonorum* iest sytuowany.

Takowy zaś Podatek Czopowego y Szelężnego, ażeby bez uciążliwości Obywatelow tym łatwiey mogł być opłacany, y ażeby Zastawnicy y Arędarze Dobr z okazyi onego do Dziedzicow iakowey Pretensyi nieformowali, w Dobrach naszych Stołowych Administratorowie, lub Ekonomowie, w Hibernowych Starostowie y Dzierżawcy, tudzież w Duchownych, Szlacheckich, y innych wszelkich iakiegokolwiek Stanu y Kondycyi, Miasta, Miasteczka, Wśi, Karczmy, Domu Szynkowego Possessorowie, mieć będą moc każdego Trunku w Propinacyi czy to Dworney, czyli też Arędą puszczoney podnieść Cenę w Szynku.

A gdyby ktory Possessor iakiegokolwiek Stanu y kondycyi bądź Duchowny, albo Swiecki, w Miastach, Miasteczkach, Dobrach y Wsiach, Propinacye przez Arędy lub Szynki maiący, teraźnieyszemu Ustanowieniu sprzeciwiaiąc się, Podatku Czopowego y Szelężnego niezaprzysiągł; Takowy każdy, *ex delatione Cujus-*

vis do Grodu swego Woiewodztwa lub Powiatu zapozwany *in Solutionem* nie iuż dziesiątego grosza, ale całego Prowentu swego z Propinacyi *per medium* Sądowi, *& medium Delatori cum restitutione litis expensarum, præcisâ appellatione, Summario Processu*, za dwuniedzielnym Pozwem z osobliwego Regestru *Fisci*, Sądzony być powinien, y Podatek Czopowego y Szelężnego od tegoż Prowentu przychodzący do Taryffy Grodowey przyłączony poślednicy, *methodo præmissâ* opłacać ma, *sub Pœnis Solutionis alterius tanti, moderna lege Sancitis.*

Za ktoremi Taryffami wszytkie Grody Woiewodztw y Powiatow W. X. Litt: w każdym Roku po skończoney każdey Racie, Summy z Podatku Czopowego y Szelężnego importowane, zesłanym od Kommissyi Skarbowey W. X. Litt: Officyalistom, lub za assygnacyami *præviâ* siebie *Quietatione*, niezawodnie wypłacać, à zaległe *vigore* Taryffy Podatki na Delatę wydawać, y takową Delatę do teyże Kommissyi nieodwłocznie odsyłać maią. A gdy naypierwsza Rata Czopowego według ninieyszego postanowienia w Marcu w Roku 1768. importowana będzie; na ten czas dawnego Czopowego wypłacenie rowno z Datą wypłaconey importancyi ustawać ma. Przy oddawaniu ktorych Summ Regentom Kancellaryi Grodzkich za konserwacyą onych y spisanie Taryff od każdego Złotego przy każdey Racie po Szelągu iednym, z tey Summy z Dyspozycyi Kommissyi Skarbowey przez odbieraiącego Officyalistę lub maiącego Assygnacyą wypłacanym być ma.

Co zaś należy do Podatku Podymnego, ponieważ podatku nowo ustanowionego Czopowego y Szelężnego, na zniesienie Podymnego *Certa quantitas* teraz wiadoma bydź niemoże; Przeto dla pewnieyszey Woysku płacy, Podymne aż po zapłaceniu Raty Septembrowey w Roku 1768. po wszytkich Woiewodztwach y Powiatach, tak w Dobrach naszych Stołowych, iako też we wszytkich Ziemskich, Duchownych, y Swieckich ustawać ma, y nikt go z Obywatelow y Possessorow W. X. Litt: płacić nie będzie obowiązany.

Miasta zaś nasze Stołeczne Woiewodztw, Xięstw y Powiatow, pod dyspozycyą Kommissyi Skarbu W. X. Litt:, przez Konstytucyą Seymu *Coronationis*, do wybierania Czopowego nieoddane, Czopowe y Szelężne razem z Czopowym y Szelężnym Woiewodztw, y Powiatow podług Konstytucyi 1717. przez dwie Raty Marcową y Septembrową, aż do Roku 1767. do 15. Marca *inclusivè* do Kancellaryi Grodzkich importować maią; à od Daty 15. Septembra *Anni* 1767. Podatek Czopowego, Szelężnego, y Szoszowego przez Exaktorow od Kommissyi Skarbu W. X. Litt: destynowanych podług Instruktarza od teyże Kommissyi Skarbowey

wey wcześnie na tę Exakcyą ułożonego, y Exaktorom danego, iako y w Miastach podług Konstytucyi Seymu *Coronationis*, w dyspozycyi Kommissyi Skarbowey będących wybierany bydź ma. Ktore to Instruktarze do wybierania w Miastach Czopowego, y Szelężnego y Szoszowego, chociaż *in Executionem* wprowadzone, ma Kommissya Skarbu W. X. Litt: na przyszłym Seymie do rozważenia y approbaty Stanom Rzeczypospolitey podać. Takowa zaś od Kommissyi destynacya wybierania przez Exaktorow w Miastach Stołecznych Podatku Czopowego, Szelężnego y Szoszowego, niema się ściągać do Miast Stołowi Naszemu należących, ktore podług wyżey opisanego sposobu zaprzysiężony dziesiąty grosz od Arędy, y Szynkow, do Kancellaryi Grodzkich wnosić powinne.

Względem zaś Miast Brześcia y Grodna, do obiaśnienia natury onych, ieżeli są Miastami do Dobr Naszych Stołowych należącemi, y z onych Aręda ieźli *legitimè* Skarbowi *Mensæ Regiæ* Naszemu należy? do nastąpić maiącey w Sądach Naszych Zadwornych Assessorskich rozprawy odsyłamy.

Similiter te Miasta Nasze Grodowe, w ktorych Propinacye Trunkow lub Arędy do Intraty Woiewodow czyli Starostow należą, dyspozycyi Kommissyi Skarbowey do zsyłania Exaktorow dla wybierania Podatku Czopowego y Szelężnego podpadać nie maią, (w czym y Prawa Woytowstwa Dziedzicznego Brzeskiego *in integro* zachowuiemy) ale *Possessores* onych zaprzysiężony dziesiąty grosz od Arędy podług opisanego *superiùs* sposobu, do Kancellaryi Grodzkich importować na Podatek Czopowego y Szelężnego obligowani będą.

Xięstwo Zmudzkie także podług ustanowioney Konstytucyą Seymu *Coronationis Anni* 1764. *Subselliorum* Repartycyi, tenże Podatek Czopowego, y Szelężnego do Grodow Rosieńskiego, y Telszewskiego przez Obywatelow swoich sposobem *moderna lege* opisanym importować ma.

A ten Podatek Czopowego y Szelężnego z Prowincyi W. X. Litt: przychodzący, niema się obracać, na żadne inne Expensa, tylko na nieuchronne Rzeczypospolitey potrzeby.

Approbacya Ordynacyi Kommissyi Skarbowey Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

ORdynacyą Kommissyi W. X. Litt: Skarbu dla Powszechney wiadomości względem rozsądzenia Jurysdycznych y Skarbowych Interessow ułożoną, wydrukowaną, y do approbaty Seymu teraźnieyszego podaną, *pro exigentia rei* meliorowawszy y potrzebne warunki y Ustawy w oney dołożywszy, mocą Seymu teraźnieyszego

ſzego approbuiemy, y aby według opiſu teraz poprawionego, y w Konſtytucyą wprowadzonego, dla Uniwerſalney wſzyſtkich wiadomości y obſerwancyi przedrukowana była, teyże Kommiſſyi Skarbowey zalecamy.

Ordynacya Kommiſſyi Rzeczypoſpolitey Skarbu Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

KOmmiſſya Rzpltey Skarbu W. X. Litt:, chcąc Obywatelow y wſzyſtkich ludzi Kupieckich ſprawy ſwoie, y iakiekolwiek żądania w tey Kommiſſyi maiących uwiadomić, nie tylko o niezawodnych inchoacyach Kadencyi ſwoich, z przepiſu Prawa poſtanowionych, ale też o wymiarze czaſu, tak do czynienia Sądowey ſprawiedliwości, iako też do uradzenia użytecznych Rzpltey dyſpozycyi, y do intereſſow Ekonomicznych rezolwowania deſtynowanego, ſtoſuiąc ſię w tym tak do Prawa Konfederacyi Generalney Seymu *Convocationis*, iako też do teraźnieyſzey Roku 1766. Konſtytucyi, takowy uſtanawia y do wiadomości wſzyſtkich podaie porządek.

Nayprzod w Kadencyach Sześć Niedzielnych, po odſądzoney naypierwſzey Januarowey *Anni* 1767. na dalſzy czas Jedney *Prima Junij*, Drugiey *Prima Xbris* zaczynać ſię maiących, dla czynienia ſprawiedliwości w każdym tygodniu dni: Poniedziałkowy, Wtorkowy, Srzodowy, y Czwartkowy, na rannych y poobiednych Seſſyach na Sądzenie ſpraw wyznacza; w Piątki zaś y Soboty około pomnożenia dochodow Skarbu W. X. Litt: układania Intereſſow, y Dyſpozycyi Ekonomicznych radę czynić będzie, gdy iednak Intereſſow potrzebuiących nagłey rezolucyi niebędzie, y w te dni Sądy odprawować ſię mogą; Co przy odwołaniu uprzedzaiącey Seſſyi obwieści. Cztery Regeſtra Sądowe Ordynaryine; *idque*: *Pierwſzy* Fiſci, *Drugi*: Injuriatorum Provinciæ, *Trzeci*: Extraneorum Injuriatorum, *Czwarty* Contraventionum, *à Piąty*. Taktowy uſtanawia. To ieſt w Poniedziałek każdego tygodnia *Pierwſzy* Regeſtr *Fiſci*, w ktorym mieścić ſię będą ſprawy Skarbowe *Juris & Facti*, za uczynionemi *prævia citatione* Aktoratami *Nomine* Jnſtygatora W. X. Litt: *ex delatione Theſauri*, lub przez Officyaliſtę Skarbowego, przeciwko komu, *& è converſo* przez kogo przeciwko Skarbowi, lub Officyaliście; *Drugi* we Wtorek Regeſtr *Injuriatorum Provinciæ*, w ktorym ſprawy o Handle, Manufaktury, Miary, Podatki, *cujuſcunque Tituli* Długi za Towary, Kontrakta, Wexle Kupcow, y inne z przyczyny *Commerciorum* krzywdy, Pretenſye, y Wiolencye wynikaiące, mieścić ſię maią; *Trzeci* we Srzodę Regeſtr *Extraneorum Injuriatorum*, to ieſt Zagranicznych, *& è*

con-

converſo Obywatelow Prowincyi Litewſkiey, z Kupcami Zagranicznemi, z Aktoratow rekonwencyonalnych, w ktory Regeſtr ſprawy między Kupcami zagranicznemi, à Naſzemi Obywatelami w pretenſyach z Handlu wynikaiących, *& ſecuritatis publicæ* handluiącym po drogach, maią bydź wpiſywane; *Czwarty* we Czwartek Regeſtr *Contraventionum*, o ſtałe Kontrawencye za wypadłemi Dekretami Kommiſſyi.

Z tych tedy Czterech Regeſtrow, ieżeliby w Pierwſzym ſpraw nieſtało, ma bydź wzięty Drugi; ieżeliby nieſtało w Drugim, ma bydź wzięty Trzeci; ieżeliby nieſtało w Trzecim, ma być wzięty Czwarty, *conſequenter non attenta dierum repartitione*, gdyby zaś w tych Czterech Regeſtrach ſpraw nieſtało, Rada około Intereſſow Ekonomicznych w te dni czyniona będzie. *Piąty* Regeſtr Taktowy każdego dnia o godzinie piątey po południu brany będzie, w tym Regeſtrze ſprawy nawet za zakazem *in caſu læſæ authoritatis Commiſſorialis* o Wiolencye Oſobom Sądowym, *in actuali Exercitio Oſcij* będącym y Jch ſłużącym, oraz Officyaliſtom Skarbowym, pod bokiem Sądowym, tudzież przyieżdzaiącym do Sądu, y odieżdzaiącym, *intra mænia* Miaſta poczynione mieścić ſię będą; Sprawy oraz o nieoddanie Kop *pro pænalitate* wſkazanych *ad Inſtantiam Inſtigatoris Theſauri* za zakazem bez Pozwu wpiſywane bydź maią.

Sprawy wpiſane właſnym domyſłem ſtrony, *niſi judicialiter* mazane bydź nie powinne, à z przywołanego wpiſu Sprawa zaczęta, poty kontynuować ſię ma, choćby naznaczony inſzemu Regeſtrowi czas zabrała, poki zupełnie *per Turnum* nieoſądzi ſię. *Stante* zaś *deliberatione* po odeſzłych Kontrowerſyach przywołana bydź może.

Konnexye albo *motiva* w Sprawach te tylko mieścić ſię mogą, ktore z iedneyże Sprawy wynikaią, lub gdy o iedną Rzecz Prawo będzie, nieſprawiedliwe zaś *motiva abrogantur* pod karą ſądową na Stronę y Patrona promowuiących nieſłuſznie. Kancellarya Kommiſſyi Skarbowey W. X. Litt: wpiſy Stronom rekwiruiącym zaraz według rekwizycyi każdego w Regeſtra na to *in folio* oprawne wpiſywać powinna, z wyrażeniem Jmion, Przezwiſk, y Urzędow Aktora, y Pozwanego, y o co ſą pozwani, à tych wpiſow do Sądzenia przypadaiących Wokandy dla wiadomości y pewności Stronom wypiſywać wolno będzie.

Protokoł Ekonomiczny, albo Dyaryuſz Kommiſſarz trzymać będzie, *abſque ſpeciali Salario*, w ktory Akta każdego dnia oraz rezolucye w intereſſach Skarbu do rady przypadaiących wpiſywać ma. Ktory Protokoł według opiſu Prawa wſzyſcy Kommiſſarze podpiſywać maią codziennie, Regeſtr ieden Aktoratow Kommiſſarz

trzymać będzie, dla wpiſywania krotkiego Sentencyi, y Kondemnat przy Aktoratach takoż *ſine Salario*, à Decyzyą każdą wſzyſcy Kommiſſarze podpiſywać będą, à drugi takowy Regeſtr będzie przy Skarbnym dla wołania wpiſow.

Protokoł dekretow oczewiſtych, tenże kommiſſarz z ferowaną Decyzyą konfrontować ma, à na konkluzyi każdey Kadencyi wſzyſcy Kommiſſarze podpiſać powinni.

Protokoł Ekonomiczny y Regeſtra po ſkończoney kadencyi *in Archivo Æconomico* przy Skarbnym W. X. Litt: zoſtawać maią, w ktorych na końcu teyże kadencyi Skarbny ſpiſze Regeſtr, czyli *Seriem Actorum*, à *in caſu* choroby, lub innemi intereſſami Skarbowemi zatrudnienia Skarbnego, Regent Sądowy *vices ſupplebit.*

Piſanie Dekretow, wydawanie Extraktow, Pieczęć y Korrekta do Regenta Sądowego należeć będą, ktory wypiſawſzy Dekreta, Protokuły *in Archivo* lokować będzie; Pozwy, Dekreta y wſzytkie Inſtrumenta, pod intytulacyą w Prawie opiſaną, to ieſt: *My Kommiſſarze Rzpltey Skarbu W. X. Litt:*, wychodzić będą, y pod Pieczęcią Skarbową na ktorey wyrznięte ſą Herby Prowincyi W. X. Litt: y J. W. Podſkarbiego W. W. X. Litt.

Wpiſy, Dekreta, Pieczęci, Korrekty, y Blankiety na Pozwy *pro re* Skarbu *tam ex Actoratu, quam ex reatu* bez żadney zapłaty *etiam ab altro offerentibus* Oſobom do Skarbu należącym z Kancellaryi wydawane bydź powinne, Strony zaś tak *ex delatione Theſauri* pozwane, iako też między ſobą y Skarbem proceduiące, za Extrakta, Widymuſy, Membrany, Korrekty, Pieczęci, do Kancellaryi płacić będą obligowane według niżey wyrażoney Tabelli, y nad opiſane w niey dochody żadnych innych extorſyi Kancellarya czynić niebędzie pod animadwerſyą Sądu, y winami przez Sąd Kommiſſarſki wſkazać mianemi, *& ſub privatione Officiorum.*

Ktoby do Skarbu miał pretenſyą, ten Officyaliſtom Skarbowym pod tytułem: *My Kommiſſarze &c.* iako w Prawie ieſt opiſano, ma wydawać Pozew, y położyć na Komorze Skarbowey, z zeznaniem Relacyi w tym Grodzie gdzie ta leży Komora. Chcąc widzieć chwalebną Młodzi Szlacheckiey Edukacyą deklaruiemy: iż w Paleſtrze mieścić ſię powinna Szlachta, Patronow iednak więcey bydź niema, iak tylko dwunaſtu, ktorzy w Akta Kommiſſyi Jmiona y Przezwiſka wpiſać dadzą, tudzież Regeſtra Applikantow, *alias* Agentow Sądowi podadzą, à wchodzący *in Patrocinium* w tym ſądzie Jurament wykona w te ſłowa.

Ja N. przyſięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu w Troycy Swiętey iedynemu: iż Stronie, ktora mnie do ſprawy ſwoiey wokować będzie, wiernie ſłużyć będę; Zbytecznego ſalarium czyli penſyi wy-

cią-

ciągać niebędę, onęż wziąwszy, od Sprawy, nietylko nieodstąpię, ale rady y Papierow stronie przeciwney ani przez siebie, ani przez subordynowane Osoby niewydam, y stronę przeciwną informować niebędę; Także Rady na zwłokę sprawiedliwości przeciwko Prawu, na wyniszczenie stron pozywaiących się Pryncypałom moim żadnym Pretextem y Kolorem dawać niebędę; Dokumentow, ktore mi powierzone będą, na uniknienie lub potłumienie sprawiedliwości taić niebędę; ale spraw przypaść maiących wypisane Merita, *albo* Status Causæ *nietrudniąc Sądu słownym długim doniesieniem Sądowi rzetelnie, bez uszczerbienia cudzey sławy podawać będę; Tak mi Panie Boże dopomoż y niewinna Męka Chrystusa Pana.*

Takowe wypełnione Przysięgi maią bydź nieodwłocznie w ProtokuleDekretowym zanotowane, à Ci Patronowie sprawy z uszanowaniem Sądu bez naymnieyszego urażenia stron donosić, y skromności Agentow swoich postrzegać powinni będą, pod Sądową Animadwersyą. Spraw zaś wszytkich napisane *Merita*, alias *Status Causæ* każdemu Kōmissarzowi, y Stronie przeciwney dawane bydź maią bez żadney exkuzy; po odbytych zaś Replikach żadne nowe rekapitulacye Spraw czynione bydź niemogą.

Wniesienia żadne czynione bydź niemogą pod winą na wnoszącego przeciwko teraźnieyszey Ustawie.

Do sprawy większey tylko dwoch Patronow należeć może, z iedney strony; Wpisy Porządkiem tak, iak wpisane, bydź maią wołane; à ktore na iedney kadencyi skończone niebędą, od tych na drugiey kadencyi wołanie ma się zaczynać.

A iako ta Kommissya iest Jurysdykcyą *ultimæ Instantiæ* w Interessach Skarbowych, pod iednemi Osobami od Seymu do Seymu zasiadaiąca; tak *pro satisfactione* pragnących prętkiey sprawiedliwości, żadnych Dylacyi y wybiegow Prawnych niedopuści, y one cale abroguie. Jednak ieżeliby kto pod czas przypadaiącey Sprawy, *quo casu* niemiał *ad manus* Dokumentow, Rzecz ewinkuiących; w takowym przypadku suspensa do drugiey kadencyi raz ieden pozwolona bydź może Stronie, *prævio Juramento circa cognitionem* Sprawy *præstando*, że nie na zwłokę sprawiedliwości, prosił o takową suspensę, ale *ob verum* tylko *casum*, niedostarczaiących się na ten czas Dokumentow.

Termin wydanych Pozwow od Daty zeznania onego Niedziel Cztery rachować się ma. Sessye ranne *præcisè* o godzine dziewiątey do dwunastey, à poobiednie od trzeciey do Siodmey trwać maią. A przed tym czasem y godzinami, Sessyi ani odwoływać, ani przywoływać nikt niebędzie miał mocy, ale za doyściem godzi-

ny, byle komplet był, nie czekaiąc na nikogo, Sądy y Seſſye zaczęte y kontynuowane bydź maią.

O uſtępy proſić żaden z Oſob zaſiadaiących bez racyi niema, ale proſiwſzy na uſtęp ma dać ſłuſzną tego przyczynę; na uſtępie żadne Oſoby, oprocz Oſob do Kommiſſyi należących znaydować ſię niemaią, y zatrzywywać ich Kommiſſya mocy mieć niebędzie.

Zaden z Oſob Kommiſſarſkich na Exekucye, Rewizye, Luſtracye, *ex effatis* Sądu ſwego wypadaiące, lub iakimkolwiek ſpoſobem Skarbu tyczące ſię funkcye wpraſzać ſię, lub one przyimować, oraz wdawać ſię *in promotionem* Spraw niema, pod Sądową animadwerſyą, ani Sąd onych naznaczać mocy mieć niebędzie; także inkwizycye w ſprawach na tey Kommiſſyi mieścić ſię powinnych, nie przez żadnego z Kommiſſarzow, ale przez Ziemſtwa y Grody expedyowane bydź maią, oprocz Spraw *ex termino tacto* przypadłych.

Warować *locum ſtandi* na kondemnaty bez Pozwu, y przypadnienia właſnego Aktoratu, nikt niema, ani dopraſzać ſię Sądu będzie, *ſub pœnis*, ani Sąd dozwolić będzie mogł, *ſub nullitate* warowania, à kognicya Kondemnat *circa negotium reſolvi* ma.

Kopy *pro lucris in Subſellijs* zwyczaynie płacone, w Sądzie Kommiſſyi brane od Stron niebędą. Kopy albo Winy Pieniężne, na Strony Prawo przeſtępuiące, gdy przypadać będą, nie na Stronę Sądu, lecz *pro re* Skarbu iśc maią, y z nich przy kalkulacyi na Seymie, razem iako z innych prowentow Kommiſſya rachować ſię będzie. Aby zaś pieniężne *Pœnalitates ad fiscũ* przyſądzone nietrudniły Sądu; przeſtrzegaią ſię Patronowie: iż za ſwoich Aktorow ſami nieodwłocznie przyſądzone Winy do Skarbu wypłacać powinni, *ſub carentia vocis* w inney ſprawie, à ſobie od Aktorow ſwoich odbierać będą. Kommiſſarze ziechawſzy na Kadencyą, odieżdżać bez zoſtawienia nad Kommplet przynaymniey dwoch, lub iednego Kollegow do adminiſtrowania ſprawiedliwości Swiętey, y intereſſow Ekonomicznych, oraz bez donieſienia ſię Jzbie, w potrzebach naglących Jch wyiazd, odieżdżać, czyli abſentować ſię nie maią; Ktorzy zaś przez iaki czas na oney nie będą, *abſentia* każdego ma bydź zapiſywana, y penſya odtrącona, według Prawa za czas omieſzkany.

Ponieważ wſzytkie libertacye, Paſzporty, Serwitoraty y Protekcye, przez Prawo ſą znieſione; przeto Kommiſſya Skarbowa onych bądź dla ſiebie używać, bądź dla kogokolwiek dawać, żadnym Pretextem na ſzkodę Skarbu niebędzie, ale Cło należące według Jnſtruktarza, każdy z zaſiadaiących na Kommiſſyi bez wſzelkiey excepcyi, rowno z innemi ponoſić y płacić powinien. Gdyby do-

zor

zor Skarbu był pewny, y niezawodny, deklaruiemy: Jż Kontraregestranci, y Superintendenci przyimować niebędą, tylko ludzie Stanu Szlacheckiego dobrze osiedli, y za kawencyą rekommenduiących czyli osobistą, czyli listowną (oprocz zasiadaiących Osob w Kommissyi) Ktorzy takowych Osob rekommendować ani kaucyi za nich dawać niepowinni. A Ci Kontraregestranci y Superintendenci przysięgli bydź maią, y żadnemu z Osob w Kommissyi zasiadaiących, lub za dyspozycyą ktòrego z Jch Mciow komu obcemu żadnych Pieniędzy z Prowentow celnych na Komorach będących wydawać niemaią, *sub pœnis & abjudicatione ab officio*, oprocz wydanych od Kommissyi na Kadencyach podpisami *in completo numero* stwierdzonych *solitâ formâ* Assygnacyi, za ktòremi tylko wypłacone Summy, *in Calculo* przyięte będą.

Ażeby zaś wszelkie rezolucye w interessach Skarbowych y onych expedycye, regularnym sposobem, y bez straty czasu z pilnością czynione były, dla uniknienia dłuższego, po zakończoney Kadencyi dosiadywania, na początku każdey Kadencyi, maią Kolledzy między siebie rozebrać dyspartymentem umowionym, y ustanowionym wszelkie interessa Ekonomiczne, y pracą w onych wynikaiącą do obowiązku każdego w szczegulności rozciągaiącą się rownie się podzielić, ażeby tym sposobem po naradzeniu się, y rezolucyi na Sessyach, każdy w stancyi, w czasie, *extra* Sessyi, Proiekta, kalkulacye, rezolucye na Memoryały *&c.* układał, y gotowe potym *ad approbationem* wszytkich na Sessye przynosił, gdzie czasu nietracąc na wniesieniu, y roztrząśnieniu rożnych y wielu razem Materyi, porządkiem należytym, iedna po drugiey roztrząśniona, y rezolwowana *decisione per Turnum*, lub też *Unanimitate* nieodwłocznie bydź powinna.

Patron ieden y Agent do interessow Skarbowych maią bydź od Kommissyi wyznaczeni, y kosztem Skarbu utrzymywani, Ktòrzy nietylko w Sprawach wszelkich Skarbowych stawać będą powinni, ale też na każdey kończącey się Kadencyi, maią wypisać *Seriem* Dekretow na oney wypadłych, *ex delatione* Skarbu, lub Officyalistow Skarbowych, y podać Kommissyi, ktora przytomnym Kontraregestrantom, zaleci *Executionem* onych, bądź to kontumacyinych bądź to na inkwizycye wypadłych, iakoby takowe Sprawy, *ex delatione Thesauri* rozpoczęte, iak nayprędsze brały dokończenie.

Niebędzie to zaś mocy y woli Kontraregestrantow, y innych Officyalistow godzić się z zapozwanemi Stronami własnym domysłem po zaszłych Dekretach, ale ieżeliby Strony pozwane żądały ugody, y satysfakcyą wszelką uczynić submittowały się; ma być to

pierwey Kommiſſyi domieſionym, y według otrzymaney rezolucyi Kontraregeſtrant lub Superintendent poſtąpić powinien będzie.

Aſſygnacya iedna na dwie Summy wydawana bydź niema, tylko *diſtinctim* na każdą, y takowe Aſſygnacye w Xięgę Oſobną wpiſywane będą, à *per extractum* z Xięgi wydawane.

Kwity także *diſtinctim* na każdą Summę *vigore* Aſſygnacyi *in completo Numero* Kommiſſarzow podpiſanych opłaconą *in debita forma*, z wyrażeniem gatunku Monety brane będą.

Ordynacya Akcydenſu Kancellaryi Sądowey.

OD wydawania z Xiąg Skarbowych wſzelkich Tranzakcyi, Extraktow, Dekretow y Widymuſow, od Arkuſza Złoty ieden. Od Pieczęci groſzy piętnaście, od Korrekty groſzy Piętnaście. W Skarbowych zaś intereſſach *tam ex actoratu, quam reatu pro parte* Skarbu wſzelkie Tranſakcye y Dekreta z Pieczęcią y korrektą bez żadney ſolucyi Kancellarya wydawać ma.

Władza y Powinność Kommiſſyi Skarbu W. X. Litewſkiego. Z wyznaczeniem czaſu Deputowania do Konſtytucyi y Delegacyi do Skarbow z Oboyga Narodow, oraz domieſzczenie Kommiſſarzow Skarbowych do Funkcyi Poſelſkiey, à wyłączenie od Marſzałkoſtwa Seymowego y Deputacyi do Konſtytucyi.

JAko Kommiſſya Skarbu W. X. Litt: dla ſamey tylko adminiſtracyi Ekonomiczney y Sądowey Skarbu Rzeczypoſpolitey ieſt uſtanowioną, tak procz tych, ktore ſą Konſtytucyami Rzeczypoſpolitey opiſane, żadnych innych Podatkow, Ceł, y iakimkolwiek imieniem płacy od Obywatelow W. X. Litt:, czy to na Skarb Rzeczypoſpolitey, czy to na inną iakąkolwiek deſtynacyą ſtanowić y exekwować, à uſtanowionych Konſtytucyami *neque per ſe nequè per aliòs*, iakimkolwiek pretextem na ſiebie (co im do Roty dołożono bydź ma) trzymać, lub innym niż ſą albo będą w tychże Konſtytucyach opiſane ſpoſobem wybierać, *ſancita eo nomine* wydawać niema; lecz we wſzytkim do opiſow Konſtytucyi dawnieyſzych, y oſtatniey *Anno* 1764. ſtanowionych nie w innym Je rozumieiąc iak właściwym y literalnym wyrazeniu ſtoſować ſię ma. Do Sądowey ſwoiey także Jurysdykcyi żadnych ſpraw, ktòreby *ex natura ſua* do innych należały Subſelliow, y inne z Prawa miałyby wyznaczone *Forum*, ani nawet *cauſas Inſcriptionum*, choćby *inter viventes perſonas, etiam conſentientibûs Partibûs* przyimować nie ma,

lecz

lecz tylko te, ktòre *non abusivo & prætextuoso Titulô* do Skarbowego Trybunału należały, *idq;* ktòre *directè Fiscũ Reipublicæ*, Kontrakty Handlowne, Sprawy Kupieckie, Wexlowe, y z Officyalistami Skarbowemi w sprawach Skarbu tyczących się, komuby od Nich krzywda się stała, y te ktòre Exekucyą publiczney Prawem opisaney w Kraju Ekonomij *concernunt*; A to wszytko *sub nullitate sancitorum & Decretorum secùs latorum & sub animadversione* przez Stany Rzeczypospolitey.

A iako administracya dochodow Rzeczypospolitey ustawiczney potrzebuie czułości y częstey Exekucyi, à ta w czasie dwoch Kadencyi *sufficienter* dopełniona bydź niemoże; więc do dwoch Sześciuniedzielnych Prawem opisanych Kadencyi, drugie dwie dwuniedzielne, *in intervallis* tamtych, Ekonomiczne tylko bydź maiące przydaiemy. Czas zaś zaczynania się, sądzenia y odbywania onych, takowym determinuiemy sposobem; to iest: po odbytey Sześćniedzielney Kadencyi Januarowey w Roku blisko następuiącym 1767. dalsze tym porządkiem zaczynać się maią: Pierwsza dwuniedzielna dnia osmego Marca, po ktòrey Sześćniedzielna w tymże Roku dnia Pierwszego Junij zaczynać się będzie, à po niey Trzecia dwuniedzielna dnia osmego *Septembris*, po ktòrey *iterum* Sześćniedzielna dnia pierwszego *Decembra* poczętemi, y kontynuowanemi bydź maią. Ktòre to Cztery na Rok Kadencye, podług tego opisu po sobie idące, y przez zamierzony Prawem czas *non interruptè* trwaiące *in completo Numero* Osob Piąciu punktualnie sądzone bydź maią. Pensyi zaś za Kommissarską pracę naznaczoney takowy na zawsze czyni się dyspartyment.

Każdy z Kommissarzow ktoryby punktualnie podług przepisu Prawa na czas y mieysce ziechawszy, Sześć Niedziel całe nieomieszkiwaiąc dni Sądowych, y nie absentuiąc się, *assiduè* sądził, za Sześćniedzielną Kadencyą po skończeniu się oney trzy Tysiące Złotych zupełne ze Skarbu Rzeczypospolitey odbierze, à zaś: za każdą Kadencyą Dwuniedzielną pomienionym sposobem odbytą, Tysiąc Złotych *similiter* wypłacono Mu bydź ma; ktorzyby zaś z Kommissarzow, na ktorą Kadencyą nie ziechali, lub zpoźnili się, tych pensyami, za omieszkanie *ad proportionem* opuszczonych dni wytrąconemi, *præsentes* na całych Kadencyach Kõmissarze dzielić się będą. Ze zaś na porządku *Archivi Œconomici, & Judiciarij* na ich dozorze, pewności y bespieczeństwie, Skarbowi Rzeczypospolitey y Stronom interessa swoie w Kommissyi maiącym wiele zależy; więc mieć chcemy, y ustanawiamy ażeby Kommissya Skarbu W.X.Litt: dwie Kancellarye, iednę Ekonomiczną, drugą Sądową, y dwoch Regentow, iednego do Ekonomicznych, drugiego do Sądowych

transakcyi od siebie wyznaczonych miała, ktorzy to Regenci, tak iako y Akta szczegulnie w Transakcyach, co do Aktu Sądzącey się Kadencyi regulowanych, przez sądzącą się tęż Kadencyą pod dozorem Pioro trzymaiącego Kommissarza będą, à po skończeniu Kadencyi Kommissarz Pioro trzymaiący, Akta, y Transakcye skończoney Kadencyi wespoł z Regestrami onych przez trzymaiącego Pioro przy zdawaniu podpisanemi, Urodzonemu Skarbnemu Litt: odda; Urodzony zaś Skarbny w Archiwach do siebie należących one oblokowawszy, w należytym dozorze y opatrzeniu z Regentami od siebie *extra Cadentias* dependuiącemi utrzymywać, y onemi zawiadywać *sub responsione*, tak za siebie iako też za Regentow *vigore* Praw dawnych powinien będzie, dla czego Urodzony Skarbny ma podać Kommissyi Czterech Kandydatow sposobnych do Regencyi, z ktorych Kommissya dwoch wybierze; Do Pensyi zaś dwoch Tysięcy Złotych dawniey Urodzonemu Skarbnemu naznaczonych, drugie dwa tysiące Złotych przydaiemy, y ze Skarbu W. X. Litt: co rok do opłacenia Cztery tysiące Złotych naznaczamy.

A że Pensya Regentowi Sądowemu przez Konstytucyą Seymu *Convocationis* ustanowiona iest niedostarczaiącą; przeto po trzy Tysiące Złotych tak Ekonomicznemu iako y Sądowemu naznaczyć y wypłacać Kommissya Skarbowa zupełną moc będzie miała, ktorzy to Regenci kontentuiąc się dla siebie takową Pensyą żadnych innych od kogokolwiek ani za Listy Podawcze Dworzańskie, ani za assygnacye, Dekreta, ani za żadne iakieżkolwiek Transakcye Stronom rekwiruiącym wydawane pretendować, *& etiam ab ultro sibi offerentibus* brać y przyimować niebędą mogli pod wroceniem *in duplo & refusione* Stronie *Litis expensarum*, co y do Juramentu przydano być ma.

Że zaś Kommissya Skarbu W. X. Litt: przez Konstytucyą *Convocationis Anno* 1764. ma sobie zlecone staranie: ażeby Rzeki Portowe dla wygody y bespieczeństwa handluiących wyczyszczone były; przeto mieć chcemy: ażeby przywodząc *ad Executionem* Prawo, taż Kommissya Skarbowa starała się Rzeki Portowe ile w mieyscach niebespiecznieyszych czynić *navigabiles*, y na ten wydatek, expens ze Skarbu W. X. Litt: *ad Summum* Sto Tysięcy Złotych Polskich corocznie naznaczamy, ktore *circa calculum & circa Documenta probatoria expensarum* przez Stany Rzeczypospolitey przyięte będą. Gdzie zaś Rzeki *ad commoditates & utilitates* transportow handlowych złączone bydź mogą, ma tam Kommissya zessać ludzi znaiących się dla ułożenia potrzebnych do tego Projektow *non obstantibus quibusvis* takowym skutkom *impedimentis*.

Stanowiemy to *insuper:* iż Kommissarze Skarbowi, od Stanow

now Rzeczypospolitey naznaczeni żadnym sposobem od obowiązku zasiadania w Kommissyi, y sprawowania funkcyi swoiey uwalniać się aż do naznaczenia im przez Stany Rzeczypospolitey następcow, ani przez funkcyą inną iakową, ani przez rezygnacyą tey, à obranie się na drugą, ani przez postąpienie do godności iakieykolwiek niemaią, à choćby ktory postąpił, tedy *eo ordine* iak pierwey zasiadał, zasiadać y sądzić Kommissyą będzie, aż do skończenia funkcyi Kommissarskiey.

Ze zaś Kommissye Skarbowe rachunki czynić & *Transactorum rationem* zdawać po złączeniu się Jzby Poselskiey z Senatem przed Stanami Rzeczypospolitey są obowiązane; przeto mieć chcemy, y ustanawiamy: aby Deputaci do Konstytucyi z Stanu Rycerskiego w Jzbie Poselskiey po obraniu Marszałka, y Rugach, à z Senatu po złączeniu się Stanow Rzeczypospolitey, rownie iako y *Delegati* do Kalkulacyi Skarbow oboyga Narodow wyznaczeni byli, & *hoc motivo* ażeby żaden z Kommissarzow Konstytucyą naznaczonych, ani Deputatem do Konstytucyi, ani Marszałkiem Seymowym zostawać niemogł, waruiemy. Possami iednak Kommissarze Skarbowi oboyga Narodow zostawać mogą.

Postanowienie o Lustracyach Starostw, y Dupli w Wielkim Xięstwie Litewskim.

GDy Prawo Koronne Seymu teraźnieyszego, o Lustracyach Starostw, y Dupli ustanowione, Prowincya W.X.Litt:: *in toto* przyimuie; Więc Exekucyą tegoż Prawa w Całym Xięstwie Litewskim chcąc mieć zachowaną, to *specialiter* stanowiemy. Jż lubo Konstytucya Seymu *Convocationis Anni* 1764. wyznaczywszy Lustracyą Starostw, y Kwartę z onych do Skarbu Rzeczypospolitey determinowawszy, termin wnoszenia Kwart ze wszystkich Starostw, do Kancellaryi Grodzkich, iedną ratą naznaczyła, gdy iednak płacenie tychże Kwart dwoma ratami *Possessoribus* iest łatwieysze, y w regularności dochodow Skarbowych użytecznieysze; przeto płacenie Kwart na dalszy czas dwoma ratami Marcową y Septembrową na każdą Ratę przez połowę Kwarty, zaczynaiąc naypierwszą Ratę w Roku przyszłym 1767. à *Die Prima Martij ad Quintam Aprilis*, à drugą *à Prima Septembris ad Quintam Octobris* naznaczamy. Ktore ażeby wszyscy Starostowie y Dzierżawcy punktualnie y niezawodnie do Kancellaryi Grodzkich importowali, *sub rigore Pœnarum* obowięzuiemy.

Waruiemy to iednak, gdyby *casu fortuito* znaczny Decess w intratach Starostw, lub Dzierżaw, wyniknąć miał, tedy wolno będzie Possessorowi uczynić rekurs do Kommissyi Skarbowey, y wy-

prowadzić Luſtracyą ſpoſobem w Konſtytucyi Seymu *Convocationis* 1764. opiſanym, według ktorey przez Kommiſſyą approbowaney, Kwartę wynikaiącą Poſſeſſor wypłacać będzie.

Kwadrupla zaś do wypłacenia od Nowych Poſſeſſorow, Prawem Seymu *Convocationis* uſtanowiona, aby interpretacyi niepodlegała, obiaśniamy: Jż nieinaczey rozumiana bydź ma, tylko Czwarta część intraty roczney, Staroſtwa lub Dzierżawy, to ieſt: Kwarta druga w pierwſzym Roku nowego Poſſeſſora do tey, ktòra Ordynaryinie corocznie dwoma Ratami opłacona być powinna.

Aże do Luſtracyi Staroſtw Xięſtwa Jnflantſkiego expedyowaney, wiele ieſt czynionych interwencyi nietylko o Grunta, ale też o Dobra Szlacheckie, iakoby pod Staroſtwa zagarnione, y wſzczęte ſą o to Procedera w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich Koronnych; przeto rozſądzenie tych ſpraw finalne w tychże Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich Koronnych, daiąc onym *poteſtatem cognitionis & reſolutionis* dawnieyſzych Luſtracyi iako nayprętſze mieć chcemy: aby Prowent z Staroſtw Xięſtwa Jnflantſkiego *in Commodum Reipublicæ* mogł być niezawodnie pewnym.

Gdzieby oraz od Dobr Ekonomicznych Stołu Naſzego *avulſa* w W. Xięſtwie Litewſkim na uſzczerbek Prowentow Naſzych *præjudiciosè* w Taryffę Dobr Hybernowych wprowadzone były, tedy w takowych Sprawach *Forum* w Sądach Naſzych Zadwornych Aſſeſſorſkich *pro cognitione naturæ Bonorum*, do rozprawy y oſtatecznego rozſądzenia wedle dawnych Praw zachowuiemy.

Ponieważ zaś Kommiſſya Skarbu W. X. Litewſkiego, niektorym Donataryuſzom ieſzcze w Roku 1764. przed zaczętą Luſtracyą Krolewſzczyzn, Przywileja na Staroſtwa, y Dzierżawy ſwoie maiącym, Kwadruplę według wyprowadzonych teraz Luſtracyi w Roku teraźnieyſzym 1766. *in Martiò* do Skarbu W. X. Litt: importować kazała, takowe zaś Kwadruple według dawney Kwarty nowi Donataryuſzowie wypłacać byli obligowani; przeto deklaruiemy: Jż takowe Kwadruple Staroſtw y Dzierżaw w Roku 1764. przed zaczęciem Luſtracyi konferowanych od Donataryuſzow do Skarbu W. X. Litt: importowane maią bydź, za Kwartę w bliſko naſtępuiącym Roku 1767. wytrąciwſzy Symplę kwartę dawniey płaconą *in duplo* akceptowane y potrącone, iakoż y teraźnieyſzym poſtanowieniem przyimuiemy y akceptuiemy.

Supplement do Kwarty y Dupli z Ekonomii Połockiey y Słonimſkiey.

JAko zaś w niektorych Dzierżawach Naſzych w Powiecie Słonimſkim leżących, iako to w Woytoſtwach Paſinickim, Prze-

wło-

ſwockim, Miżewickim y Głowſewickim, y Staroſtwie Słonimſkim uporczywe Poddańſtwo zaſzczycaiąc ſię iakowymiś wolnościami, włożoney na ſię czaſu Luſtracyi, z Staroſtw powinności, y robocizny Dzierżawcom ſwoim pełnić, oraz Daniny, Czyńſzow, poſtanow onych oddawać niechcą; à przeto Poſſeſſorowie tych Dzierżaw wyznaczoney z takowych przyczynionych powinności Kwarty wnoſić niemogli; A zatym dla uſkromienia zuwchałego onych niepoſłuſzeńſtwa iako też dla obaczenia y rozſtrąśnienia Praw y Przywilejow pomienionym Wſiom ſłużących, Kommiſſyą determinuiemy, y na nią Urodzonych Ludwika Orzeſzkę Podkomorzego Pińſkiego, Jana Makowieckiego Słonimſkiego, Jozefa Kaczanowſkiego Wołkowyſkiego Chorążych, Kazimierza Przecławſkiego Sędziego Grodzkiego, Michała Szwykowſkiego Piſarza Grodzkiego Słonimſkich naznaczamy. Ktorzyto pomienieni Kommiſſarze *unius duorumve abſentiâ non obſtante*, za poprzedzaiącym od ſiebie Czteroma Niedzielami wydanym obwieſzczeniem, na wyznaczonym terminie do Miaſta Naſzego Słonima ziechawſzy, y pomienionym Wſiom ſtawać przed ſobą kazawſzy, Prawa, y Przywileje onych roſtrząſną, y ieżeliby tylko *pro tempore & neceſſitate* były dawane, lub też nie tym familiom, ktore *adpræſens* w tych Wſiach znayduią ſię nadawane, albo też *ſubreptitiè* otrzymane pomiarkowawſzy, czyli też ieżeliby Autentycznych Praw, Przywilejow y doſtatecznych dowodow niemieli, dobrze uważywſzy, takowe uchylą; à robociznę y powinność taką, iaka w innych Wſiach Naſzych, *ducta proportione* gruntow uſtanowią, lub też ieżeliby iakowemi byli nadani wolnościami, *pro Juſtitia* rozſądzą, y umartwią. Oraz Jnwentarze tych Wſiow z wyrażeniem powinności od ſiebie uſtanowionych po dwa Exemplarze ſporządziwſzy, ieden *circa fundũ Poſſeſſoribus* zoſtawią, à drugi do Kancellaryi Kommiſſyi Skarbowey W.X.Litt: odeślą, *& ſeorſivo Inſtrumentô* pomiarkowawſzy z przyczynionych powinności, wynikaiący roczny Prowent Kwartę ſprawiedliwą z tego przychodzącą odznaczą, y takowy wyznaczoney Kwarty Jnſtrument do Kommiſſyi Skarbowey W. X. Litt: odeślą. Ktore to wyż pomienione Wſie, ieżeliby podług teraźnieyſzego poſtanowienia wyznaczoney robocizny, y wſzyſtkiey powinności wypełniać wzbraniali ſię; tedy za Rekwizycyą Dzierżawcow Kommiſſya Woyſkowa, ludzi Woyſkowych dla nakłonienia pomienionego zbuntowanego Poddańſtwa, pudług potrzeby dodać ma.

Similiter do Woytoſtw y Wſiow Ekonomij Połockiey, rownież buntuiących ſię, takąż Kommiſſyą naznaczamy, y na nią Urodzonego Jgnacego Łopacińſkiego Piſarza Skarbowego W. X. Litewſkiego, Juſtyniana Szczyta Kaſztelanica Jnflantſkiego, Jana

Buynickiego Stolnika, y Szymona Obrąpalſkiego Miecznika Woiewodztwa Połockiego, Andrzeia Pomarnackiego Horodniczego Wilkomirſkiego mianuiemy, y determinuiemy. Ktorzy *ſimili Methodô*, iak ſię wyżey do Dzierżaw w Powiecie Słonimſkim leżących opiſało, poſtąpić y rozſądzić maią *in loco Actui competenti.*

Uſtanowienie Miary y Wagi generalney.

ZAlecenie Seymu Konwokacyinego względem Uſtawy Miar, Wag, Łokciow iednoſtaynych w Wielkim Xięſtwie Litewſkim, ponieważ do Skutku przywodząc Kommiſſya Skarbowa przezornym one ułożyła ſpoſobem, Uniwerſałem, y przyłączoną do niego o Miarach, Wagach, y Łokciach explikacyą w iakiey ſą z Zagranicznemi podług Handlow Litewſkich, y z Miarą Koronną konnexyi Prowincyą Litewſką uwiadomiła, Garcy wchodzące do Miary Krajowey, z onych wnętrznym wymiarem oraz Funty czyli Gwichty wnętrznie wyważone y wymiarkowane, z ktorych Kamień ſkłada ſię, y łokieć zupełnie wymiarkowane y uregulowane do mierzenia w Kromach Towarow, ſtoſuiąc one do dawnych gruntowych rozmiarach używanych, iednoſtaynie odtąd takowe łokcie do powſzechnego w Prowincyi Litewſkiey zażywania, à dla zręczney Krajowi kommunikacyi do Kancellaryi każdego Grodu Woiewodztwa, y Powiatu rozeſłała; Zaczym takowe uregulowanie Miar, Wag, y Łokciow ſtwierdzaiąc mieć chcemy, y uſtanawiamy: aby w Całym Xięſtwie Litewſkim te od Kommiſſyi uſtanowione y rozeſłane, używane były Miary, Wagi, y Łokcie, to ieſt: do mierzenia Zboża ma być iednoſtayna Beczka, w ktorą Cwierci Cztery, do Cwierci Ośmin dwie, à do Ośminy ſzeſnaſtek dwie wchodzić ma, w takową ſzeſnaſtkę mieścić ſię garcy Szynkowych Dziewięć, w Ośminę garcy Oſimnaście, w Cwierći Trzydzieści ſześć, w Beczkę ſto Czterdzieści cztery, garniec zaś od ktorego wymiar regularny tych miar zawiſł, y ktorym wſzelkie Trunki mierzone bydź maią, ma w ſobie wnętrznie mierzony w głąb Calow Siedm, Cwierci dwie y Oſma część cala, na ſzerz calow Cztery, trzy Cwierci, y także oſma część cala; do ktorego Calow mierzenia ſkala położona, na tychże Garcach, y na Uniwerſałach po Kancellaryach Grodzkich rozeſłanych, y w Aktach Skarbowych pozoſtałych wyrażona, w takowy oraz Garniec wchodzi pułgarcowek dwie, do Pułgarca Kwart dwie, à do Kwarty dwie Pułkwartowki, Cechowy zaś do Hurtowych przedaży Garniec, do ſowitey rozciąga ſię proporcyi, to ieſt: Garcy ſzynkowych dwa, czyli Cechowy ieden, rowny wymiar znaczyć maią. A takowych garcy Cechowych Sześć, czyli Szynkowych garcy dwanaście do Czaſzy, ktorą ſię miody pra-

ne

śne w przedażach mierzyć powinne, wchodzić ma. Funt Litewski piątą częścią od Funta Berlińskiego mnieyszy, ma w sobie łutow Trzydzieści dwa, takowy zaś Funt, czyli Gwicht z Łutow w nich zawartych składaiący się Herbem Skarbowym na każdey sztuce w Gwichcie mieszczącey się oznaczony, ktorych Funtow do Litewskiego Kamienia Czterdzieści, à Kamieni pięć do Cetnara wchodzi, łokieć Litewski dzieli się wnętrznie na części Dwadzieścia Cztery, każda część Cal znaczy, Skala zaś na tymże łokciu położona, oznacza Calow Miarę z ktorych między sobą rowności łokieć wymierzać się powinien. Takowe Garce, Funty, y Łokcie do Kancellaryi każdego Grodu Woiewodztw, y Powiatow rozesłane. Prowincya zaś Litewska Kommissyi Skarbowey Uniwersałem, y przyłączoną do niegoż explikacyą uwiadomiona, ktory to Uniwersał, y explikacyą względem Miar, Wag y Łokciow ustanowionych approbuiąc, nakazuiemy: aby po wszystkich W.X.Litt: Miastach, Miasteczkach, Karczmach, takowe miary do mierzenia, Wagi do ważenia, Łokcie takoż do mierzenia, dla porządku Krajowego iednostayne używane były. Aby zaś WW. Woiewodowie y Starostowie Grodowi, przez swe Urzędy takowy zachowania Miar, Wag, y Łokciow, w Xięstwie Litewskim zaprowadzaiąc porządek, we wszystkich Miastach y Miasteczkach Miary zbożowe z poprzecznym w wierzchu prętem żelaznym do mierzenia pod strychulec, oraz Garce, y Łokcie cechowane expensem Magistratow, lub wszelkiey nad Miastami Naszemi y Dziedzicznemi zwierchności z Cechą Skarbową posporządzali, y takowy potrzebny Krajowi porządek do skutku przywiedli nakazuiemy. A ktoby zaś w Dobrach Naszych Krolewskich, Ziemskich y Duchownych w Miastach, Miasteczkach, Karczmach, Wsiach y wszelkich mieyscach, z Arendarzow, Karczmarzow, Szynkarzow, Kupcow, y wszystkich każdego Stanu Obywatelow, inszey Miary, Wagi, y Łokcia do przedawania, lub kupowania używać ważył się; tedy o to zapozwany do własnego Grodu rozprawę bez żadnych Dylacyi z Regestru *Fisci* przyiąć, y za dowiedzeniem winę stu Kop groszy Litewskich zapłacić będzie powinien.

A że na niektore Fundacye Duchowne, Starostwa, y inne Dobra według dawnych Praw, y Funduszow pewne Miary, Zboża, dawać są obowiązani; tedy takowe Miary na teraźnieyszą nową ustanowioną przeredukowane bydź powinne, y podług istoty należytości w Prawach y funduszach wyrażoney komu należeć Zboża będą, lub rożnicą Miary w teyże iednak proporcyi, obowiązku, oddawane bydź maią. Takowe ustanowienie: aby przez wszystkich w W. X. Litewskim każdego Stanu Obywatelow zupełnie uiszczone

były, pod winą wyż wyrażoną na przeſtępnych Prawu, nieuchronnie rozciągnąć ſię maiącą nakazuiemy.

Kwit Wielmożnemu Flemingowi Woiewodzie Pomorſkiemu, przeſzłemu Podſkarbiemu Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego

POnieważ W. Fleming bywſzy Podſkarbi Wielki Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego *adpræſens* Woiewoda Pomorſki rachuiąc ſię przed Kommiſſyą Skarbową W. X. Litt: z Summy Remanentowey *vigore* kalkulacyi na Seymie *Convocationis Annô Milleſimo Septingenteſimo Sexageſimo Quarto* przed Stanami Rzeczypoſpolitey z Prowentow Skarbowych W. X. Litt: czynioney u ſiebie pozoſtałey Miliona Sześciudzieſiąt Tyſięcy Siedmiuſet Siedmiudzieſiąt Dziewiąciu Złotych Polſkich, groſzy Szenaſtu, iako też z Summy Trzydzieſtu Tyſięcy ſtu ſzeſnaſtu Złotych Polſkich, groſzy piętnaſtu z Prowentow Celnych od Dnia pierwſzego Września 1764. Roku, do dnia pierwſzego Stycznia 1765. Roku, przed obięciem Rządow Skarbu W. X. Litt: przed Kommiſſyą Skarbową do ſiebie wpadłey, *in Summa Univerſali* z Summy Miliona Dziewięciudzieſiąt Tyſięcy Ośmiuſet Dziewięciudzieſiąt ſześciu Złotych Polſkich, groſza iednego wylikwidował ſię, y expens tey Summy realnemi Kwitami, wprzod przed Kommiſſyą, Skarbową W.X. Litt: à teraz przez tęż Kōmiſſyą Dokumentami y Kwitami przed Wielmożnemi y Urodzonemi od Nas y Stanow Rzplitey delegowanemi, *authenticè* reprodukowanemi dowiodł; więc z takowey Summy, Miliona, Dziewięciudzieſiąt Tyſięcy Osmiuſet Dziewięciudzieſiąt ſześciu Złotych Polſkich, groſza iednego, Tegoż Wielmożnego Fleminga Wojewodę Pomorſkiego y Sukceſſorow Jego *authoritate præſentis Conventûs* kwituiemy. Ze zaś pokazało ſię z tychże Rachunkow: Jż temuż Wielmożnemu Wojewodzie Pomorſkiemu należy z Skarbu W.X. Litt: Złotych Polſkich Sto Czterdzieści ieden Tyſięcy, Dwieście Czterdzieści Siedm, groſzy dwadzieścia Siedm; Więc takową Summę Onemu aſſekuruiemy, y aby Skarb Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego z Prowentow Rzpltey wypłacił, nakazuiemy.

Kwit Wielmożnemu Brzoſtowſkiemu Podſkarbiemu Wielkiemu Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego, tudzież WW. y UU. Kommiſſarzom Skarbowym.

POnieważ Wielmożny Michał Hrabia Brzoſtowſki Podſkarbi Wielki Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego, tudzież Wielmożni,

Uro-

Urodzeni, Tadeusz Ogiński Trocki, Tadeusz Burzyński Smoleński Kasztelanowie, Antoni Tyzenhauz Podskarbi Nadworny W. X. Litt: Gerważy Oskierka Referendarz W. X. Litt:, Stefan Olędzki Koniuszy W. X. Litt: Tadeusz Jundziłł Marszałek Powiatu Grodzieńskiego, Jan Szadurski Chorąży Xięstwa Jnflantskiego, Jan Wołkowicki, Stolnik Grodzieński, Michał Wazgird Podstoli Trocki, Zenon Wysłouch Podstoli Wojewodztwa Brześciańskiego, tak z Seymu *Convocationis*, iako też od Nas na mieysce wyszłych y ubyłych wyznaczeni Kommissarze, Kommissyi Skarbu W. X. Litt: oddawszy Nam, y Stanom Rzeczypospolitey Rachunki, wszelkich dochodow y wydatkow Skarbu W. X. Litt: Tychże Rachunkow przed Wielmożnemi y Urodzonemi z *Senatu* Wielebnym Gabryelem Wodzińskim Biskupem Smoleńskim, Urodzonym Jozefem Jakliński Oswiecimskim, Wielmożnemi Jozefem Hilzenem Jnflantskim, Tadeuszem Lipskim Łęczyckim Kasztelanami, z *Stanu Rycerskiego* Urodzonemi Andrzeiem Swięcickim Sędzią Ziemskim Radomskim z Wojewodztwa Sandomierskiego, Janem Hrabią Tarnawskim Chorążym Ziemi Halickiey, Kajetanem Xiążęciem Czetwertynskim, Starostą Woronowskim z Wojewodztwa Podolskiego, Janem Kłokockim Podstolim Mińskim, Starostą Kołaczewskim z Wojewodztwa Podlaskiego, z Ziemi Mielnickiey, Janem z Wolda Mejerem Woyskim Kowieńskim z Powiatu tegoż, Michałem Bitowftem Marszałkiem Upitskim, z Powiatu tegoż, Franciszkiem Pissuckim Piwnicznym W. X. Litt:, z Xięstwa Zmudzkiego, Antonim Dziekońskim Stolnikiem Powiatu Wołkowyskiego, z Powiatu Słonimskiego, Ludwikiem Herstopskim Podsędkiem Ziemi Wschowskiey, z Wojewodztwa Kaliskiego, Janem Walewskim Chorążym Szadkowskim z Wojewodztwa Sieradzkiego, Woyciechem Kosińskim Podstolim Płockim z Wojewodztwa Płockiego, Szymonem Kickim Starostą Sobowickim z Wojewodztwa Pomorskiego, Possami; do Konfrontowania z Dowodami *ad referendum* Nam y Stanom Rzeczypospolitey delegowanemi, obowiązki tey Delegacyi wykonywaiącemi, y Nam o dobrych Rządach Kommissyi donoszącemi, dostatecznie dochodow (*idque* Celnych od dnia drugiego Stycznia Roku 1765. do dnia pierwszego Lipca Roku 1766. à Czopowego, Kwart, Pogłownego Zydowskiego *inclusivè* z Ratą Septembrową tegoż Roku 1766) y wydatkow tegoż Skarbu W. X. Litt: Dokumenta, tudzież Protokuły, y wszelkie Akta swoie pokazali, ze wszystkich dochodow y wydatkow Skarbu W. X. Litt: za czas wyżey wyrażony zupełną uczynili Kalkulacyą, oraz *de omnibus suis gestis & transactis* dostatecznie uiścili się. Przeto za doskonałe y następuiącym Kommissyom na przykład bydź miane czyn-

ności, *pro publico* prace, y około pomnożenia Skarbu Litewſkieg Starania, o wdzięczności upewniwſzy onych, żadney niezoſtawuiąc pretenſyi zupełnie tak teraźnieyſzych, iako ubyłych Kommiſſarzow z Jch Sukceſſorami kwituiemy. Summę zaś reſztuiącą Pięćkroć dwa Tyſiące, Czteryſta Ośmdzieſiąt Sześć Złotych Polſkich, groſzy dwadzieścia ſześć, y puł, w Kaſſie Skarbu W X. Litewſkiego, y na Remanentach zoſtaiącą w Rachunkach przez Tychże Wielmożnych, Urodzonych Kommiſſarzow podpiſanych wyrażoną *ad dandam* z niey *rationem* naſtępuiącey Kommiſſyi zoſtawuiemy.

Redukcya Szoſtakow Zagranicznych w Wielkim Xięſtwie Litewſkim.

LUbo Kommiſſya Skarbowa W. Xięſtwa Litewſkiego, przy redukowaniu Monet zagranicznych zapatrzywſzy ſię na lepſze gatunki Szoſtakow, wſzyſtkie zarowno po groſzy Ośm y dwa Szelągi otaxowała; Ze iednak między temi Szoſtakami nayduie ſię wiele waloru tego niedochodzących; Więc zapobiegaiąc aby lepſze podleyſzemi wykupowane niebyły, wſzyſtkie Szoſtaſki zagraniczne do groſzy Ośmiu redukuiemy, co ſzkody przynieść nikomu niemoże, gdyż każdy lepſze gatunki maiący, przy topieniu ich *ſuperfluum valoris* we Srebrze naydzie.

A tym redukowanym Szoſtakom doczeſną tylko w Wielkim Xięſtwie Litewſkim kurrencyą pozwalamy, ktorą to Redukcyą Wielmożny Podſkarbi Litewſki z przytomnemi tu Kommiſſarzami Skarbowemi przez Uniwerſały ſwoie *exnunc* w Prowincyi Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego publikować zalecą.

Spoſob płacenia Summ od Debitorow Kredytorom z przyczyn Uſtawy Monet.

W Prowincyi W. Xięſtwa Litewſkiego, walorem zapiſow, y Praw zaſtawnych między Obywatelami zachowuiącey Exolucye Pieniędzy w rożnych gatunkach po zaſzłey Konſtytucyi 1717. pożyczonych, y opiſanych, do tychże opiſow Praw zaſtawnych, y Dekretow chcąc mieć ſtoſowane, oraz całość onych y ſprawiedliwe kredytow odzyſkanie zachować, takowym Je obiaśniamy, y uſtanawiamy ſpoſobem.

Aby każdy ktory pożyczył pieniędzy Czerwonemi Złotemi, lub Talarami bitemi *in ſpecie* w zapiſie wyrażonemi, one także *in eadem ſpecie* Czerwonych Złotych lub Talarow, to ieſt tyleż ſztuk ile wziął, oddać na Terminie do Exolucyi przypadaiącym był obowiązanym.

Ktory

Ktory zaś pożyczył u kogo pieniędzy Czerwonemi Złotemi, rachuiąc Czerwony Złoty, czyli po Złotych Osimnaście, czyli *alio Calculo numerico* Złotych rachowanemi, y opisanemi, albo też Talarami bitemi, rachuiąc Talar po Złotych Ośm, oddać one swemu Kredytorowi na Terminie do Exolucyi przypadaiącym także Czerwonemi Złotemi za Czerwone Złote, à Talarami bitemi za Talary w takowey iak dawana y zapisem opisana była, onych Cenie, był obligowanym, to iest tyle sztuk Czerwonych Złotych y Talarow ile wziął sztuk pożyczaiąc pieniądze.

A Tyńfami, y Szostakami Konstytucyą *Anni* 1717, ustanowionemi zaciągnione y do oddania takąż monetą opisane Summy, lub *currenti Moneta ad Exolutionem* determinowane, ponieważ Cena tych Tyńfow y Szostakow *ex ratione* wykupionych lepszych gatunkow iest przez porownanie wnętrznego waloru teraz zniżoną; więc nieprzywiązuiąc się do przeszłey Ceny tychże Tyńfow y Szostakow, iako w gatunku podleyszym pozostałych, lecz podług Ceny onych *adpræsens* ustanowioney maią bydź na terminach do exolucyi przypadaiących wypłacane, *in quantitate* Złotych w zapisach wyrażonych, takowemiż Konstytucyinemi Tyńfami y Szostakami, rachuiąc Tyńfa po groszy miedziannych Dwadzieścia Siedm, à Szostak po groszy takichże Dziesięć, lub nową teraźnieyszey Mennicy Naszey Monetą, oddaiąc za każdy Złoty w zapisach wyrażony, Złoty *in specie* nowey Naszey Monety maiący w sobie groszy Srebrnych cztery.

Similiter Summy pozaciągane przed Redukcyami, y po redukcyach zagranicznemi Monetami, y do oddania takowemiż Monetami opisane, maią bydź przed następuiącą onych kassacyą na przypadaiących do exolucyi Terminach wypłacone, *in quantitate* Złotych w zapisach *expressa*, takąż zagraniczną Monetą do przeszłey Ceny nieprzywiązuiąc się, lecz Ceną tychże Monet przez wyż wyrażoną reducyą teraz postanowioną.

Żeby zaś takowe Exolucye łatwiey ziścić się mogły, Kurs redukowanych *adpræsens* Monet zagranicznych *ad Diem Primam Septembris Anni* 1767. w Cenie uczynioney onych teraz redukcyi proroguiemy, y od Kassacyi do tegoż Terminu ubespieczamy. Oraz Kommissyą Naszą Menniczną obowięzuiemy; żeby przed wyż wyrażonym do kassacyi zagranicznych Monet Terminem, Prowincyą Wielkiego Xięstwa Litewskiego Monetą Naszą nową uprowidowała.

A Kurrencyą Tyńfow y Szostakow Polskich Konstytucyinych także w Cenie redukcyi *adpræsens* uczynioney, utwierdzaiąc, że dalszey redukcyi y kassacyi podlegać nie maią, waruiemy y ostrzegamy.

Warunek dochodów Starostwa Brześciańskiego z przyczyny zniesionego Cła generalnego.

DOchod Starostom Sądowym Brześciańskim, *ante Unionem* nadany *Titulo:* Drągowe u Palu Brzeskiego od spławnych na Rzece Bugu Statkow, y Drzewa wybierany, à Konstytucyą Seymu *Convocationis* przy Uchwale Cła generalnego warowany, z produkowanych zaś przed Nami na teraźnieyszym Seymie Kommissyi Skarbowey Rachunkow, na Cztery Tysiące Złotych Polskich wylikwidowany, z przyczyny: że żadnego innego Starosta Brzeski Litewski Prowentu niema, à chcąc mieć on ubespieczonym: aby Taż Kommissya Skarbowa W. X. Litewskiego z kassy Skarbowey corocznie po Cztery Tysiące Złotych Polskich teraźnieyszemu Staroście Urodzonemu Sosnowskiemu Pisarzowi Polnemu W. X. Litewskiego y Następnym Starostom wypłacała, y oddawała, ustanawiamy. Co dla innych Starostw Grodowych, iakieżkolwiek Prowenta maiących *in sequelam & præjudicatum* iść nie ma.

Wyznaczenie Kommissarzow Skarbowych Litewskich.

DO Kommissyi Skarbu W. X. Litewskiego przy Wielmożnym Podskarbim Wielkim y Urodzonym Podskarbim Nadwornym Seymu teraźnieyszego, większością Głosow obranych deputuiemy. *Ex Senatu:* WW. Adama Brzostowskiego Połockiego, Jozefa Niesiołowskiego Nowogrodzkiego Kasztelanow. *Ex Equestri Ordine:* UU. Stefana Olędzkiego Koniuszego Litewskiego, Jędrzeia Ogińskiego Miecznika Litewskiego. Kossakowskiego Pisarza Skarbowego Litewskiego, Jerzego Leparskiego Podkomorzego Upitskiego, Jana Wołkowickiego Stolnika Grodzieńskiego, Zenona Wysłoucha Podstolego Brześciańskiego, Bernarda Szwykowskiego Starostę Onińskiego

MATERYE WOYSKOWE

Approbacya

Ordynacyi Kommissyi Woyskowey Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

POstanowiona Konstytucyą Seymu szczęśliwey Koronacyi Naszey Kommissya Woyskowa w Wielkim Xięstwie Litewskim, kiedy dla odbywania Jurysdykcyi swoiey, Ordynacyą napisała *sub*

Actu

Actu Roku 1765. Miesiąca Marca 10. Dnia, przeto za powszechną Stanow Seymuiących zgodą, onę approbuiąc, y niektore Punkta *pro exigentia rei* stanowiąc; aby *in codicem Legum* była wpisaną mieć chcemy.

Ordynacya Kommissyi Woyskowey W. X. Litt: pod Prezydencyą J. W. Michała z Koziełska Ogińskiego Woiewody Wileńskiego ułożona y opisana.

KAżda Jurysdykcya istotę swey powagi y sławy zakłada na doskonałym porządku, czyli przezorney Ordynacyi, ktora przepisem swych Reguł, uczy szukaiących sprawiedliwości z iakowym zachowaniem się y sposobem do oney przystępować powinni. Kommissya Woyskowa Rzeczypospolitey W. X. Litt: żadney Magistraturze niechcąca ustąpić w staraniu o iak naydoskonalszą Sądow swoich Formę, gdy do sprawowania władzy nad Woyskiem ostatnią Konstytucyą Seymu *Coronationis* sobie powierzoney, widzi nie oddzielnym ogniwem spoioną Administracyą sprawiedliwości, dla wiadomości wszystkich, *ad hoc subsellium* udaiących się, oraz dla porządnego Sądow swoich odbywania takową ustanawia Ordynacyą.

Cztery Regestra do Wpisow używane będą: Pierwszy Ordynaryiny, Drugi *Incarceratorum, & Exorbitantium*, Trzeci *Remissarum & Appellationum*, Czwarty Taktowy.

Do Ordynaryinego Sprawy są należące o Długi winne przez Deputata Chorągwi, przez Exaktora Regimentowi, y o zaległe u nich Zołdy, y inne między samemi Woyskowemi podobnież pretensye. W Regestrze *Incarceratorum & Exorbitantiarum* mieścić się maią sprawy *Criminales* exorbituiących na Leżach lub Konsystencyach, oraz w ciągnieniu y przyiazdach *Disciplinā militarem* przestępuiących bez inwolucyi pod żadnym pretextem innych spraw wszelkich. Do Regestru *Remissarum & Appellationum* sprawy wchodzić powinne *à Subsellis Civilibus* do Woyskowych odesłane, lub za Appellacyą od Sądow Regimentarskich. Taktowy zaś brany będzie w czasie *lesionis* Osob u Sądu zasiadaiących, y wynikłych niespokoyności *sub securitate Judiciorum* między Woyskowemi.

Gdyby Strony prawuiące się wiedziały o czasie sądzić się maiących Aktoratow, takowe Kommissya czyni rozrządzenie: W pierwszych dwoch Tygodniach po zaczętey Kadencyi, maią bydź expedyowane Likwidacye Woyska, oraz Rekwizycye Lustracyi, y przeyrzenie Rapportow; w Trzecim Tygodniu Sądy otworzyć się powinne, przez wszystek czas, przywołuiąc przed południem sprawy z Regestru ordynaryinego, po południu zaś z Regestru *Remis-*

ſarum, ieżeli ſprawa zrana zaczęta odſądzoną zoſtanie. Ggyby zaś ſpraw w Regeſtrze Remiſſyinym nie było, y na po obiedney Seſſyi, ordynaryiny kontynuowany będzie. Regeſtr *Incarceratorum, & Exorbitantiarum* po każdym odſądzonym Aktoracie z powyżſzych ma bydź wołany. Taktowy zaś w każdey porze *etiam in tractu* ſądzącey ſię ſprawy będzie wołany; wſzyſtkie Aktoraty na pierwſzey Kadencyi nieodwołane, na naſtępuiącey naypierwey expedyowane będą; Po nich nowe Wpiſy brane zoſtaną. Do Wpiſow zaś ci naybliżſzemi będą, ktorzy na wyżſzych Sądach odeſłani byli na Jnkwizycyą.

Zapozwany każdy na Terminie Sądow ſtawać powinien, gdyby zaś był *contumax*, areſztowanie Zołdu wſkazane bydź ma, y takowy gdyby chciał za ſłużbę Woyſkową podziękować, poty niemoże zoſtać uwolniony, poki od oſkarżenia oczyſzczony nie będzie, na ktorym Strona Powodowa wygrawſzy ſprawę, expenſa prawne przyſądzone mieć powinna. Gdyby zaś przez upor *merè* dla protrakcyi ſprawiedliwości, dwukrotnie dał ſię wzdać, Sąd takowego Kaptywacyą wſkazać, y *ad Judicium* kazać przyprowadzić obligowany będzie.

Dla umknięcia zaś prawuiącym ſię przyczyn do koſztow, zoſtawuie ſię wolność ſtawania przez ſamych ſiebie, lub przez Plenipotentow czyli przez Patronow.

Wpiſane w pomienione Regeſtra ſprawy, Urodzony Regent Kommiſſyi, dla informacyi Stron wypiſawſzy Wokandę, onę u Drzwi Jzby Sądowey przybiie.

Każdy Cywilny zapozwawſzy Zołnierza, *Forum* Kommiſſyi Woyſkowey, według dawnych Praw przyiąć ma.

Pozew na Kommiſſyą, albo *ad manus* bydź powinien podany, albo na Konſyſtencyi głowney kładziony, à Kommendant zapozwanego obwieścić powinien.

Nieprzytomnym na Sądach Termin podania Pozwu Czteroniedzielny zakłada ſię, przytomni zaś *ad Latus Judiciorum* zaraz ſtawać powinni ku rozprawie; Zeby zaś *clandeſtine* na pokrzywdzenie czyie Aktoraty niebyły wynoſzone, zeznanie podanego Pozwu, *omnino* przez Woyſkową Oſobę czynione bydź powinne, przed Kommendantem tey konſyſtencyi od ktorey do podania Pozwu Zołnierz ieſt użyty, z warunkiem, aby tenże Kommendant dał ſwoie *teſtimonium* takowego zeznania.

Decyzye wſzyſtkie Sądowe, gdzie *Unanimitas* zaydzie w Sentencyonarzu wſzyſcy podpiſzą Kommiſſarze, gdzie zaś rożnić ſię będą zdania, wyrok Sądowy *ex Pluralitate* wypadaiący powinien bydź podpiſany przez Kommiſſarzow, większością kreſek decyduią-

duiących, y *talis Potioritas* Głosow *valorem* Dekretu *statuet, diversè* zaś *sentientibus* zdanie swoie *inferiùs* zapisać wolno będzie.

Dekret Kommissyi w Protokole zapisany, à podpisany przez Kommissarzow, Extraktem wychodzić powinien, z Pieczęcią Woyskową y z podpisem Prezyduiącego.

Pieczęć Kommissyi Woyskowey bydź powinna z Herbem Xięstwa Litewskiego y z napisem na około: *Pieczęć Rzeczypospolitey Kommissyi Woyskowey W. X. Litt:* Ktora większa do Dekretow, y Ordynansow, à mnieysza do expedycyi listowych używane będą.

Potrzebne y nieodbite Expensa Kommissyi Woyskowey, tak na pensye ustanowionym Officyalistom, iako y inne potrzeby z Largicyi podług opisu Prawa Roku 1717. opatruiąc, tak się ustanawiaią: Urodzonemu Antoniemu Dziekońskiemu Stolnikowi Wołkowyskiemu Pisarzowi Kommissyi Woyskowey wyznaczoną przez Konstytucyą Roku 1717. na Kancellaryą Woyskową pensyą Sześć Tysięcy Złotych Polskich waruiemy, Ktoremu *in subsidium* expensow, takoż z Summy Largicyiney Tysiąc Złotych Polskich dodaiemy, na Urodzonego Pawlikowskiego Regenta takoż z Summy pomienioney Largicyiney Trzy Tysiące Złotych Polskich naznaczamy. Urodzonemu Generał Adjutantowi Kommissyi dwa Tysiące Złotych, Jnstygatorowi Ośmset Złotych, à Woźnemu Trzysta Złotych postanawiamy, y aby corocznie *per medium* za każdą Kadencyą opłacane były, mieć chcemy.

Rapporta wszystkie *in interstitio* Kadencyi, do Prezyduiącego *ultimariè* y do WW. Hetmanow, odsyłane bydź powinne, z ktorych ieźliby co było doniesionym *Publicam Tranquillitatem* wzruszaiące, à rezolucyi od Kommissyi y WW. Hetmanow potrzebuiące, tedy Tenże Prezyduiący całą Kommissyą na mieysce gdzie się sądzi, konwokować swoiemi listami powinien będzie, z tym warunkiem: aby żadne dyspozycye stanowione nie były, y Ordynanse nie wychodziły, iako *ex completo Numero* Kommissarzow, Ktorych piąciu *omnino ad hos actus* znaydować się ma.

Podwyższenie Płacy Woysku Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

KIedy z Wiekiem wzrastaiącym ściągaiących się *ad victum & amictum* potrzeb Ceny znacznie zostały uwiększone, dla czego y Woysko W.X. Litewskiego za Zołd Konstytucyą Roku 1717. postanowiony, żadną miarą niezdołaiąc wyżywić się, częstokroć w przechodach, y na Konsystencyach, właśnymże Obywatelom bywa uprzykrzone; przeto względnością na sprawiedliwość pobudzeni,

ni, aby na uſługi Oyczyźnie konſekrowani martwiącym każdego niedoſtatkiem niezoſtali uciśnieni, za zgodą Stanow zgromadzonych poniżſzy Regulament dodatkowey płacy, poſtanawiamy. Y Konie Towarzyſkie w Polſkim zaciągu, oraz Porcye Zołnierſkie, Cudzoziemſkiego Autoramentu nad przepis wſpomnioney Konſtytucyi Roku 1717. naſtępuiącym podwyżſzamy ſpoſobem; to ieſt: Na 400. koni Uſſarſkich, na Koń dodatku po złotych Polſkich 172. uczyni Summa Złotych 68800. Na 1200. Koni Petyhorſkich na Koń dodatku po złotych 128. uczyni Summa Złotych 153600. Na 700. Koni przedniey Straży dodatku po Złotych 128. uczyni Summa 89600. Na 360. Koni Pułku Urodzonego Bielaka w ktorych aktualnie do boju, y potrzeby 180. Towarzyſtwa y tyleż Pocztow znaydować ſię powinno, na Koń dodatku po Złotych 100. uczyni Summa Złotych 36000. Na 300. Koni Pułku Tatarſkiego Urodzonego Koryckiego, w ktorych takoż 150 Towarzyſtwa y tyleż Pocztow aktualnie ma ſię zawierać, dodatku na Koń po Złotych 100 uczyni Summa 30000. Regimentowi Gwardyi Naſzey Konney do każdey Porcyi dodatku po Złotych 150. uczyni Złotych 90000. Regimentowi Konnemu Buławy Wielkiey W. X. Litt:, do każdey Porcyi dodatku po Złotych 150. uczyni złotych 45000. Regimentowi Konnemu Buławy Polney W. X. Litt: do każdey Porcyi dodatku po Złotych 150. uczyni Summa Złotych 45000. Regimentowi Konnemu J. W. Woiewody Wileńſkiego, do każdey Porcyi dodatku po Złotych 150. uczyni Summa Złotych 45000. Gwardyi Naſzey Pieſzey, do każdey Porcyi dodatku po złotych 62. y groſzy 15. uczyni Summa Złotych 62500. Regimentowi pieſzemu Buławy Wielkiey W. X. Litt: do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. y groſzy 15. uczyni Złotych 26562. groſzy 15. Regimentowi pieſzemu Buławy Polney W. X. Liit: do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. y groſzy 15. uczyni Summa Złotych 26562. groſzy 15. Frey Kompanij Artyleryi do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. groſzy 15. uczyni Sūma Złotych 9375. Chorągwi Janczarſkiey Buławy Wielkiey W. X. Litt. do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. groſzy 15. uczyni Summa Złotych 8750. Chorągwi Janczarſkiey Buławy Polney W. X. Litt: do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. groſzy 15. uczyni Summa Złotych 6250. Piechocie Trybunalſkiey do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. groſzy 15. uczyni Summa 6250. co wſzyſtko *in Univerſum* ſkomputowaſzy ogolna wypada Summa na powiękſzenie Zołdu Woyſkowego 749250. à tak złączywſzy poſtanowioną przez Konſtytucyą 1717. płacą z ninieyſzym podwyżſzeniem Zołdu wychodzić będzie na Konia Uſſarſkiego po Złotych 600. na Petyhorſkiego

ſkiego po Złotych 500. Na Przedniey Straży, y Tatarſkiego po Złotych 400. Na Porcyą iedną Draguńſką po Złotych 450. Na każdą porcyą Jnfanteryi, Janczarſką y Węgierſką po Złotych 262. groſzy 15. takową zatym Summę według opiſanego na każdą Chorągiew y Regiment wydziału Kommiſſya Skarbowa W. X. Litt: niezawodnie opłacać będzie, dwiema Ratami *idquè* w Marcowey y Septembrowey, zaczynaiąc dopłacenie wſpomnionych dodatkow od Raty Marcowey *Anno* 1769. *incluſivè*.

Ponieważ Chorągiew y Regimenta, Lokacye, y Konſyſtencye ſwoie, od mieyſca agituiącey ſię Kommiſſyi Skarbowey oddalone maią; zaczym aby ieżdżąc po Pieniądze do Skarbu niepotrzebnych na podroż expens niemiały, Kommiſſyi Woyſkowey zalecamy: aby ułożywſzy Tabellę w ktorym Wojewodztwie, lub Powiecie Chorągiew czyli Regiment ſtoi, y wiele na ktorą Chorągiew, według teraźnieyſzego Dyſpartymentu na dodatek Summy należeć będzie, onę *Conſilio Œconomico* poda, à Kommiſſya Skarbowa uſtanowi *Fundum* w tychże ſamych Grodach, lub pobliżſzych, z ktorych nie udaiąc ſię do Skarbu, Zołnierze Summy ſobie wydzielone odbierać będą.

Doſtatecznie w Zołdy opatrzone Woyſko, aby odtąd za właſne Pieniądze wſzędzie żyło, y żadnych extorſyi nieczyniło, oraz Podwod, Paſzy, od Obywatelow niewyciągało waruiemy, y dozor iak nayściśleyſzy *Diſcipline Militaris* Kommiſſyi Woyſkowey zalecamy. *In caſu* zaś naymnieyſzey krzywdy udziałaney komukolwiek, *Pars injuriata* w Kommiſſyi Woyſkowey ſatysfakcyi dopominać ſię będzie, à Kommiſſya wyrokiem ſwoim, *duplicem refuſionem damnorum*, tudzież expens prawny na Kommendancie pokrzywdzonym wſkazać obligowana będzie, Kwatera tylo na Kommendę, dach dla Zołnierzy, woda, y opał, na Konſyſtencyach pozwala ſię.

Między pierwſzemi Staraniami Naſzemi, gdy y dogodzenie ſprawiedliwym Woyſka potrzebom mieścić powinniśmy, przeto z reprezentacyi Kommiſſyi Woyſkowey W. X. Litt: uważywſzy, że Woyſko Litewſkie, na rożne Konſyſtencye przez Konſtytucyą Roku 1717. rozłożone, niewygodne mieć muſi Konſyſtencye, teyże Kommiſſyi Woyſkowey polecamy: aby inſzy dyſpartyment Lokacyi Chorągwi y Regimentow *habita ratione* wygodnieyſzego ſtanowiſka, oraz kommunikacyi Chorągwi z Chorągwiami, y Regimentow z Regimentami poſtanowiła, *nil quidquam derogando* mieyſcom pod lokacyą Zołnierza podpadać niepowinnym. Dla utrzymania zaś ſpokoyności w Mieście Naſzym Wilnie Stołecznym, Regimentowi Pieſzemu Buławy Wiekiey W. X. Litt: Konſyſtencyą tamże naznaczamy.

Regimenta Gwardyi Konney y Pieſzey W.X. Litt:, ponieważ rownie iak Koronne dla Straży Boku Naſzego, należąc, na mieyſcach Rezydencyi Naſzey znaydować ſię muſzą; przeto poprawa Płacy dla nich tak, iak dla Koronnych *à Die Prima Martij Anno* 1767. zaczynać ſię ma.

Zeby zaś Woyſka W. X. Litt: nową dobrą Monetą, zapłatę uſtanowioną odbierały, obowięzuiemy Kommiſſyą Skarbową W. X. Litt: aby po uſtanowionym Regulaminie przez Kommiſſyą Woyſkową dodatkowego Zołdu, *Lege præſenti* dla Woyſka uſtanowionego, do Grodow gdzie Płaca Woyſku ieſt deſtynowana, tyle Summy w Monecie nowey przeſyłała, ile w redukowaney Monecie w tychże Grodach złożono będzie.

Ponieważ Gwardye Naſze Litewſkie Pieſza y Konna dla Aſſyſtencyi Naſzey uſtawicznie w Warſzawie będące, dla drożyzny ſwemi Porcyami, obeyść ſię y wyſuſtentować nie mogą, przez wzgląd że *pretia rerum* tak znacznie w gorę poſzły, poſtanawiamy: aby Skarb Litewſki corocznie dodatku albo Culagi do zwyczaynych Porcyi na te dwa Regimenta deſtynowanych dopłacał, w proporcyi Porcyi poſtąpionych na Gwardye Koronne, ktory to dodatek poty wypłacany bydź ma, poki te Gwardye w Warſzawie mieć będą Konſyſtencyą.

Podwyżſzenie Porcyi Chorągwi Marſzałkowſkiey Wielmożnego Marſzałka W. Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

PONieważ Całemu Woyſku ieſt podwyżſzona Płaca, do rownegoż podwyżſzenia Porcyi Chorągiew Marſzałkowſką Wielmożnego Marſzałka Litewſkiego, przypuſzczamy, poſtanawiaiąc: aby Porcya tey Chorągwi do Dwochſet Sześciudzieſiąt dwoch Złotych Polſkich y groſzy Piętnaſtu wynoſiła,

Ubeſpieczenie Płacy Woyſku Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

ZAlecamy Kommiſſyi Skarbowey W.X. Litt: aby w Expenſach Prawem ſobie zleconych, wypłacanie Zołdu Woyſku W. X. Litt: pierwſzą zawſze przed innemi miało Exekucyą.

Obmyślenie nadgrody Zaſłużonym w Woyſku Officyerom W. X. Litt.

TA ieſt Oycowſkiego Naſzego ſtarania o nadgrodzie Zaſłużonym Oyczyźnie troſkliwość, aby każdy na Uſługach Rzeczypolitey wycieńczywſzy zdrowie, y ſiły, pozyſkał nadgrodę y w wieku zaſtarzałym doſtatecznie był opatrzony; przeto przez wzgląd na

za

zasłużonych w Woyſku W. X. Litt: Officyerow *utriusque authoramenti*, laty, lub kalectwem obciążonych, niemogących daley powinności ſwoich odbywać, Summę Pięćdzieſiąt Tyſięcy Złotych Polſkich ze Skarbu W. X. Litt: naznaczamy, ktorą corocznie Kommiſſya Skarbowa, Kommiſſyi Woyſkowey wyliczać będzie w czaſie płacenia na Woyſko zwyczaynym, *Conſilium Bellicum* z takowey Kwoty rozdział czynić będzie, na Officyerow ſłużyć dłużey niezdołaiących y onym *habito reſpectu* na Rangę, Penſyą dożywotnią naznaczy.

Ponieważ rożne znayduią ſię Expenſa ktore Kommiſſya Woyſkowa zaſtępować powinna; Zaczym aby *Conſilium Œconomicum* Summę Czterdzieści Sześć Tyſięcy na Largicye Konſtytucyą Roku 1717. deſtynowaną totalnie do Kommiſſyi Woyſkowey wypłacała, *ſtatuimus*, z ktorey iako też y powyżſzey na Seymie *calculus* powinien być uczyniony.

Wyznaczenie Oſob do Kommiſſyi Woyſkowey Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

DO Kommiſſyi Woyſkowey W. X. Litt: przy W. Hetmanie Wielkim lub Polnym W. X. Litt: z Seymu teraźnieyſzego większością głoſow obranych, deputuiemy *ex Senatu* J.W. Michała Ogińſkiego Woiewodę Wileńſkiego, W. Jana Chodkiewicza Staroſtę Zmudzkiego. *Ex Equeſtri Ordine* UU. Jozefa Sosnowſkiego, Piſarza Polnego Litt:, Antoniego Żabiełłę Łowczego Litt:, Jędrzeia Ukolſkiego Podkomorzego Trockiego, Jozefa Sapiehę Pułkownika Uſſarſkiego, Jana Jabłońſkiego Generał Majora Woyſk W. X. Litt: Antoniego Tyſzkiewicza Generał Majora Woyſk W. X. Litt: Jana Wittińghoffa Staroſtę Okniańſkiego.

MATERYE JURYDYCZNE

Dodanie Regeſtrow Ziemſtwom y Grodom w W. X. Litewſkim.

GDy Urzędy Ziemſkie, y Grodzkie Konſtytucyą *Coronationis Anno* 1764. dwa tylko Regeſtra, ieden Cywilny, drugi *Incarceratorum* do Sądzenia ſpraw Statutem, y dalſzemi Prawami determinowanych maiąc wyznaczone, ſprawom *Expulſionum*, *Exemptionum*, y za Obligami prętkiey ſprawiedliwości przez zagęſzczenie Aktoratow przyſpieſzyć niemogą; przeto do wyrażonych dwoch Regeſtrow, trzeci Regeſtr pod Tytułem *Summarij Proceſsus* Ziem-

ſtwom y Grodom wW. X. Litewſkim przydaiemy, do ktorego Regeſtru w Ziemſtwach ſprawy *Exemptionum vigore* Statutu obligowe, tak między żyiącemi iako y między nie żyiącemi Oſobami, à w Grodach *Expulſionum & Exemptionum* takoż *vigore* Statutu, o zbiegłych Poddanych y takoż obligowe, *inter viventes* tylko *perſonas* y ktoreby Taxy Dobr za ſobą niepociągały wpiſywane mieć chcemy. Wołanie zaś tychże Regeſtrow takowym uſtanawiamy porządkiem.

Nayprzod Regeſtr *Summarij Proceſsûs* po przewołaniu ktorego do oſtatniego Wpiſu Regeſtr *Incarceratorum* brany będzie, gdzie po odſądzoney Oczywiſtey ſprawie Regeſtr Cywilny wołany być ma, aż do odſądzenia także ſprawy Oczywiſtey *in principali.* Po ktorym *denuo* Regeſtr *Summarij Proceſsûs*, aż do oſtatniego Wpiſu, *& conſequenter* wyżey opiſanym ſpoſobem Regeſtra wołane być maią.

A ieżeliby w ktorey ſprawie z Regeſtrow *Summarij Proceſsûs* przypadłey uznana była inkwizycya, kalkulacya czyli weryfikacya, tedy *poſt expeditos hos actus*, rozprawa między Stronami z tegoż Regeſtru naſtąpić powinna.

Podobnież po wypadłey z Regeſtru *Summarij Proceſsûs* kondemnacie, *Jure vincens*, Exekucyą Urzędową ſprowadziwſzy, znowu w tenże Regeſtr Aktorat wpiſać, y ſprawy ſwoiey, *ad ultimam convictionem, ſeu ad principalem deciſionem* popierać będzie.

Aże niektore ſprawy Skarbowe *moderna Lege* do Sądzenia Grodom deſtynowane, z Regeſtru *Fiſci* ſądzić ſię maią, więc tenże Regeſtr na ſam tylko gatunek tych ſpraw Skarbowych *præſenti ſancito* we wſzyſtkich Grodach wyznaczaiąc, codziennie na rannych Sądach, choćby *in tractu* oczywiſtey ſprawy *ſervato* iednak *ordine* wpiſow wołany mieć chcemy.

Zachowane iednak Konſtytucyą *Convocationis* dla ſpraw obligowych *inter viventes Perſonas Forum* w Trybunale *etiam ex cruda citatione*, y teraźnieyſzym Prawem utwierdzamy, na ktore ſprawy oſobliwy Regeſtr obligowy w Trybunale naznaczamy, y wołanie Jego, po odſądzoney oczywiſtey ſprawie, z każdego Regeſtru nakazuiemy.

A chociaż wſpomniona Konſtytucya także o Obligi *Forum* w Ziemſtwie, lub Grodzie, *ubi Bona conſiſtunt* determinowała, ułatwiaiąc iednak *Creditoribus* zachodzącą w odzyſkaniu Summ trudność, *Forum* za Obligami *etiam* w tymże Grodzie, lub Ziemſtwie pozwalamy, w ktorym Woiewodztwie lub Powiecie mieyſce oddania Summy Obligiem opiſane będzie, ktore y po ſprowadzonych Exekucyach ſłużyć ma,

Do-

Dogadzaiąc także *commoditati*, także Sędziow Grodzkich y Stron w Grodach prawuiących się, Kadencyą Roczkow Augustowych przez Konstytucyą *Coronationis* ustanowioną na Septembrową przenosiemy y początek oney *à Die Prima Septembris* przez Niedziel Cztery do sądzenia Roczkow Urzędom Grodzkim naznaczamy.

Woiewodztwom y Powiatom Trockiemu, Bracławskiemu, Rzeczyckiemu, y Mozyrskiemu, dla szczupłości spraw, dwie tylko Kadencye Rokow Ziemskich, to iest: Swięto-Michalską y Trzy-Krolską do sądzenia się, tak iak w Xięstwie Jnflantskim naznaczamy.

Powiatowi zaś Pińskiemu, dla niebespiecznych *in Decembri* na Wodach przepraw, Kadencyą Roczkow Decembrowych *per totum* znosząc, na Juliową przenosiemy, à w innych Woiewodztwach y Powiatach, taż Kadencya Roczkow Decembrowych Dnia Dwudziestego Trzeciego Decembra kończona być ma.

O Appellacyach, y Winach Appellacyinych.

KOnstytucyą Seymu *Conronationis Anni* 1764. *Titulo* o Appellacyach *in toto* approbuiemy.

Winy zaś Appellacyine na stronę appelluiącą, to iest: siedzenie Wieży Cywilney przez Niedziel Sześć, y płacenie sta Kop Sądowi, à drugie tyleż Stronie ukrzywdzoney *ad decidendum* Sądowi Trybunalskiemu zalecone *Lege præsenti*,, za zgodą Stanow Rzeczypospolitey w ten sposob odmieniaiąc ustanawiamy.

Jż odtąd Sąd Trybunalski wskazuiąc na Stronę Winy Appellacyine, siedzenie Wieży Cywilney Niedziel Sześciu, albo zapłacenie za tęż Wieżę Tysiąca Kop groszy Litewskich *decretoriè* naznaczać ma.

Strona zaś Winami Appellacyinemi ukarana *in Termino* do zasiadania Wieży *deciso*, czyto Wieży Cywilney Niedziel sześć przyiąć y płacenie Sta Kop stronie, à drugie Sto Kop Urzędowi uczynić, czyli też za same tylko siedzenie Wieży oprocz wyznaczonych Dwochset Kop, *insuper* Tysiąc Kop *Parti injuriatæ instantanè* wypłacić wolna będzie *salvis expensis* przez Stronę appelluiącą, podanych *prævio Juramento* przez Aktora lub Plenipotenta.

Pod ktore teraźnieysze ustanowienie *Pænalitates* y Winy Appellacyine Dekretami Trybunalskiemi iuż uznane, *à per renitentiam* Stron niewypełnione, podciągane być nie maią.

A lubo Taż Konstytucya *Coronationis* o poczynione w czasie Seymikow Tumulty, y Exorbitancye, *Forum* w Grodach *præcisa Appellatione Injuriatis* determinowała, zabiegaiąc iednak aby przez to niektorym Obywatelom niedziały się *gravamina*, wolną Stronom

nom Appellacyą, o akcye Seymikowe rozprawuiącym ſię do Trybunału zachowuiemy. A w Sądach Trybunału Głownego, takowe ſprawy, o Akcye Seymikowe za Appellacyą przyſzłe, ſądzone bydź maią, z Regeſtru *Termini Tact: non attenta repartitione* tak iako o Akcye *ſub ſecuritate* Trybunału ſtałe.

Obiaśnienie Konſtytucyi *Coronationis* o Piſarzach Trybunalſkich.

POnieważ Konſtytucya *Coronationis Anni* 1764. opiſuiąc Sądową ſprawiedliwość, Piſarzami Trybunalſkiemi Deputatow *per Turnum* Woiewodztw y Powiatow każdego Roku mieć chciała, à dyſtynkcyi między Kadencyami Litewſką y Ruſką nie położyła; zaczym *præſenti Lege* ſtanowiemy: ażeby iak iuż ieſt w Trybunałach teraźnieyſzych, *in Executione Turnus* Piſarzow na Kadencyi Litewſkiey od Wileńſkiego Deputata zaczęty, porządkiem Woiewodztw y Powiatow, na Kadencyi Wileńſkiey ſądzących ſię był kontynuowany, *& pariter Turnus* Piſarzow na Kadencyi Ruſkiey od Deputata Nowogrodzkiego zaczęty, także porządkiem Woiewodztw y Powiatow na Ruſkiey Repartycyi ſądzących ſię był zachowany.

Aże Piſarze Trybunalſcy Kadencyi Ruſkiey, tak w Mińſku, iako y w Nowogrodku Regeſtra Aktoratow w Xięgach Ziemſkich tego Woiewodztwa, w ktorym ſię Trybunał ſądzi, ſkładać ſą obowiązani, à te Regeſtra *ad continuationem* wołania Aktoratow do Trybunału ſą potrzebne; zaczym ſtanowiemy: ażeby Regeſtra Aktoratow Kadencyi Mińſkiey dla Kontynuacyi wołania Urodzony Piſarz Ziemſki Mińſki na Reaſſumpcyą Kadencyi Nowogrodzkiey, do Kancellary Nowogrodzkiey, Pieczęcią Urzędową ubeſpieczone odſyłał, *& viciſſim* Urodzony Piſarz Ziemſki Nowogrodzki na Kadencyą w Mińſku zaczynaiącą ſię żeby toż ſamo czynił, nakazuiemy.

Regeſtr *Officij* w Trybunale Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

LUbo wielu Konſtytucyami, à mianowicie przez koekwacyą *Jurium* y oſtatecznym Seymu *Coronationis* Prawem *Anni* 1764. *Cauſæ Officij* Trybunałom W. X. Litt: ſą zlecone, że iednak temiż Prawami dyſtynkcya *Pænalitatum* na Urodzonych Urzędnikow Ziemſkich, y Grodzkich *ex negligentia, vel abuſu promeritorum* nie ieſt doſtatecznie oświecona; więc *de præſenti ſancito* Stanow Rzeczypoſpolitey każdemu Obywatelowi pokrzywdzonemu, albolitеż *publicam delationem* biorącemu, z Urzędnikami Ziemſkiemi y Grodzkiemi *per negligentiam vel abuſum* wykraczaiącemi *Forum ex Regeſtro*

gestro Officij w Trybunale W. X. Litt: naznaczaiąc: aby każdy Of-
ficyalista za dowiedzionym Rokow lub Roczek *ex negligentia* o-
mieszkaniem, dla ktoreyby komplet umyślnie był zerwanym, y
Sądy sądzić się niemogły, siedzeniem Wieży Cywilney przez czas
tak długi, iaki *per absentiam* od Sądow opuszczonym być się poka-
że, *determinatè* był karanym, nakazuiemy. A zaś o występek *ex*
abusu Urzędu zapozwany, *& Ordinarijs Probationibus Juris* przeko-
nany, ażeby *in privationem Officij & Activitatis secundùm demeritum*,
czy na lat kilka, czy na zawsze był sądzony mieć chcemy y ustana-
wiamy, y tak źle sprawuiących się Urzędnikow z tegoż Regestru są-
dzić pozwalamy. Gdyby zaś kto *malitiosè* zapozwawszy Urzędni-
ka, lub Urząd *de negligentia seu Abusu* tego o co zapozwał, niedo-
wiodł; tedy rekonwencyoanalnemi penami *irremissibiliter* ma bydź
karanym. A za sentencyą samą Sędziowie, ani pozywani ani karani
być nie maią. Chcąc zaś iak nayprętszą sprawiedliwości mieć E-
xekucyą, tak w Ziemstwach, Grodach, iako też w Trybunale *ad A-*
ctus Calculationis, *Inquisitionis*, *Verificationis & Exdivisionis* po
trzech każdey stronie odtąd Urzędnikow zapisywać pozwalamy. Na
ktorych ieźliby Strony niezgodziły się, tedy ich sąd *Judicialiter* ma
wyznaczyć. A z tak wybranych, lub wyznaczonych, iednego ie-
dna, drugiego druga Strona ktorego chcąc ma sprowadzić Urzę-
dnika, albo obydwie iednego ieźliby się na to zgodziły, ktorzy *ante*
Actum Czterema Niedzielami Obwieszczenie wydać powinni będą.
A gdyby ktory Urzędnik wydawszy Obwieszczenie y one podpisa-
wszy (*excepta legalitate* w Prawie *expressi*) *pro Acti* na ktory wy-
dał Obwieszczenie nie ziechał; tedy takowy siedzeniem sześciu
Niedziel Wieży Cywilney *& refusione Litis Expensarum* ma być
karany.

Przydanie Warty *in Assistentiam* Trybunałow.

PONieważ Reassumpcya Trybunału przyszłego w Wilnie, zna-
cznie pierwey zaczyna się, niżeli się Kadencye Ruskie dokoń-
czą; przeto ażeby Chorągiew Trybunalska, dotąd obydwoch Ka-
dencyi pilnuiąca iuż do Wilna przeprowadzona niebyła, ale zawsze
Trybunałom Kadencyi Ruskiey assystowała, y po odsądzoney Ka-
dencyi Nowogrodzkiey, tamże w Nowogrodku, poki się Mińska
niezacznie, *& è contra* w Mińsku, poki się czas sądzenia Nowogro-
dzkiey niezbliży, Konsystencyą miała, mieć chcemy, y postanawia-
my. Trybunały zaś w Wilnie Assystencyą z Regimentu tam lo-
kowanego mieć iuż raz na zawsze powinny, *exinde* ażeby iakowe-
go w transportowaniu Więźniow nieosądzonych, za Trybunałami

zawſze przeſyłanych ubliżenia ſprawiedliwości nie było, powagą teraźnieyſzego poſtanowienia ordynuiemy: Jż po odſądzoney każdey Kadencyi Ruſkiey Kommendant Piechoty Węgierſkiey Więźniow wſzyſtkich pod przyzwoitą Kommendą ze wſzelkim beſpieczeńſtwem do Wilna odprowadzać, y tam Kommendantowi przy Trybunale znaydującemu ſię pod Regeſtrem y atteſtacyą zdawać powinien będzie. Co *ſimiliter* po ſkończonym Trybunale w Wilnie Kommendant tameczny *itidem* takimże ſpoſobem w odprowadzeniu z Wilna Więźniow na Kadencyi Ruſkiey wypełniać ma.

A przeciwko Artykułom tu poſtanowionym żadne Prawo na pomoc brane być nie ma, w tych zaś ktore ſię tu nieopiſuią *uſum* Statutu W. X. Litt: y Konſtytucyi zachowuiemy.

Przenieſienie Sądow Ziemſkich Trzy-Krolſkich Xięſtwa Zmudzkiego Repartycyi Telſzewſkiey.

UWażaiąc iż czas Sądow Trzykrolſkich w Xięſtwie Zmudzkim niedopuſzcza Ziemſtwu Sądowemu Telſzewſkiemu, znaydować ſię na Seymikach *Electionis* Deputatow na Trybunał, oraz y na Elekcyach Urzędow Ziemſkich gdy ſię zdarzą w Mieście Naſzym Roſieniach odprawuiących ſię; więc ażeby czas takowy nieodbierał temuż Ziemſtwu tak okazałe *Libertatis exercitia*, Reaſſumpcyą Sądow Trzy krolſkich Repartycyi Telſzewſkiey na dzień drugi po Popielcu przenoſiemy, trwałość tychże Sądow podług dawnych Praw ubeſpieczaiąc.

Przenieſienie Powiatow Wielkich y Małych Dyrwian do Repartycyi Telſzewſkiey Xięſtwa Zmudzkiego.

GDy przez Konſtytucyą Roku 1764. na Seymie ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey, za zgodą Wizech Stanow dogadzaiąc rozległości Xięſtwa Zmudzkiego uſtanowiliśmy do Sądow Ziemſkich y Grodzkich dwie Repartycye w Roſieniach y Telſzach, do ktorych Powiaty Xięſtwa Zmudzkiego, tąż Konſtytucyą wydzielone zoſtały, à gdy Powiaty Wielkich y Małych Dyrwian, w tym podzieleniu niezręcznie przyłączone do Roſieńſkiey Repartycyi; więc za żądaniem Urodzonych Poſłow tegoż Xięſtwa, naznaczamy: ażeby Powiaty Wielkich y małych Dyrwian do Telſzewſkiey Repartycyi należały.

Ordynacya Sądow Zadwornych Aſſeſſorſkich W. X. Litewſkiego

LUbo Prowincye Koronne z Prowincyą W. X. Litt: przez Konſtytucyą *Convocationis* Roku 1697. co do Praw ſą porownane, iednak

iednak ponieważ też Prowincye niemaią *uniformitatem Processûs Judiciarij*, zaczym osobliwszą Ordynacyą Sądow Naszych zadwornych Assessorskich, dla Prowincyi W. X. Litt: ustanawiamy tym sposobem.

Decyzya *per Pluralitatem.*

NAyprzod iako Nayiaśnieysi Antecessorowie Nasi tudzież y My sami przyrzekliśmy *per Pacta Conventa* Rzeczypospolitey we wszelkich Radach y Sądach *ad pluralitatem* łączyć swoie zdania, tak w tym Sądzie własnym Naszym mieć chcemy: ażeby każda Decyzya spraw *pluralitate votorum* ferowana była, wyiąwszy sprawy z Appellacyi od Sądu Mieyskiego do niego przychodzące, także y te ktoreby się do Praw Mieyskich y Przywilejow im nadanych ściągały iakiegokolwiek rodzaiu między Mieszczanami à Szlachtą czyli Duchownemi Osobami przypadaiące, *Item* Sprawy *Colonarium*, iako Nam samym szczegulnie *ex vi directi Dominij*, do rozsądzenia należące, ktore decyzyi Kanclerza, lub Podkanclerzego należeć maią.

Dlaczego do Wielmożnych Kanclerzow y Podkanclerzych, ktorzy w Osobie Naszey Krolewskiey, w tym Sądzie Zadwornym Assessorskim W. X. Litt: prezyduią, y do Urzędnikow, tamże *ex munere* swych Urzędow zasiadaiących, to iest do Swieckich: Sekretarza, Referendarza, y Pisarzow Wielkich, Instygatora y Vice-Instygatora W. X. Litt: Regentow Kancellaryi Litewskiey, Pisarza Dekretowego W. X. Litt:, y dwoch *ex Ordine Senatorio*, à Dziesięciu *ex Ordine Equestri* Assessorow przyłączamy.

Ktorzy to Wielmożni y Urodzeni Assessorowie na każdym Seymie Ordynaryinym większością głosow obierani od Seymu do Seymu Ordynaryinego być maią. A Ciż Wielmożni y Urodzeni Assessorowie *vota activa* w Sądach Naszych Assessorskich maiący: Jż na żadne Kommissye Sądow Naszych naznaczeni być niemaią waruiemy: Urodzonego zaś Podskarbiego Nad: Litt: lubo w Konstytucyi *Convocationis* Roku 1764. między Assessorami iest położony, że iednak Kommissyi Skarbowey zawsze *adesse* powinien, *ab Officio Assessoriatûs* w Sądzie Naszym Assessorskim uwalniamy.

A ponieważ Urodzony Instygator W. X. Litt: iest *ex munere Officij* dawnemi Prawami obowiązany assystować Seymom, Assessoryi, y Kommissyi Skarbowey, à częstokroć y Trybunałom *in diversis locis* sądzącym się; zaczym ustanawiamy: ażeby tam znaydował się, gdzie *pro tempore* potrzeba będzie wyciągała przytomności Jego, ktoremu do Czterech Tysięcy Złotych dawnemi Prawami naznaczonych *ad coæquationem* z Pensyą Instygatora Koronnego dwa

Tysiące Złotych Polskich przydaiemy, y żeby Kommissya Skarbowa Litewska corocznie takową Pensyą zaczynaiąc *à Die secunda Januarij Anno* 1767. wypłacała zalecamy.

Porządek zasiadania w Sądach y Przysięga Assessorow.

ZAsiadanie zaś w Sądach przy Wielmożnym Kanclerzu y Podkanclerzym tego Sądu Naszego Assessorskiego, iako Pierwszych y naturalnych Prezydentach, takowym ustanawiamy sposobem: ażeby zaraz przy Kanclerzu lub Podkanclerzym *pierwsze* mieli mieysce Senatorowie, *drugie* Urzędnicy Litewscy, *trzecie* Electi z Stanu Rycerskiego na Seymie, *Czwarte* Urzędnicy Kancellaryi Litewskich, po nich Pisarz Dekretowy W. X. Litewskiego.

Ci wszyscy Assessorowie wyiąwszy Wielmożnego Kanclerza y Podkanclerzego, tudzież Wielmożnych Senatorow, *circa Ministeria & dignitates* przysięgłych zaraz przy zagaieniu Sądow Naszych Assessorskich maią wykonać Jurament przed Wielmożnym Kanclerzem lub Podkanclerzym, to iest: Sekretarz, Referendarz, Pisarz, *& Electi ex Ordine Equestri Assessores* Rotą następuiącą.

Rota Przysięgi.

JA N. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy Swiętey Jedynemu: że w tym Sądzie Assessorskim Krolewskim według sumienia, Prawa, y Przywilejow każdemu służących, niemaiąc względu na bogatego, lub ubogiego, na przyiaciela, lub nieprzyiaciela, każdą sprawę sądzić będę; darow żadnych od nikogo przed sprawą, pod czas sprawy, y po sprawie brać, rady prawuiącym się dodawać, praktyk w sprawach czynić, Sekretow Jzby Sądowey y zdania wotuiących wydawać nie będę; tak mi Panie Boże dopomoż. Urodzeni zaś Jnstygator y Vice-Jnstygator W. X. Litt:, tudzież Regenci Kancellaryi większey y mnieyszey, oraz Pisarz Dekretowy W. X. Litt:, ponieważ *votum* tylko *consultivum*, w tym Sądzie Naszym mieć będą, iuż nie na Sądzenie, lecz na dawanie *in suo voto*, sprawiedliwey w każdey sprawie rady, podług wyżey opisaney roty Przysięgę uczynią, y mieysca wszyscy swoie, iak iest w wyższym punkcie opisano obeymą.

Naznaczenie Kadencyi Sądow Assessorskich.

ZAbiegaiąc: ażeby Strony *litigia* wiodące, częstemi na drogę expensami wycięńczane nie były, *& subveniendo* w tym *commoditati litigantium*, iako też Kancellaryi y Palestry Sądow Naszych iednę tylko Kadencyą w każdym Roku dla tychże Sądow determinuiemy, wyznaczaiąc czas do sądzenia oney przez sześć Miesięcy zacząwszy *à die Prima Novembris* do dnia Pierwszego Miesiąca

Maja,

Maja, w ktorym czasie tym porządkiem sprawy wszelkie do Naszey Jurysdykcyi Krolewskiey należące sądzone bydź powinne, *idquè per Novembrem & Decembrem* Sprawy Mieyskie wszelakie tak *ex appellationibus*, bądź od Sądow Mieyskich, bądź Kommissyinych, iako też o Prawa y Przywileje Mieyskie, czyto między Mieszczanami à Szlachtą lub innemi Osobami *Status secularis & Spiritualis*, czyli też między Mieszczanami à Mieszczanami y wszelkie inne sprawy do Miast, y Mieszczan, *sub quacunque ratione* ściągaiące się sądzone bydź maią. *A Prima* zaś *Januarij ad Primam Februarij* przez cały Miesiąc *causæ colonares*, o krzywdy Poddanych Naszych od Dzierżawcow, maią bydź sądzone, *à Prima verò Februarij* do dnia pierwszego Miesiąca Kwietnia wszystkie sprawy Szlacheckie między Obywatelami Xięstwa Litewskiego, czyto między Swieckiemi à Swieckiemi, czyli też między Swieckiemi à Duchownemi, czyli też między Duchownemi Osobami do Sądow Naszych Assessorskich należące maią bydź sądzone, à od Dnia pierwszego Kwietnia, do dnia pierwszego Maja, maią być sądzone sprawy Nasze Ekonomiczne, tak *ex Actoratibus*, izko też *ex Reatibus* wyiąwszy z tego Regestru sprawę Miasta Brześcia Litt: iako iuż *vigore* przeszłey Ordynacyi do Regestru Magdeburskiego wpisaną.

Wyznaczenie Mieysca na Sądy Assessorskie Litewskie.

Mieysce tym Sądom Miasto Warszawę, także Miasto Grodno, Brzeście Litewskie, y Mińsk naznaczamy, nieskracaiąc iednak ninieyszym naznaczeniem Woli Naszey gdybyśmy to mieć chcieli, aby ta Assessorya Litewska w mieyscu gdzie będziemy w Granicach Państw Naszych, sądzona była, à na ten czas tylko gdy te Sądy w Miastach Litewskich w Grodnie, Brześciu lub Mińsku sądzone będą, poprzedzaiącemi Uniwersałami Wielmożnych Kanclerzow, po Woiewodztwach y Powiatach obwieszczone y uwiadomione bydź powinne.

Gdy zaś z Alternaty Prawa Seym Ordynaryiny w Grodnie przypadać będzie, wtedy y Sądy Nasze Assessorskie, w tymże Mieście Grodnie przez całe poł Roku sądzone y kontynuowane bydź maią.

Ostrzeżenie nieprzerwaney w Sądach Naszych sprawiedliwości.

Zebyśmy takowe Sądy uczynili zawsze pewne & *Partes litigantes* niezawodną dla siebie mieli sprawiedliwość stanowiemy: iż gdyby Kanclerz y Podkanclerzy W. X. Litt: czyto publicznemi

mi zatrudnieni Jntereſſami, czy to z inney iakiey przyczyny ſami na tych Sądach, lub Seſſyi ktorey niezaſiadali, albo ieżeliby własną ſwoią ſprawę ktory z Kanclerzow w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich miał; tedy tak w tych ſprawach, ktore pod większość zdań y Decyzyi niepodpadaią, iako też w tych ktore *ad deciſionem Pluralitatis* należą, wolno będzie Kanclerzowi lub Podkanclerzemu na ſwoim mieyſcu Senatora przez Konſtytucyą naznaczonego, à ieżliby y Senatora niebyło, tedy Sekretarza lub Referendarza W.X.Litt: zaſadzić dla punktualnego zawſze, y nieprzerwanego ſprawiedliwości kurſu; à ten Senator, czyli Sekretarz, lub Referendarz W. X. Litt:, na mieyſcu Wielmożnego Kanclerza, y Podkanclerzego prezydować będzie, y te ſprawy ktore *ad pluralitatem* nienależą, ſam ieden przy Piſarzu Dekretowym ſądzić, w tych zaś ſprawach ktore *pluralitati ſubjacent* naymniey z Czterma Aſſeſſorami *vota deciſiva* maiącemi, także przy Piſarzu Dekretowym decydować ma.

Aże ſię iuż praktykowało: iż przez dwie Kadencye Sądow Naſzych zadwornych Aſſeſſorſkich, Urodzeni Aſſeſſorowie *nati & creati præſentes* nie byli, y od onych abſentowali ſię, à przez to ſprawy *ad Pluralitatem* zdań należące, z wielkim ubliżeniem *ſitientium juſtitiam* ſądzone bydź niemogły; więc *ſubveniendo* punktualnemu Swiętey ſprawiedliwości adminiſtrowaniu, uſtanawiamy: że ieżeliby na ktorey Kadencyi Urodzonych Aſſeſſorow kompletu niebyło, tedy *in tali caſu* Wielmożny Kanclerz lub Podkanclerzy, czyli na mieyſcu onych zaſadzony ſam ieden ſprawy *ſub Pluralitatem* zdań podpadaiące decydować będzie, w Dekretach iednak nie inſza ma bydz *formalitas* zachowana, tylko to co y przedtym, ponieważ to Sąd Naſz ieſt właſny, y podpiſywać one ſam Kanclerz lub Podkanclerzy bedzie, w ſprawach iednak Jch właſnych, maią bydź podpiſywane Dekreta przez zaſiadaiącego na ow czas na Jch mieyſcu.

O Powtorzeniu Wotow.

AZe trafia ſię: iż nie wſzyſcy Aſſeſſorowie rowną poiętnością Jntereſs zrozumieią, y dopiero *circa vota* ſwych Kollegow lepiey go poznaią; zaczym gdyby to z wotowania Wielmożny Kanclerz lub Podkanclerzy, albo na Jch mieyſcu prezyduiący porozumiał, ma pozwolić tymże Aſſeſſorom powtornie y potrzecie w ſprawach *ſub Pluralitatem* podpadaiących wotować, gdyby zaś na trzecim kreſkowaniu ſtanęła *paritas votorum*, na ow czas wolno będzie prezyduiącemu *ad reſolvendam paritatem* dać drugą kreſkę.

Deklaracya *Inappellabilitatis.*

WTakim tedy uregulowanym przez teraźnieyſzą Ordynacyą Sądzie Naſzym: aby wſzelka na potym wątpliwość *in publico*

blico z zakładania od Dekretow Naszych Assessorskich do Sądow Relacyinych appellacyi umorzoną na zawsze została; teraz y na potym deklaruiemy: że wszelakie Dekreta Nayiaśnieyszych Antecessorow Naszych y Nasze ktore w Assessoryi z oczywistych kontrowersyi ferowane były, są y być powinne tey ważności y mocy, iako Dekreta Seymowe Relacyine y Trybunalskie, żadney appellacyi ani na Seym walny, ani do Sądow Naszych Relacyinych niepodlegaiące y Jey nieprzyimuiące. A gdyby kto ważył się od Dekretu Sądu Naszego appellacyą zakładć, natychmiast *ex Termino Tacto* siedzeniem Wieży Cywilney przez Niedziel sześć karany być ma.

O Exekucyi Dekretow Naszych.

POstanawiamy oraz aby Dekreta Nasze, prze Urzędy Ziemskie, Grodzkie exekwowane były, a to pod rygorem Praw *contra non Exequentes Officiales* napisanych.

Ubespieczenie Sądow y Osob w nich stawaiących.

POnieważ Powaga Sądu Naszego iako naypierwszego z natury swoiey Trybunału, nie tylko od należytego rozporządzenia sądzących, ale też uszanowania Ich Osob, a ubespieczenia tych co sprawy w nim maią y one utrzymuią należy; więc mieć chcemy: Zeby każdy iakieykolwiek Godności kondycyi, y stanu, sprawę swoię w Sądzie Naszym Zadwornym Assessorskim maiący skromnie y przystoynie u Sądu zachował się, Stronie ani Urodzonym Patronom, przeciwny Jnteres utrzymuiącym nieodgrażał, y przykrości żadney nie wyrządzał, Indukty sprawy nieprzerywał, ale z swego mieysca to wnosił, co do obrony przez się lub przez stawaiącego od siebie Patrona potrzeba wyciągać będzie, à to pod ukaraniem wykraczaiącego *pro arbitrio Judicij ex termino tacto* w tymże samym Sądzie, ktoremu obmyślaiąc *securitatem* Kommissya Woyskowa *ad requisitionem* Wielmożnego Kanclerza lub Podkanclerzego dostateczne *Præsidium* z ludzi Woyskowych dodawać powinna.

Ostrzeżenie Urodzonych Patronow.

TĘ samę skromność przykazuiemy y Urodzonym Patronom tam stawaiącym, aby trzeźwo y gotowi do spraw przystępowali, ieden drugiemu w Jndukty y Repliki niewpadali, też Produkta y repliki *exactè* przez siebie ułożone z errorow poprawione do Sądu *in scriptis* dawali, wszelką gotowość do sprawy mieli, à to pod rygorem w teyże Ordynacyi wyrażonym, to iest *in levioribus* zapłaceniem

ceniem Grzywien trzech na Szpital, à *in gravioribus* ukaraniem *pro arbitrio* Sądu Naſzego. Ciż Urodzeni Patronowie na żadne Kommiſſye z Sądu Naſzego Aſſeſſorſkiego niemaią być wyznaczeni, oraz maią być *bene nati & poſſeſſionati.*

Liczba Paleſtry.

TYch zaś Urodzonych Patronow w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich nie większą liczbę mieć chcemy iak Dwunaſtu na zawſze uſtanowioną, y aby do ſtawania przez WW.Kanclerzow y Podkanclerzych ſamych byli przypuſzczani.

Aby byli Przyſięgli.

A Iako ſądzących *probatur fides* przez wykonany Jurament, tak y ſtawaiących, à zatym każdy Paleſtrant *ſuper fidelitatem Patrocinij* Przyſięgę (*non obſtante hoc* choćby w innym Sądzie iuż był przyſięgły) wykona w Sądach Naſzych w Rotę naſtępuiącą.

Ja N. przyſięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu w Troycy Swiętey iedynemu: Iż Stronie tey ktora mię do ſprawy ſwey zażyie, wiernie ſłużyć będę; zbytecznego od niey nad pracę Salarium *wymagać, ani rady na zwłokę Swiętey ſprawiedliwości, lub wyniſzczenie ſtrony dodawać, ani po wziętym* Salarium *od zaczętey ſprawy odſtępować niebędę; Dokumentow także do ſprawy mi powierzonych nikomu ku ſzkodzie Pryncypała mego nie wydam; ani onych dla uniknienia ſprawiedliwości nie zataię; tak mi Panie Boże dopomoż.*

A Urodzony Piſarz Dekretowy zakonnotowaną *in actis ad requiſitionem* każdemu *ex admiſſis authenticè* wydać tę Przyſięgę powinien.

Dylacye & *Beneficia Juris.*

CHcąc uczynić *Partibus litigantibus* przybliżenie nayprętſzey ſprawiedliwości uſtanawiamy: ażeby niewięcey Dylacyi, iak tylko Kopia ſpraw wſzyſtkich, *munimenta*, y godzina iedna użyczane były, to ieſt: na pierwſzym terminie, ieżeliby ſprawa była o kognicyą Przywilejow lub iakowych Dokumentow, Kopia ſpraw wſzyſtkich, à ieżeliby ſprawa *concerneret Commiſſionem in fundo*, tedy *in tractu* wyprowadzenia Kommiſſyi, taż Dylacya wyznaczona bydź powinna; na drugim zaś Terminie ieżliby według Prawa potrzebne były *munimenta*, maią być wyznaczone *ſpecificata ſub Juramento ſubſequendo*, ktorą Dylacyą *ad munimenta* nie iuż do Niedziel czterech, ale do naſtępuiącey Kadencyi pozwalamy. *Beneficium* zaś *Juris* godzinę iednę *Actori & Citato* (*exclusis Causis Expulſionis*) *conceſſibile* mieć chcemy, oraz wolność mazania w Regeſtrze Sądowym wpiſanych Aktoratow właſnych za dołożeniem ſię iednak Sądu lub ſtrony, *Litigantibus* zoſtawuiemy.

Re-

Regeſtra *Cauſarum.*

PIerwſzy Magdeburſki do ktorego należą ſprawy Mieyſkie z appellacyi, lub *per gravamen á Primis Inſtantijs* albo *ex cruda citatione* przychodzące, także y te ktoreby ſię do Praw Mieyſkich y Przywilejow Jm nadanych ściągały. *Jtem* ſprawy iakiegokolwiek rodzaiu między Mieſzczanami à Szlachtą czyli Duchownemi, te wſzyſtkie w takowy Regeſtr wpiſywane y z tegoż Regeſtru ſądzone będą.

Drugi Regeſtr *Cauſarum Colonarium* Poddanych Naſzych z Dzierżawcami o krzywdy, uciemiężenia od Dzierżawcow Dobr Naſzych Krolewſkich.

Trzeci Regeſtr *Fisci*, do ktorego ſprawy wſzyſtkie Szlacheckie to ieſt: ważności uznania Przywilejow, bądź między Swieckiemi, bądź Duchownemi, tudzież o uznanie Granic między Dobrami Naſzemi, à Ziemſkiemi albo Duchownemi; *Jtem de natura & cognitione Bonorum* czy ſą Ziemſkie Dobra czyli też Naſze Krolewſkie; *Jtem* o Dobra Lenne; *Jtem* o ſpuſtoſzenie Zamkow, y Dobr Naſzych; *Jtem de abuſu Juris, & Privilegiorum*, y inne *Juris Noſtri Regalis* między Szlachtą, lub Stanem Duchownym wſzelkiego rodzaiu ſprawy należeć będą.

Czwarty Regeſtr *Expulſionum*, do ktorego Sprawy o gwałtowne, z Dobr wybicie, o Ewokacyą do Sądu nieprzyzwoitego, o zgwałcenie Przywileiow Naſzych, tudzież ſprawy ludzi prawdziwie ubogich należeć będą.

Piąty *Incarceratorum* w ktory ſame ſzczegulnie Sprawy kryminalne mieścić ſię maią, ktory iako też Expulſyiny w każdym Mieſiącu *non attenta diſtinctione* czaſu innych Regeſtrow y Spraw codziennie przez całą połroczną Kadencyą brany y Sądzony być powinien.

Szoſty Regeſtr Spraw Dobr Stołu Naſzego *tam ex Actoratu quam ex reatu* przypadaiących, w ktory wpiſywane maią być Sprawy z Adminiſtratorami y innemi Dyſpozytorami tych Dobr *& è converſo.*

A kiedy przez tę Punktualność do Sądzenia nie ſtanie Spraw w ktorym Regeſtrze, tedy Sąd nieoglądaiąc ſię na wyznaczony dla tego Regeſtru Czas, drugi po nim do Sądzenia naſtępuiący brać powinien, tak ażeby żadne opoźnienie w Adminiſtrowaniu Sprawiedliwości nikomu niedziało ſię.

O Kommiſſyach.

SPrawy Wſzelakie o Granicę y Dyfferencye między Dobrami *Juris Noſtri Regalis* a Dobrami Szlacheckiemi lub Duchownemi Ziemſkiemi przypadaiące, *poſt Cognitionem* w Sądach Naſzych

Documentorum, y po rozłądzeniu *Causæ Juris*, ieżeliby *inter Causas Differentiarum* zachodziła, odsyłane być maią na Kommissye, a te ktore Kommissya *in fundo finaliter* rozsądzi, y z Appellacyi do Sądu Naszego powrocą, iuż bez żadney Dylacyi *ad primam Instantiam* maią być decydowane.

Ostrzeżenie Spraw Granicznych z Dobrami Naszemi.

W Sprawach Granicznych ostrzegaiąc *Avulsionem* Dobr *Juris Nostri Regalis*: aby te przez praktyki Dzierżawcow Uprzywileiowanych Naszych *cum Possessoribus Bonorum Terrestrium, Secularium sive Spiritualium* szkody nieponośiły, y coraz nieuszczuplały się, ustanawiamy: Ażeby po Kommissyi za Dekretem Sądow Naszych Assessorskich expedyowaney, chociażby się Decyzyą oney Strony Kontentowały, każdy Dzierżawca w Sądzie Naszym Assessorskim stanąwszy zaprzysiągł, iż pod czas odprawionego Aktu tey Kommissyi wszelkiego dokładał starania, ktore tylko do ochrony Granic Dobr Krolewskich y do obronienia Ich całości Prawo Mu zażyć pozwoliło, y Akt Kommissarski *per Oblatam ad Acta* Sądow Assessorskich Litewskich z przyłączeniem Mapp przez Geometrę *accuratè* sporządzonych y podpisem onego authoryzowanych podał.

Ubespieczenie dla Miast *Fori*.

UBespieczaiąc Jurisdykcyą Naszą Sądow Assessorskich, dawnieyszemi Konstytucyami *de non Evocatione extra Forum* ostrzeżoną, tudzież zabiegaiąc bezprawiom, ktore *Litigantes* pozywaiąc Miasta Nasze, y Mieszczan, bądź do Trybunałow Głownych, bądź do innych Juryzdykcyi, Miastom y Mieszczanom nieprzyzwoitych, y przestępuiąc opis z Prawa wyrażonego czynić zwykli, waruiemy: Iż gdyby odtąd ktokolwiek czyli Magistraty Miast Naszych, czyli Mieszczan, pominąwszy ich własną y naturalną Jurisdykcyą do Trybunału, Ziemstwa, Grodu, lub inney iakowey Jurysdykcyi, *evocatoriè* mimo Sądy Nasze Assessorskie zapozwał, a tym bardziey Proceder Kontynuować ważył się; Jakowy za doświadczeniem przed Sądem Naszym Zadwornym Assessorskim oprocz skassowania przez Sąd Nasz *nullitate* Dekretow, y Procederu *evocatoriè* otrzymanego, *insuper Pœnis Evocationis* to iest: siedzeniem Wieży Niedziel Sześć, y płaceniem Kop Czterdziestu, tudzież *refusione expensarum* karany być ma, pod ktory rygor, y Urzędy *evocatoriè* otrzymane Dekreta exekwuiące podpadać maią.

Wy-

Wyznaczenie Pensyi ze Skarbu dla Urodzonego Pisarza Dekretowego W. X, Litt.

Zważywszy szczupłość dochodow Kancellaryinych, Urodzonego Pisarza Dekretowego W. X. Litt., ktory znaczne Expensa na Kancellaryą, przytym na Woźnego, Podroże, Stancye, Wikt, z ubliżeniem własnych Interessow swoich, przez całe pul roku w Sądach Naszych Assessorskich ponosić musi, Zaczym *in supplementum* tychże niedostarczaiących Dochodow w osobliwey Tabelli *Jurium Cancellariæ* wyrażonych, Złotych Polskich Sześć Tysięcy naznaczamy, ktora Summa ażeby corocznie przez Kommissyą Skarbową W. X. Lit. razem a nie Ratami, zaczynaiąc pierwszą Exolucyą, *à Die Secunda Januarij* w Roku następuiącym 1767. *prævia danda Quietatione* punktualnie Urodzonemu Pisarzowi, y następcom Onego wypłacana była, waruiemy.

Wyznaczenie Assessorow do Sądow Naszych Zadwornych W. X. Lit.

DO Sądow Naszych Zadwornych Assessorskich przy WW. Kanclerzu y Pod-Kanclerzym, oraz Dygnitarzach prawem naznaczonych, z Seymu tarażnieyszego większością głosow obranych, deputuiemy za Assessorow *z Senatu* WW. Jozefa Sołłohuba Woiewodę Witebskiego, y Jozefa Hülzena Kasztelana Jnflantskiego. *Ex Equestri Ordine* UU. Jozefa Bystrego Łowczego Nadwornego Litt. Michała Jeleńskiego Podkomorzego Mozyrskiego, Jerzego Galimskiego, Chorążego Orszańskiego, Stanisława Przezdzieckiego Sędziego Ziemskiego Starodubowskiego, Kazimierza Platera Woiewodzica Mścisławskiego, Dominika Zaiarskiego Podstolego Upitskiego, Pawła Bartoszewicza Podczaszego Orszańskiego, Tadeusza Wankowicza Koniuszego Mińskiego, Franciszka Ratynskiego Starostę Sieniawskiego, y Ludwika Gutakowskiego Podkomorzego J. K. Mći.

MATERYE
Ex desideriis Woiewodztw y Powiatow.

Dopełnienie *Gratitudinis* W. Xięciu Michałowi Czartoryskiemu Kanclerzowi W, W: X. Lit.

ZE Skarb W. X. Lit. włożonemu na siebie obowiązkowi przez

Konſtytucyą Szczęśliwey Koronacyi Naſzey w wyſtawieniu Statuy na Rynku Wileńſkim W. Xcia Czartoryſkiego Kanclerza W. W. X. Lit: zadoſyć dotąd nieuczynił; Więc tym mocniey bezzwłoczną ſatisfakcyą *ad præſcriptum* Konſtytucyi *Coronationis* Skarbowi W.X. Lit: tak w wyſtawieniu Statuy, iako też *poſt ſera fata* W.X.Lit. Kanclerza Mauzolei, w Kościele Katedralnym Wileńſkim zalecamy y obowięzuiemy.

Miaſto Wilno.

MIędzy pożytkami ktore w Narodzie Naſzym pomnażać uśiłuiemy, y ten ieſt niepośledney wagi, abyśmy Miaſta Kraiowe ile nam ſpoſobność pozwala, z Ruin dzwigaiąc do dawney przyprowadzali okazałości; Przeto maiąc wzgląd na dezolacyą Miaſta Naſzego Stołecznego Wilna, z przyczyny częſto doświadczonych pożarow, a chcąc od takowych przypadkow, tę Stolicę W.X. Lit. ocalić, *ſtatuimus pro Publico commodo*, aby w ſamym Mieście żadne Domoſtwa, Jatki, Budki dla Przekupniow drewniane nie znaydowały ſię, y ieżeli ſię znayduią, aby za wyznaczeniem przez Miaſto mieyſca, były przenieſione.

W ulicach Pryncypalnych Domoſtwa drewniane z kominami murowanemi ktore ſą dobre zoſtać maią bez reparacyi, iednak aby tylko w nich Wodek y Oleiow ſkładu nie było, oraz aby *in ſpatio* Dwoch lat dachowką pokryte były, a gdzie zaś bliſko Kościołow y Pałacow ſą drewniane Budowy, a tych Sąſiedzi dla powſzechnego beſpieczeńſtwa od ognia znieſienia będą żądali; tedy za Taxą Sądu Woiewodzińſkiego z Urzędem Mieyſkim, *prævia ſolutione ſuperficierum* przez żądaiących tego, znieſione być powinny, grunt iednak *penes Hæredes* zoſtać ma z wolnością murowania na nim.

Urząd Mieyſki w ſikawki, haki, y wſzelkie do gaſzenia ognia porządki opatrzyć ſię, y tegoż ognia przeſtrzegać obligowany będzie, *ſub animadverſione* J. W. Woiewody Wileńſkiego. *Abhinc* zaś nikomu drewnianego, w iakimkolwiek rodzaiu budowania ſtawiać nie będzie ſię godziło.

Z doświadczenia uſtawicznego zważaiąc, iż praktykowane dotąd utrzymywanie Cechow, czyli *Fraternitatum Artificialium*, dla Przychodniow do Miaſt ku mieſzkaniu, wſtręt czyniło; przeto reaſſumuiąc dawne Konſtytucye *idquè Annorum* 1420. *Titulô de Fraternitatibus*. *Item* 1496. *Item* 1528. oraz 1543. y oſtatnią 1550. wſzyſtkie Cechy kaſſuiemy, znośiemy, y aby Rzemieslnicy *omnis generis* bez wycięńczenia ſiebie przez Podatki, wzaiemnie do Cechow tak z Rzemioſła, iako y *ex Bonis* do Jurisdykcyi Mieyſkiey należeli,

mieć

mieć chcemy. Waruiąc iednak: ażeby każdy Kupiec, lub Rzemieślnik chcący w Mieście osiąść, Prawo Mieyſkie przyiął, oraz w Księgę Mieyſką wpiſał ſię nic od tego nie płacąc, żeby zaś każdy w Mieście mieſzkaiący Mieſzczanin cokolwiek do uſzczęsliwienia Miaſta kontrybuował; Ordynuiemy: gdyby Kupiec chcący na handlu zyſkiwać, *in ſpatio* trzyletniego czaſu Dom własny ſobie kupił lub wymurował, a od zarobku na Handlu po iednym procencie od Sta do Ratuſza płacił, ktoremu *in hoc genere* Podatkowaniu y Rzemieślnicy z zyſku na Rzemieśle ſwoim podlegać będą.

Mury na Naſzych Placach Zamkowych w Wilnie, ponieważ do oſtatniey przyſzły Ruiny, polecamy J. W. Woiewodzie Wileńſkiemu wynaleść ſpoſoby do zażycia onych *ad publicos uſus*.

Odnowienie Granic Xięſtwa Zmudzkiego y innych Powiatow z Xięſtwami Kurlandzkim y Semigalſkim.

NA żądanie Xięſtwa Zmudzkiego, y Powiatow, z Xięſtwami Kurlandzkim y Semigalſkim graniczących, reaſſumuiąc dawnieyſze o tym Konſtytucye, na odnowienie Granic Xięſtwa Zmudzkiego, tudzież Powiatow Upitſkiego, Wilkomirſkiego, y Braſławſkiego, z Xięſtwami Kurlandzkim y Semigalſkim, Kommiſſarzow WW. Gabryela Wodzińſkiego Biſkupa Smoleńſkiego, Jana Gorſkiego Kaſztelana Zmudzkiego, Tadeuſza Burzyńſkiego Kaſztelana Smoleńſkiego, UU. Michała Bitowtta Marſzałka Powiatu Upitſkiego, Ogińſkiego Podkomorzego Powiatu Braſławſkiego, Jana Junoſzę Dombrowſkiego Podkomorzego Powiatu Wilkomirſkiego, Jerzego Leparſkiego Podkomorzego Powiatu Upitſkiego, Jana Nagorſkiego Podkomorzego X. Zmudzkiego, Jozefa Prozora Staroſtę Grodowego Powiatu Kowieńſkiego, Antoniego Łopacińſkiego Sędziego Ziemſkiego Powiatu Upitſkiego, Antoniego Giełguda Ciwuna Twerſkiego, Antoniego Kwintę Piſarza Ziemſkiego Powiatu Braſławſkiego, Zawiſzę Stolnika Powiatu Kowieńſkiego, Tomaſza Mirſkiego Generała Adjutanta Buławy Polney W. X. Litt: naznaczamy. A Xiążę JMć Kurlandzki rowną Kommiſſarzow liczbę z ſwoiey Strony ſeſſać będzie obowiązany.

Ktorzy to Kommiſſarze w Roku przyſzłym 1767. *primo vere* do Miaſta Naſzego Dobr Stołowych Zagory nazwanego ziadą, Juryſdykcyą ſwoię *non obſtante abſentia unius aut plurium* byleby Jch naymniey po piąciu y zawſze w rowney z obuſtron liczbie Kōmiſſarzow naydowało ſię, ufunduią, y Delineacye Duktow *dislimitatione Radiviliana circa Pacta ſubjectionis Curlandiæ & Semigalliæ* uſtanowionych nakażą, y do zakończenia tych wymiarow Akt ſwoy zalimituią.

Do ktorey tu expedycyi Urodzonego Ludwika Kreütza Komornika Woiewodztwa Wileńskiego Mierniczego Dobr Naszych Stołowych naznaczamy.

Ktory to Urodzony Komornik *vel ad casum* nieprzybycia Onego, drugi Komornik od Kommissarzow Naszych *substitutus*, Granice *adpræsens* Possessye dystyngwuiące, *& vigore* Dokumentow *specialiter Pactorum subjectionis* oznaczonemi być maiące, iak naypilniey na Plancie dystyngwować, y dla illucydacyi snadnieyszey Sądowi wyrazić powinien będzie. A przy Reassumpcyi WW. Urodzeni Kommissarze dawnieysze Kopce odnowią, dalsze Dukta Kopcami nowemi obsypią, kontrowersye wszystkie, y Pretensye *ab utraque Parte* wynikłe *decisivè* uspokoią.

Rozgraniczenie między Ekonomią Naszą Grodzińską à Fundacyą Jch-Mość Xięży Kamedułow Wigierskich.

FUndacyą Jch-Mość Xięży Kamedułow Wigierskich od ś.p. Antecessora Naszego Augusta Wtorego uczynioną, podług opisu oney stwierdzamy. A nad takowy Fundusz coby do Dobr y Leśnictw Ekonomij Naszey Grodzińskiey, y wzaiemnie od tychże Dobr przeciw Fundacyinemu Przywilejowi za Reskryptami przyiętym, y przywłaszczonym bydź się pokazało, weyrzenie, rozgraniczenie, y nowemi Kopcami podług Fundacyinego Dokumentu oznaczenie postanowioney od Nas *ex mente* Konstytucyi *Anni* 1764. *à Statibus* Kommissyi nakazuiemy.

Pozwolenie Uchwały Seymikowey Powiatowi Lidzkiemu.

ZE na bespiecznym ulokowaniu Xiąg Obywatelom wiele należy, à Powiat Lidzki *pro securitate* tych, żadnego do złożenia bespiecznego niemaiący mieysca, na wymurowanie porządnego Skarbu w Zamku Lidzkim, tudzież *pro commodtate publica* na Sądy, y odprawowanie Seymikow Sali, aby mogł na wymurowanie takowych edyficyow uchwalić *Laudum*, u Nas y Stanow Rzeczypospolitey przez Posłow swych dopraszał się; Zaczym temuż Powiatowi Lidzkiemu *in præmissis desiderijs*, uchwałę ustanowić, y ku pożyteczney żądaney budowli obrocić, *authoritate præsentis Conventûs* pozwalamy.

Zachowanie przy Possessyi Dobr Oniszek Urodzonych Szwykowskich Małżonkow.

JAko Urodzeni Bernard, y Anna z Karasiow Szwykowscy Małżonkowie w aktualney zostaią Possessyi Dzierżawy Oniszki nazwa-

zwaney w Woiewodztwie Trockim leżącey, tak przy teyże Possessyi pomienioney Dzierżawy z Folwarkiem Szaki, Pliny, *& cum eorum attinentijs* tychże Urodzonych Szwykowskich Małżonkow zachowanych podług Praw Jch *ad vita eorum tempora, authoritate* Seymu teraźnieyszego mieć chcemy y deklaruiemy.

Warunek Dobr Kuszlik.

ZE za odessaniem przez Konstytucyą Seymu *Coronationis* nie-nastąpiła kognicya y decyzya w Sądach Naszych Assessorskich *de natura* (*ut asseritur à Possessore* Lenności) Dobr Kuszlik, à te Dobra *Titulô* Krolewszczyzny, iak teraz trzyma Urodzony Jerzy Korsak Sędzia Ziemski Woiewodztwa Połockiego, wprowadzone w Lustracyą y płacenie Kwarty do Skarbu W. X. Litt:; zaczym *ne aliquod fiat præjudicium* ostrzegamy, y za dowodem w Sądach Naszych Assessorskich Lenności, *refusionem* wypłaconey Kwarty waruiemy.

Parafia Newelska.

KIedy w Woiewodztwie Połockim na Pograniczu Rossyiskim, w Parafii Newelskiey Obywatele Katolickiey Rzymskiey Wiary od Kościoła Newelskiego o Mil iedni ośm, à drudzy y dziesięć oddaleni, grunta pewne Lennym Prawem Jmionom swoim służące, dla konserwacyi Xięży, ku gwałtowney y niechronney potrzebie swoiey ustąpili, à dla pewnieyszego utrzymania na zawsze na Pograniczu tychże Kapłanow z Xiędzem Kazimierzem Sutockim Plebanem Newelskim Summę Czterdziestu Tysięcy Złotych Polskich z Kollekty Całey Parafij, na tenże koniec zebrali, więc ustąpione dla Kapłanow *fundos* potwierdzaiąc, ażeby za tę wspomnioną Summę wolno było Temuż Plebanowi przykupić Ziemskiego lub Lennego gruntu, à Xięża za wiadomością y approbacyą *Loci Ordinarij* W. Biskupa Smoleńskiego umieszczeni byli, pozwalamy.

Uwolnienie *à Pœnis* Urodzonego Zambrzyckiego, y *Redintegratio Activitatis* Urodzonego Sawaniewskiego.

NA wniesioną przez Urodzonych Posłow Prowincyi W.X.Litt: Jnstancyą, Urodzonego Jana Zambrzyckiego Stolnika Orszańskiego od wskazaney Dekretem Trybunalskim Wieży *in Fundo*, uwalniamy; à Urodzonego Tadeusza z Szankowa Sawaniewskiego Mostowniczego Woiewodztwa Wileńskiego Dekretem Trybunalskim *ab activitate* oddalonego, *ad activitatem* przywracamy, *accedente* do tego *Partium consensu & Quietatione* każdemu z nich *respectivè data.*

Recess Satysfakcyi Sukcessorow Urodzonego Krzysztofa Sulistrowskiego.

POnieważ dla zachodzących na Seymie teraźnieyszym Skarbu W. X. Litt: expensow, pretensya Sukcessorow Urodzonego niegdyś Krysztofa Sulistrowskiego Chorążego Oszmiańskiego Marszałka Konfederacyi W. X. Litt: *in vim* łożonych własnych *pro publico* expensow w Summie Złotych Polskich Konstytucyą *Anni* 1717. rekognoskowana satysfakcyi należytey wziąć niemogła; przeto onę do przyszłego Seymu w Recess puszczamy.

Celestyn z Szpanowa Czaplic, Podkomorzy Łucki Marszałek Koła Rycerskiego.

X. Hieronim Szeptycki Biskup Płocki. Deputat z Senatu do Konstytucyi. mpp.

Ewaryst Andrzey Kuropatnicki, Kasztelan Bełzki, Deputat do Konstytucyi, Z Senatu Prowincyi Mało-Polskiey.

Jan Borch Woiewoda Generalny Xięstwa Inflantskiego. Deputat do Konstytucyi z Senatu pro sorte *Prowincyi W. X. Litt.* mpp.

Andrzey z Moszczennego Moszczeński, Woiewoda Inowłocławski, Deputat do Konstytucyi z Senatu Prowincyi Wielko-Polskiey.

Tadeusz Dziedułycki, Cześnik Koronny Poseł Ziemi Halickiey z Prowincyi Mało-Polskiey do Konstytucyi Deputat.

Tomasz Dłuski, Podkomorzy Generalny, y Poseł Woiewodztw Lubelskiego Deputat z Prowincyi Mało-Polskiey.

Joachim Chreptowicz Sekretarz W. W. X. Lit. Poseł z Woiewodztwa Nowogrodzk: Deputat do Konstyt: z Prowincyi W. X. Li

Mikołay Tadeusz z Łopacina Łopaciński Pisarz Wielki W. X. Litt. Starosta Grodowy y Poseł Woiewodztwa Mścisławskiego, Deputat do Konstytucyi, z Prowincyi W. X. Lit. mpp.

Hyacynt Nałęcz z Małachowic Małachowski Referendarz W. Koronny, Poseł Woiewodztwa Sieradzkiego, Deputat do Konstytucyi z Prowincyi Wielko-Polskiey. mpp.

August Sułkowski Pisarz W. Koronny Poseł Wdztwa Płockiego, Deputat do Konstytucyi, z Prowincyi Wielko-Polskiey. mpp.

Stanisław Rembieliński J. K. Mci y Seymowy Sekretarz.

PODLASKA BIBLIOTEKA

XXVIII
Wydawnictwa
do 1945 r.

Biblioteka Główna AP w Siedlcach
nr inw.: KG - 333479
BG 333479

07.1.23